

Raport strategic privind monitorizarea Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020 - 2020 -

Agentia pentru Dezvoltare Regionala Nord-Est a elaborat cu sprijinul parteneriatului regional, Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020 (PDR NE). In conformitate cu prevederile Metodologiei privind Planificarea Dezvoltarii Regionale 2014-2020 (elaborata si transmisa de Ministerul Dezvoltarii Regionale si Administratiei Publice), PDR NE este monitorizat anual, evidentiindu-se starea si evolutia indicatorilor socio-economici la nivelul regiunii, gradul de indeplinire a tintelor asumate, precum si stadiul implementarii proiectelor prioritare ale regiunii.

Prezentul document reprezinta raportul strategic aferent anului 2020.

CUPRINS

Capitolul 1 - Starea si evolutia socio-economica a regiunii.....	2
1. Localizarea geografica.....	2
2. Cadrul natural al regiunii.....	3
3. Structura sistemului de asezari.....	4
4. Structura socio-demografica a populatiei.....	7
5. Infrastructura.....	19
6. Mediu.....	48
7. Economia regiunii.....	61
8. Turism.....	74
9. Agricultura si dezvoltare rurala.....	84
Capitolul 2 - Situatiia curenta a indicatorilor de monitorizare.....	88
Capitolul 3 - Portofoliul de proiecte prioritare aferent PDR Nord-Est 2014-2020	96

CAPITOLUL 1 - STAREA SI EVOLUTIA SOCIO-ECONOMICA A REGIUNII

1. Localizarea geografica

Regiunea Nord-Est acopera zona de nord-est a tarii si este o parte a vechii regiuni istorice a Moldovei, fiind compusa din sase judete: Bacau, Botosani, Iasi, Neamt, Suceava si Vaslui. Suprafata regiunii este de 36.850 kmp, reprezentand 15,46% din suprafata Romaniei.

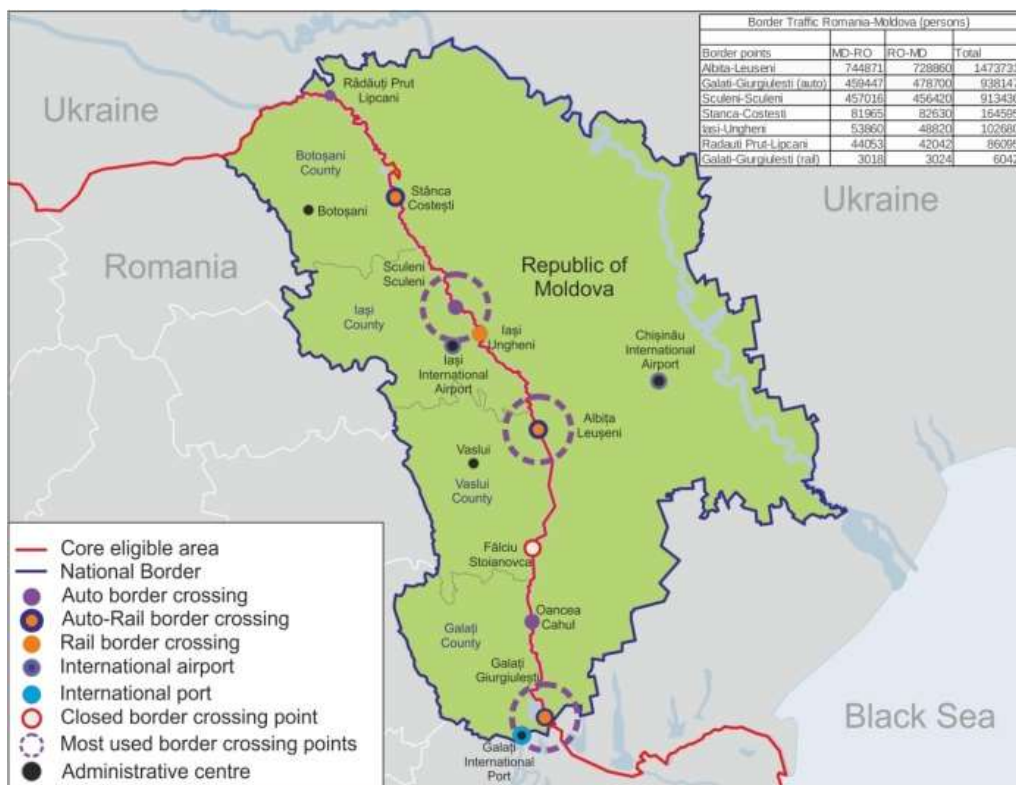
Geografic, regiunea se invecineaza la nord cu Ucraina (184,2 km de granita), la sud cu judetele Galati si Vrancea (Regiunea Sud-Est), la est cu Republica Moldova (562,3 km de granita), iar la vest cu judetele Maramures si Bistrita-Nasaud (Regiunea Nord-Vest) si judetele Mures, Harghita si Covasna (Regiunea Centru). In regiune exista un singur punct rutier de trecere a frontierei catre Ucraina - Siret (SV) si unul feroviar - Vicsani (SV). Catre Republica Moldova exista patru puncte rutiere de trecere a frontierei - Radauti-Prut (BT), Stinca (BT), Sculeni (IS), Albita (VS) si doua feroviare: Ungheni (IS) si Falciu (VS) - traffic suspendat. Cel mai apropiat oras de dimensiuni mai mari aflat la mai putin de 50 de km de granita este Cernauti (259 mii locuitori), iar orasele de

peste 500 mii locuitori aflate in vecinatatea regiunii sunt: Chisinau (672 mii) - 130 km, Bucuresti (1,9 mil.) - 230 km, Odesa (1 mil.) - 270 km, Lviv (729 mii) - 300 km.

Patru dintre judetele regiunii fac parte din trei Euroregiuni transfrontaliere. Prin intermediul Programului Operational Comun Romania - Republica Moldova 2014-2020, respectiv a Programului Operational Comun Romania - Ucraina 2014-2020, pot fi realizate investii in domenii precum: educatie si cercetare, dezvoltare si inovare, patrimoniu cultural si istoric, infrastructura de transport transfrontalier, tehnologia informatiei si comunicatiilor, siguranta si securitate. Bugetele alocate acestor programe sunt de 89,1 mil. Euro (RO-MD), respectiv 66 mil. Euro (RO-UKR). Ariile de cooperare includ 4 din cele 6 judete ale Regiunii Nord-Est: Botosani, Iasi si Vaslui in Programului Operational Comun Romania - Republica Moldova 2014-2020, respectiv Suceava si Botosani in Programului Operational Comun Romania - Ucraina 2014-2020.

Ariile de cooperare din cadrul Programului Operational Comun Romania - Republica Moldova

2014-2020, respectiv a Programului Operational Comun Romania - Ucraina 2014-2020

Sursa: Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene

2. Cadrul natural al regiunii - resurse naturale

În regiunea Nord-Est, zona montana ocupă 28% din teritoriul, zona subcarpatică - 12% și zona de podis - 60%, oferind posibilități variate de amenajare a teritoriului. Întreaga hidrografie aparține bazinelor hidrografice ale Siretului și Prutului.

Din punct de vedere biogeografic, flora și fauna regiunii fac parte din regiunea alpină (în vest), regiunea continentală (în centru și nord-est) și din regiunea stepică (în est și sud), cu o gamă variată de plante și animale. Regiunea dispune de o gamă largă, diversificată de resurse ale subsolului: minereuri (uranifer, polimetalic),

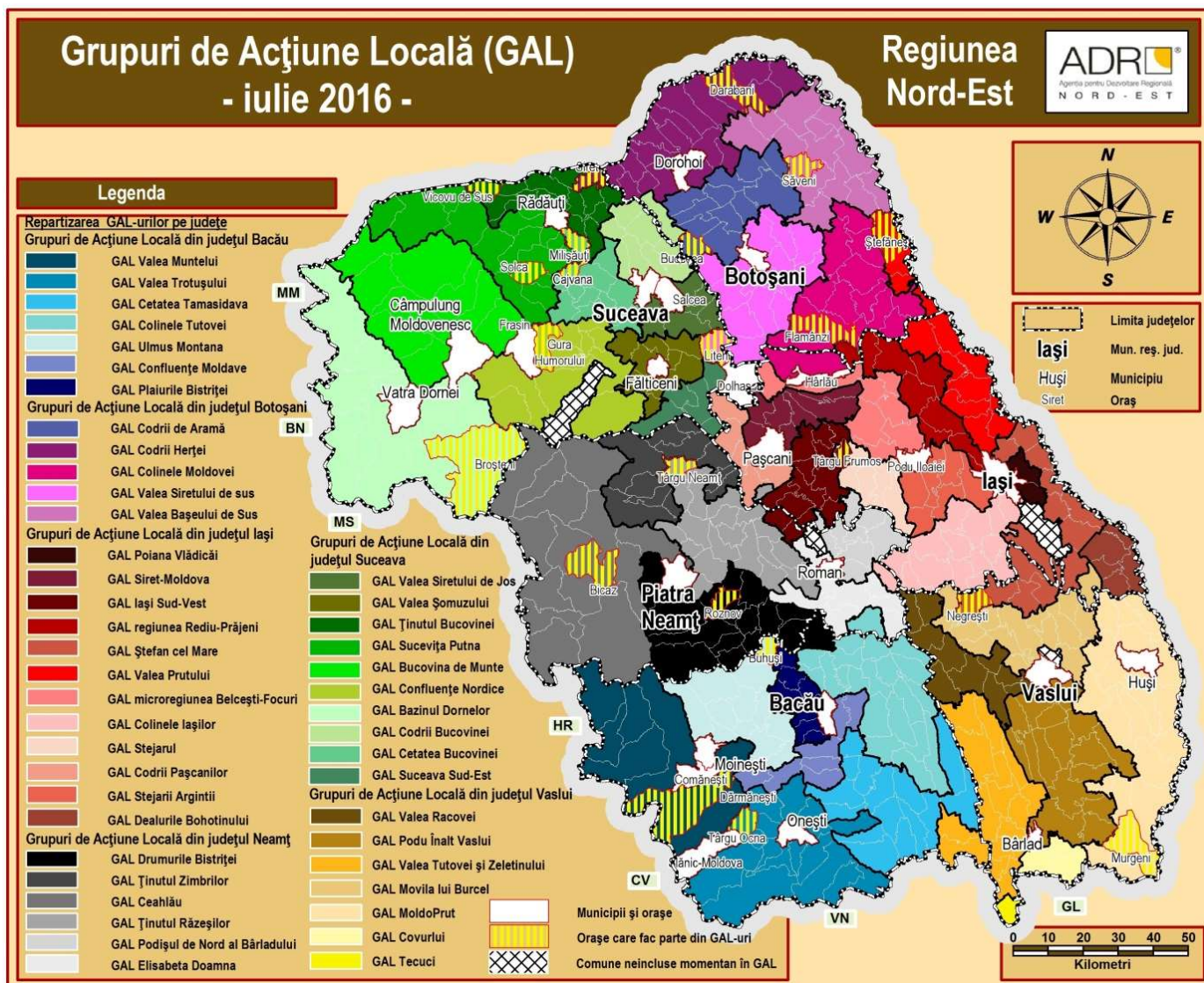
mangan, sare gemă, sulf, tuf ardeziec, nisip cuarțos, turbă, gips, săruri de potasiu, namoluri, roci utile (andezite, calcare, argile, gresii, nisipuri și pietrisuri), petrol și gaze naturale, carbune brun, sisturi bituminoase, ape minerale (terapeutice, carbogazoase, plate).

În ceea ce privește riscurile naturale, există unele zone cu risc potențial semnificativ la inundații pe râurile Siret, Prut, Jijia, Moldova, Bistrița, dar și pe unii afluenți ai acestora, în timp ce județele Vaslui, Bacău și Iași se află în zona cea mai puternic afectată de un potențial cutremur de mare intensitate.

3. Structura sistemului de asezari

Regiunea Nord-Est are o populatie rezidenta de 3.231.018 locuitori¹, in crestere fata de 2017, cu 1.968, dar in scadere fata de anii anteriori (cu 17.546 fata de 2016 si cu 46.394 fata de 2013), situandu-se pe primul loc intre cele opt regiuni ale tarii (16,4% din populatia totala a Romaniei). Populatia regiunii este localizata in 46 centre urbane si 506 comune. Ponderea populatiei rurale in populatia totala este de 58,2%.

In regiune exista 6 localitati urbane mari - municipiile Iasi, Bacau, Botosani, Piatra Neamt, Suceava si Vaslui, 13 localitati urbane mijlocii - 10 municipii si 3 orase si 27 localitati urbane mici - un municipiu si 26 orase (din care 12 cu mai putin de 10.000 locuitori)².

Grupuri de Acțiune Locală din Regiunea Nord-Est

¹ Conform bazei de date TEMPO - INS pentru anul 2018 (populație rezidentă la 1 iulie). În varianta aprobată a PDR Nord-Est 2014-2020, au fost folosite datele INS privind populația stabilă. Începând cu anul 2015, INS furnizează doar date privind populația rezidentă și cea domiciliată, rezultând diferențe mari între datele folosite până acum (pentru

perioada anterioară anului 2014) și cele disponibile de acum înainte; datele vechi fiind eliminate din sistem.

² Pentru această clasificare s-a folosit populația domiciliată la 1 iulie 2017, întrucât nu există date la nivel de localitate pentru populația rezidentă. Sursa: Baza de date TEMPO - INS

În anul 2017, numărul GAL-urilor din zona rurală a crescut la 47, față de 32 în 2013³, acoperind 99% dintre comunele regiunii Nord-Est. Doar 4 comune nu fac parte din GAL-uri⁴: Sabaoani, județul Neamț; Schitu Duca, județul Iași; Malini, județul Suceava; Muntenii de Sus, județul Vaslui. Din cele 29 de orașe din regiune, 22 fac parte din aceste GAL-uri de tip LEADER, iar 2 dintre acestea au peste 20.000 de locuitori (Buhusi și Tirgu Neamț). Orașele care nu fac parte din GAL-uri sunt: Slanic Moldova, Frasin, Salcea, Dolhasca, Podu Iloaiei, Harlau și Comanesti. Populația inclusă în asociații de tip GAL ajunge la 2,4 milioane de persoane⁵, populația per GAL variind între aproximativ 20.000 de persoane și aproximativ 90.000 de persoane. Toate GAL-urile au finalizat procesul de realizare a strategiilor de dezvoltare locală cu

cu sprijin prin PNDR sub măsura 9.1⁶, implementând în prezent proiecte, finanțate din diferite măsuri ale PNDR (M01-M11, M19).

Mentionăm că, în urma procesului de evaluare și selecție în cadrul apelului de proiecte 5.1 din POCU 2014-2020, au fost declarate admise pentru finanțare strategiile de dezvoltare locală tip DLRC (CLLD) a 5 localități urbane din regiune: Bacău, Botosani, Moinesti, Radauti și Husi. Aceste GAL-uri dezvoltă în prezent, proiecte care vor fi finanțate prin POR 2014-2020 (Axa 9) și POCU 2014-2020 (Axa 5).

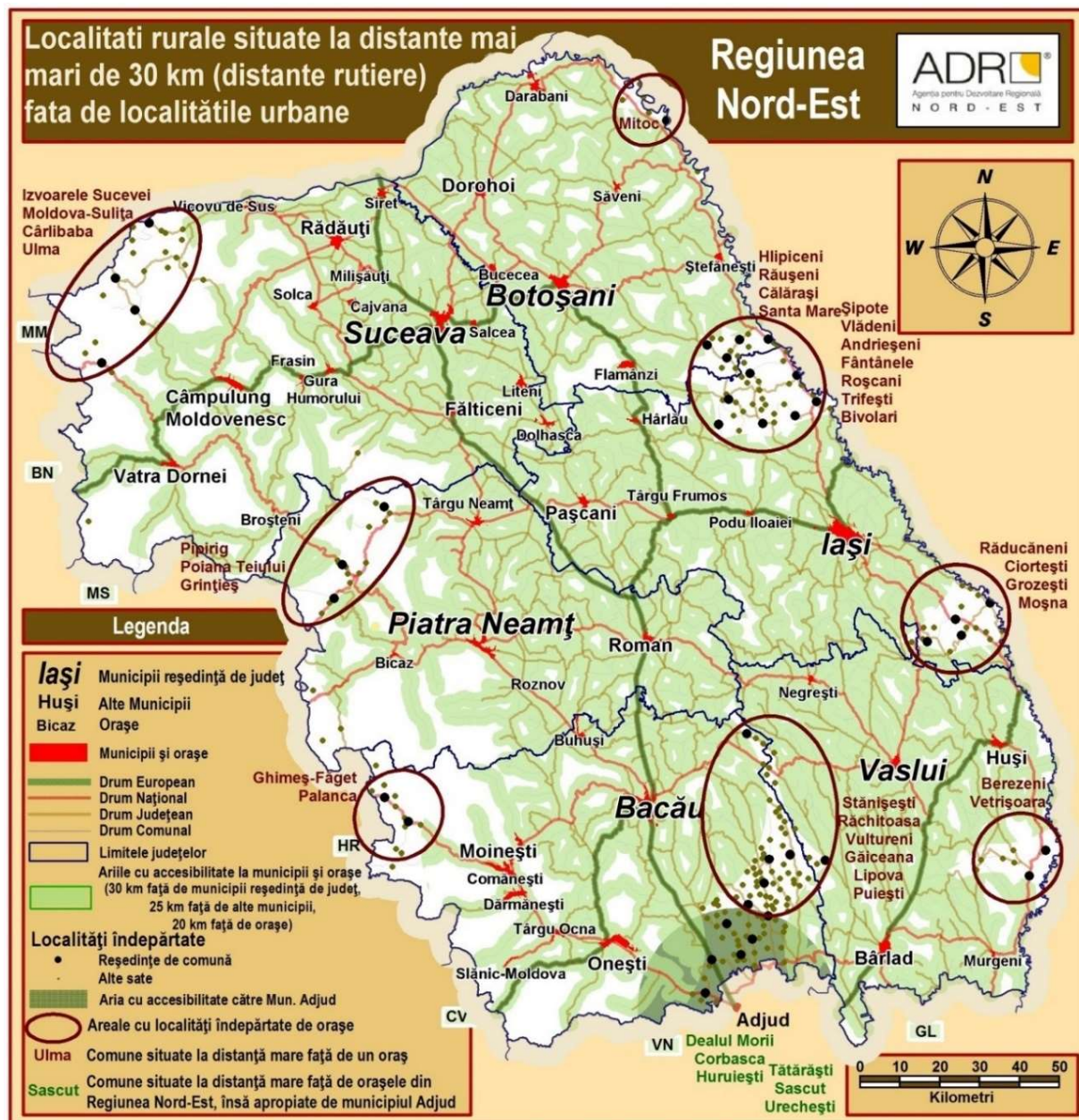
Totodată, în urma celui de-al doilea apel pentru sprijin pregătitor pentru elaborare SDL-uri, au obținut finanțare în acest scop și GAL-urile din Barlad și Falticeni.

³ Anul 2013 constituie anul de referință în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est.

⁴ Conform listei publicate pe site-ul MADR - Raport de evaluare a Strategiilor de Dezvoltare Locală

⁵ Conform datelor TEMPO INS - populația domiciliată la 1 ianuarie 2017

⁶ Conform datelor din noiembrie, 2017

În regiunea Nord-Est 40,38% din populație trăiește în zone dezavantajate, din care 5,66% în zone dezavantajate pe locuire, 12,51% în zone dezavantajate pe ocupare, 14,77% în zone dezavantajate pe capital uman, 4,29% în zone marginalizate și 3,15% în alte tipuri de zone. Cele mai mari ponderi ale populației aflate în zonele dezavantajate se regăsesc în județele Botoșani (55,95% din populație) și Suceava (48,18% din populație). Mai mult, 28 din cele 29 de orașe și 2

din cele 17 municipii din regiune au peste 50% din populație în zone dezavantajate.⁷

Dispersia teritorială a localităților urbane la nivelul Regiunii Nord-Est nu este echilibrată, existând mai multe zone lipsite de orașe pe o rază de 30 km - totalizând aprox. 142 mii persoane. Cea mai locuită zonă este cea din estul județului Bacău - vestul județului Vaslui. Dacă excludem comunele din apropierea municipiului Adjud, zona menționată anterior însumează aproximativ 47 mii persoane.

⁷ Informațiile sunt prelucrate sau preluate din raportul privind implementarea CLLD în România, proiect al Guvernului României și Bancii Mondiale - Elaborarea

strategiilor de integrare a comunităților urbane marginalizate: Atlasul zonelor urbane marginalizate din România, 2014

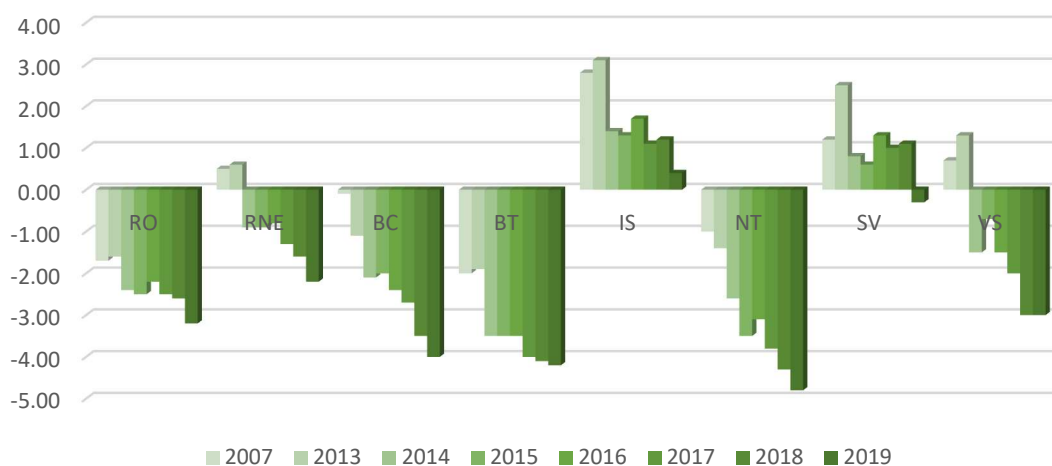
4. Structura socio-demografică a populației

4.1 Evoluția populației și potențialul demografic

Conform datelor statistice existente, la 1 iulie 2019, populația cu domiciliul în Regiunea Nord-Est însumează 3.977.469 locuitori⁸, reprezentând 17,9% din populația totală a țării. Sub acest aspect, dintre cele opt regiuni de dezvoltare, regiunea Nord-Est are cel mai mare număr de locuitori. Distribuția pe județe este următoarea: Bacău - 738.225 loc, Botoșani - 454.919 loc, Iași - 956.216 loc, Neamț - 566.870 loc, Suceava - 761.432 loc și Vaslui - 499.807 loc. Totodată,

populația rezidentă⁹ în Regiunea Nord-Est a fost de 3.190.301¹⁰ persoane la 1 iulie 2019, reprezentând 16,4% din populația țării. Distribuția pe județe a populației rezidente este următoarea: Bacău - 583.126 loc, Botoșani - 378.068 loc, Iași - 792.720 loc, Neamț - 440.117 loc, Suceava - 623.656 loc și Vaslui - 372.614 loc. Comparativ cu anul 2013¹¹ populația rezidentă a regiunii a scăzut cu 2,7%.

Rata sporului natural al populației domiciliată

Sursa: prelucrări date din Baza de date TEMPO - online, INS

În anul 2013, rata sporului natural, calculată în raport cu populația domiciliată în Regiunea Nord-Est era de 0,6%¹², fiind primul an cu o valoare pozitivă, după o serie de 4 ani consecutivi în care s-au înregistrat valori negative. În anul 2014, sporul natural revine la valori negative, intrând pe un trend descrescător, ajungând la -2,2% în 2019.

Din graficul prezentat se observă că județele Iași și Suceava sunt singurele care, în perioada 2011-2019 au avut un spor natural pozitiv (în 2019 doar Iași); cu un vârf în 2013. Conform datelor din

2019¹³, toate celelalte județe ale regiunii au înregistrat o rată negativă a sporului natural. Referitor la diferențele existente pe medii de rezidență, în zona urbană s-au înregistrat valori pozitive până în 2018, în 2019 coborând până la valoarea de -0,2%, iar în cea rurală valori negative în descreștere anuală, ajungând la -3,9% în 2019.

Urmare a modificării metodei de calcul al indicatorului (noua bază de calcul o reprezintă populația rezidentă) în perioada 2012-2018 se constată o ajustare substanțială a ratei sporului

⁸ date provizorii

⁹ Indicator introdus de către INS începând cu 2012

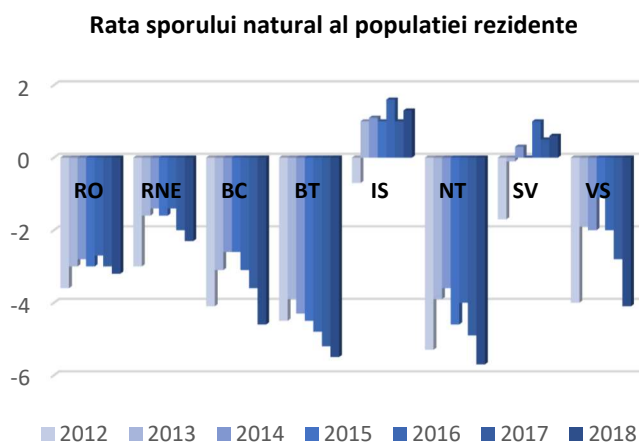
¹⁰ date provizorii

¹¹ Anul 2013 constituie anul de referință în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est.

¹² Date provizorii

¹³ Date provizorii INS

natural a populatiei rezidente, in Regiunea Nord-Est inregistrandu-se valori semnificativ mai mici: -3‰ in 2012, -1,6‰ in 2013, -1,4‰ in 2014, -1,6‰ in 2015, -1,4‰ in 2016, -2‰ in 2017 si -2,3‰ in 2018.

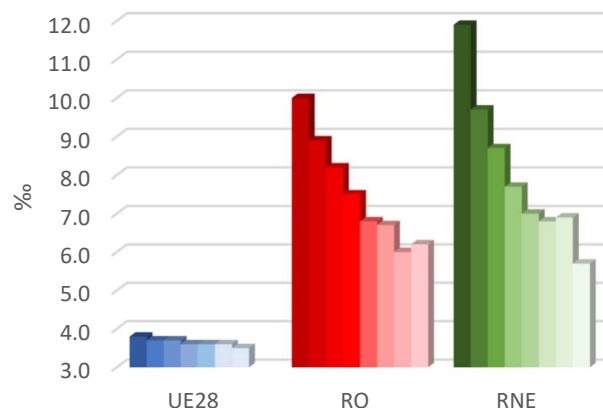
Sursa: prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS

Ca exceptie, in mediul urban din judetele Iasi si Vaslui se inregistreaza valori pozitive pentru toata perioada analizata, precum si in judetul Suceava pentru perioada 2013-2018. Pe plan intraregional cea mai buna situatie este in judetul Iasi, cu o rata a sporului natural de 1,3‰ (4,3‰ in urban) - 2018.

- Mortalitate infantila

Rata mortalitatii infantile inregistreaza un varf in anul 2012 atat la nivel national (10‰), cat si la cel regional (11,9‰), descrescand in perioada ulterioara (9,7‰ in anul 2013¹⁴, 8,7‰ in 2014, 7,7‰ in 2015, 7,3‰ in 2016 si 6,8‰ in 2017, 6,9‰ in 2018 - nivele RNE). In 2019¹⁵ valoarea indicatorului scade pana la 5,7‰.

Rata mortalitatii infantile, populatia rezidenta, 2012-2019

Sursa: prelucrari date din Baza de date EUROSTAT si TEMPO - online, INS

Analizand situatia pe judete si pe medii de rezidenta¹⁶, in anul 2013¹⁷ cele mai ridicate nivele in mediul urban se inregistreaza in judetele Vaslui (10,4‰) si Botosani (14,3‰), iar cele mai scazute in judetele Iasi (7,9‰) si Bacau (8,7‰). In mediul rural cele mai mari nivele erau in judetele Botosani (14,7‰), Vaslui (14,3‰), iar cel mai scazut in judetul Bacau (9,5‰). Totodata, la nivel regional, rata mortalitatii infantile era de 7,8‰ in mediul urban (valoare usor superioara nivelului national de 7,2‰), in timp ce in mediul rural era de 11,1‰ (valoare apropiata nivelului national - 10,9‰).

In 2019¹⁸, judetul cu cel mai mare nivel a ratei mortalitatii infantile era Bacau (8,6‰), iar cu cele mai mici nivele judetele Iasi (3,6‰) si Vaslui (4,6‰). In perioada 2014-2019, in mediul urban, rata mortalitatii infantile a inregistrat o scadere pana la 3,5‰. Si in zona rurala se constata o scadere a valorii indicatorului de la 11,1‰ in 2013 la 7,5‰ in 2019. La nivel de judet situatia cea mai grava este in zona rurala din Bacau, unde in 2019 s-a inregistrat o rata a mortalitatii infantile de 11,9‰, cu 2,4 pp mai mult fata de 2013.

¹⁴ Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est. Datele pentru acest an sunt recalculat de catre INS si publicate in ianuarie 2017

¹⁵ Date semidefinite, INS

¹⁶ Rata mortalitatii infantile pentru decedatii cu resedinta obisnuita in Regiunea Nord-Est

¹⁷ Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

¹⁸ Date provizorii

- Rata de substitutie

Evolutia comparativa a ratei de substitutie, %

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
UE 28	90.9	89.0	87.3	86.1	84.3	82.7	81.4
RO	84.2	86.8	83.7	83.3	83.0	84.2	85.1
RNE	96.9	108.7	106.1	105.9	105.8	107.2	107.5
BC	87.2	104.4	100.2	98.5	97.4	97.8	97.9
BT	96.6	114.4	112.0	113.2	114.8	116.0	117.5
IS	115.1	105.3	103.4	104.4	104.7	106.9	107.8
NT	78.5	98.4	95.8	94.3	93.0	93.2	93.3
SV	105.2	119.1	116.8	116.6	116.1	118.1	117.3
VS	89.1	115.0	112.6	113.8	115.1	116.6	116.8

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS, EUROSTAT

In anul 2013¹⁹ valoarea ratei de substitutie in regiune (96%) a fost superioara fata de cea inregistrata la nivel national (84%) - 96 de tineri cu varsta cuprinsa intre 15-24 ani revin la 100 persoane cu varsta cuprinsa intre 55-64 ani. Mai mult, trebuie mentionat ca indicatorul a fost intr-o descrestere anuala continua, de la un maxim de

168% inregistrat in 2006. La nivel judetean, doar judetele Suceava si Iasi aveau valori ale ratei de substitutie superioare fata de cea inregistrata la nivel regional. Cel mai afectat judet de fenomenul de imbatranire este Neamt cu o rata de substituere de numai 80%.

Daca in perioada 2014-2019, la nivel comunitar continua tendinta de scadere a indicelui de substitutie, la nivel regional (cu exceptia judetului Iasi) se constata o crestere a indicelui de substitutie, nivelele inregistrate indicand o echilibrare - pentru moment - intre cele doua grupe de varsta mentionate (108% in 2014 si 104% in 2019). Exista insa riscul ca pe masura ce dimensiunea grupei de varsta 55-64 ani va creste iar cea de 15-24 ani va scade sa se ajunga, in urmatorii ani la situatia inregistrata in prezent pe plan european si national (indice de aprox. 80%), regiunea urmand a se confrunta cu un fenomen sever de imbatranire demografica.

4.2 Resursele umane

4.2.1 Forta de munca

Conform metodologiei Balantei fortei de munca, in anul 2012²⁰, la nivel regional, oferta potentiala de forta de munca, exprimata prin populatia activa civila, insuma 1.302,9 mii persoane. Rata de activitate a populatiei²¹ avea nivelul 54%, mai

mica decat nivelul national (64,6%). Diferenta dintre rata de activitate pe sexe este mica, pentru barbati fiind de 54,2%, iar pentru femei 53,9% (nivel regional).

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Populatia activa civila in RNE, mii	1289	1263,1	1227,2	1194,3	1190,6	1.192,4
Rata de activitate in RNE	53,1	58,7	61,5	59,4	57,7	60,7
Rata de activitate in RO	64,6	70,7	70,3	69,5	70,1	71,1

online, INS

Sursa:
Baza de
date
TEMPO
-

Daca in 2013 nivelul acesteia stagneaza, in 2014-2015 are loc o crestere pana la 61,5% (inferioara valorii nationale). In perioada 2016-2018 se constata o tendinta oscilatorie a ratei de activitate atat pe plan national cat si regional pe fondul scaderii (aproape) continue a populatiei active civile din regiune. De mentionat, nivelul in regiune a ratei de activitate este cu 10,4 p.p. mai mic fata de nivelul national (2018). Analizand situatia pe

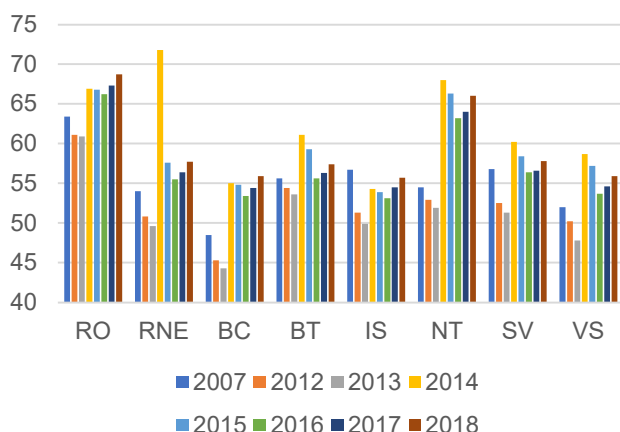
judete, in anul 2018 se constata ca in judetul Neamt se inregistra cea mai mare rata de activitate (69,2%), iar cea mai mica in judetul Iasi - 57,4%. Diferenta dintre rata de activitate pe sexe este in continuare mica (barbati - 62,4%, femei - 58,7%).

¹⁹ Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

²⁰ Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

²¹ exprimata ca raportul dintre populatia activa civila si resursele de munca

Rata de ocupare la nivel judetean, regional si national, %

Sursa: prelucrari din Baza de date TEMPO - online, INS

Rata de ocupare²², in anul 2012²³ era la nivel regional de 50,8% si national de 61,1%.

In anul 2013 se inregistreaza o usoara descrestere la nivel regional si national, urmata de o crestere semnificativa in anul 2014. Aceasta crestere deriva nu din cresterea totalului populatiei ocupate (in scadere, de altfel), ci din descresterea accentuata a resurselor de munca (aprox. 420 mii de persoane mai putin in anul 2014 la nivel regional fata de anul precedent).

In perioada 2015-2018 rata de ocupare la nivelul regiunii are o evolutie oscilanta, cu un minim in 2016, ajungand in 2018 la valoarea de 57,7%. Judetul cu cea mai spectaculoasa evolutie este Neamt, cu o crestere de apr. 12 p.p., ajungand pana la 68%, urmata de o usoara scadere, pana la 66% in 2018.

La sfarsitul anului 2018, populatia ocupata civila a regiunii Nord-Est era de 1.134.800 persoane, reprezentand 13,5% in totalul populatiei active ocupate a tarii.

La nivel regional cea mai mare parte a populatiei ocupate activeaza in servicii (49,6%) si agricultura (31,1%), in timp ce in industrie ponderea este de numai 19,4%.

In agricultura, ponderea populatiei ocupate este mare (31,1%), cu 32,8% mai mult decat nivelul existent la nivel national. Acest aspect reprezinta

un punct slab important intrucat, in populatia ocupata in acest domeniu figureaza in special lucatorii pe cont propriu, lucratori familiari, cei care produc bunuri agricole destinate consumului propriu si/sau vanzarii directe, practic persoane care practica o agricultura de subzistenta si in mult mai mica masura salariati. In industrie, procentul inregistrat (19,4%) este inferior celui national (23,2%) - cea mai mare parte a persoanelor ocupate (88,5%) activand in industria prelucratoare.

Si in servicii situatia este similara cu cea din industrie, procentul populatiei ocupate in acest domeniu la nivel regional (49,6%), fiind inferior fata de cel national (55,9%) - cele mai multe persoane activand in comert (26,8% din total persoane ocupate in servicii) si constructii (15,1%). Invatamantul, sanatatea si administratia publica sunt singurele sectiuni ale serviciilor unde ponderea populatiei ocupate este superioara nivelului national.

Urmarind distributia populatiei ocupate pe judete se constata ca cele mai mari ponderi sunt in judetele Iasi (25,3%), Suceava (19,4%), Bacau (17,6%), iar cele mai mici in judetele Vaslui (10,8%) si Botosani (11,6%).

Continuand analiza pe activitatile economiei nationale se constata in raport cu profilul economic al fiecarui judet diferente fata de valorile inregistrate la nivel regional.

Astfel, ponderea populatiei ocupate in agricultura este superioara nivelului regional (31,1%) in judetele Botosani (41,2%), Vaslui (40,1%), Suceava (34,3%) si Neamt (34,1%) si inferioara in judetele Bacau (23,9%) si Iasi (23,1%). Mentionam ca in niciun judet al regiunii nu se inregistreaza nivele inferioare celui national.

In industrie, doar in judetele Bacau si Neamt ponderea populatiei ocupate este superioara valorii regionale. La polul opus, cele mai mici valori sunt in judetele Iasi si Botosani.

²² Raportul dintre populatia ocupata civila si resursele de munca

²³ Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Totodata, in toate judetele regiunii, industria prelucratoare detine cea mai mare cota din populatia ocupata in industrie (peste 86%).

Nici in cazul industriei nu exista niciun judet in regiune care sa aiba o valoare a ponderii populatiei ocupate superioara fata de media nationala.

Pentru sectiunea constructii, cele mai mari nivele ale ponderii populatiei ocupate sunt in judetele Bacau si Iasi, in timp ce cele mai mici sunt in judetele Botosani si Vaslui. O situatie aproximativ similara se inregistreaza si in comert, unde primele locuri le detin judetele Neamt, Bacau si Suceava.

Se poate observa ca invatamantul si sanatatea (inclusiv servicii sociale) sunt singurele activitati ale economiei nationale, pentru care, in unele judete in regiune, se inregistreaza o pondere a populatiei ocupate mai mare decat cea de la nivel national. Astfel, este cazul

judetelor Bacau, Botosani, Iasi si Vaslui pentru sanatate si toate judetele regiunii pentru invatamant.

Cele mai mari ponderi ale populatiei ocupate in servicii sunt in judetele Iasi (59,1%) si Bacau (54,6%), iar cele mai reduse in judetele Botosani (40,2%) si Vaslui (41%).

Ca si concluzie, in ultimii 6 ani s-au produs modificari in repartizarea populatiei ocupate civile pe sectoarele economiei. Astfel, a scazut procentul populatiei ocupate in agricultura cu aprox. 10,4 p.p., segmentul de populatie astfel eliberata regasindu-se in industrie si servicii, care au inregistrat crestere cu 2,9, respectiv 7,6 p.p.

In raport cu datele existente - metodologia AMIGO-, evolutia ratei de activitate, respectiv de ocupare pentru Regiunea Nord-Est, pe medii de rezidenta, pentru intervalele de timp 2012²⁴-2017 este prezentata in tabelul urmator:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Rata de activitate pentru grupa de varsta 15 ani si peste							
Total RNE	59,5	59,8	60,1	62,2	60,5	61,1	62,1
Mediu urban	53,9	53,8	55,3	56,1	55,2	56,8	57
Mediu rural	63,7	64,4	63,6	66,7	64,3	64,2	65,8
Rata de ocupare pentru grupa de varsta 15 ani si peste							
Total RNE	57	57,2	57,6	59,9	58,7	59,3	60,6
Mediu urban	49,5	49	50,8	53,2	53,2	55	n/a
Mediu rural	62,7	63,3	62,6	64,9	62,7	62,5	n/a
Rata de ocupare pentru grupa de varsta 20-64 ani							
UE28	68,4	68,4	69,2	70,1	71,1	72,2	73,1
Romania	64,8	64,7	65,7	66	66,3	68,8	64,8
Total RNE	71,3	71,8	72,7	75,7	74,9	76,2	71,8

Sursa: prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS, EUROSTAT

Se constata ca la nivelul Regiunii Nord-Est, rata de activitate a inregistrat o evolutie oscilanta, in timp ce rata de ocupare o crestere continua, in perioada analizata, atat in mediu urban cat si in cel rural, cu exceptia anului 2016, in care aproape toti indicatorii au inregistrat o scadere. Din totalul populatiei ocupate civile, 45,9% sunt femei, fiind usor superior valorii nationale (45,6% - 2018) si inferior celei comunitare (46,3% - 2018). De mentionat ca in perioada 2015-2017 nivelul ratei de ocupare pentru grupa de varsta 20-64 ani

a depasit tinta prevazuta de Strategia Europa 2020 (75%) si a avut valori superioare mediei nationale si celei comunitare (76,2% in 2017, cu 5 p.p. mai mare fata de 2012). In 2018 se constata o scadere a ratei de ocupare pentru aceasta categorie de varsta, cu 4,4 pp.

Pentru grupa de varsta 15 ani si peste se constata ca atat rata de activitate, cat si rata de ocupare sunt mai mari in mediul rural fata de urban pentru intreaga perioada analizata.

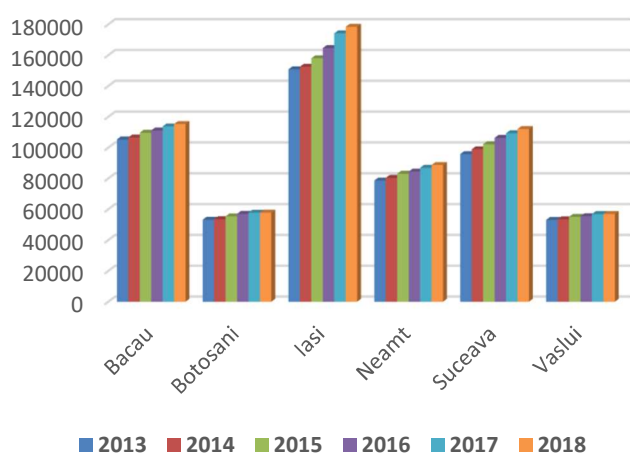
²⁴ Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

- **Salariatii**

In regiune, in anul 2013²⁵, efectivul salariatilor era de 536.899, in scadere cu 11,9% fata de 2007 (an in care s-a inregistrat numarul maxim de salariati). Aceasta scadere caracterizeaza si fiecare judet al regiunii.

In perioada 2014-2018 se observa o crestere cu 13,4% la nivel regional a efectivului de salariati, ajungand la 609.248 persoane. Aceeasi tendinta se poate constata si la nivelul fiecarui judet.

Efectivul de salariati la sf. anului, pe judetele regiunii Nord-Est, nr.

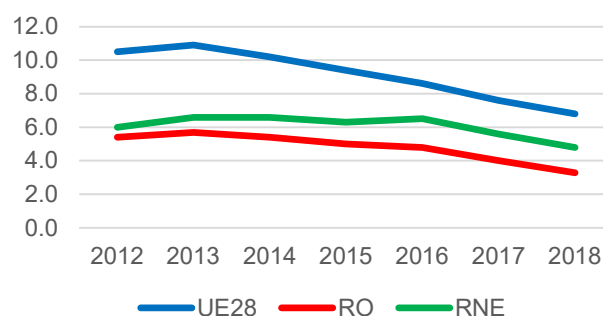
Sursa: prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS

4.2.1. Somaj

La sfarsitul anului 2018, in regiunea Nord-Est erau inregistrati 57.530 someri, in scadere fata de anii precedenti, inclusiv fata de anul de referinta 2012²⁶ (78.203 someri). Dintre acestia 58,7%

erau barbati, iar 41,3% femei si doar 18% primeau indemnizatie de somaj. Analizand pe categorii de personal si nivel de pregatire, 54,9% din totalul somerilor (beneficiari de ajutor de somaj) au studii primare, gimnaziale si profesionale, 37% studii liceale si postliceale si 8,1% studii superioare. Dintre somerii neindemnizati, 84,7% sunt cu studii primare, gimnaziale si profesionale, 14,2% sunt cu studii medii iar 1,1% sunt cu studii superioare. Rata somajului²⁷ a coborat, in anul 2018 la valoarea de 4,8% la nivel regional, superioara fata de valoarea nationala de 3,3%.

Rata somajului, %

Sursa: Prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS, Balanta fortei de munca

In perioada 2012²⁸-2016 rata somajului a fost in usoara crestere, tendinta inversa fata de cea de la nivel national si comunitar.

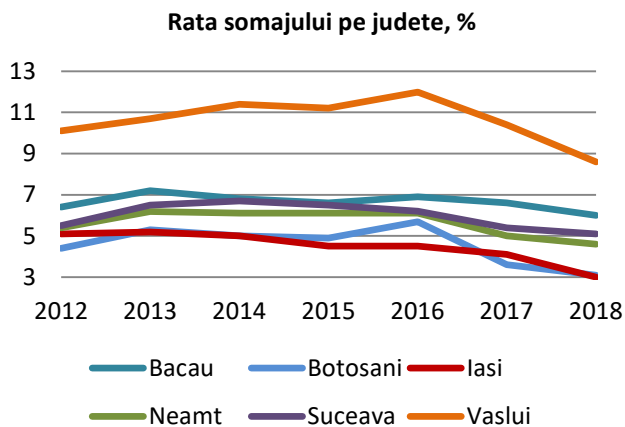
In 2017-2018 rata somajului a inregistrat o scadere cu apr. 2 p.p. atat la nivel regional, cat si national si comunitar. Pe plan intraregional judetele cu cele mai mari rate ale somajului sunt Vaslui (8,6%) si Suceava (5,1%) - 2018.

²⁵ Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est. Datele pentru acest an au fost recalculat de catre INS si publicate in ianuarie 2017

²⁶ Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

²⁷ Definita ca raportul dintre numarul de someri inregistrati la agentile pentru ocuparea fortei de munca si populatia activa civila

²⁸ Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

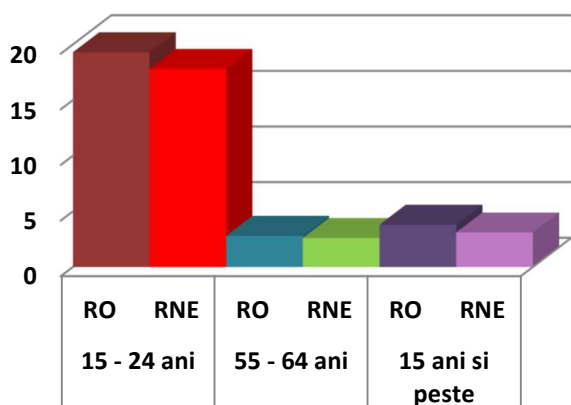
Sursa: Prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS

În anul 2018, pentru grupa de vârstă 15-24 ani, ponderea numărului de someri BIM în total populație activă înregistrează cel mai ridicat nivel (în creștere cu 0,6 p.p. față de 2016 și în scădere cu 0,1 p.p. față de 2015 și cu 2,9 p.p. față de 2013²⁹) dintre toate grupele de vârstă - 9,8%. În 2018 se înregistrează o ușoară scădere până la valoarea de 9,1%.

cuprinsă între 25-34 și 55-64 de ani din mediul urban este afectată de somaj (BIM) în proporție de 3,7%, respectiv 2,6% (în scădere de la 10,5% și 3,4% în 2013).

Pe medii de rezidență, ponderea numărului de someri BIM pentru grupa de vârstă 25-34 de ani este mai mare în mediul urban (3,7%), față de mediul rural (1,7%). Diferența este mai accentuată pentru grupa 15-24 de ani, cu ponderi de 17,8%, respectiv 6,7%. Față de anul 2017 se observă o creștere a ratei somajului BIM pentru grupele de vârstă 15-24, mai pronunțată în mediul urban. Urmărind distribuția pe genuri, se constată că rata somajului BIM pentru grupa de vârstă 15-24 a crescut față de anul precedent în rândul femeilor cu 1,5 p.p. (11% - 2018) și a scăzut în rândul populației masculine cu 2,3 p.p. (7,7% - 2018). În general, exceptând categoria de vârstă 15-24 ani, se constată că rata somajului BIM este mai ridicată în rândul populației masculine, pentru toate categoriile de vârstă.

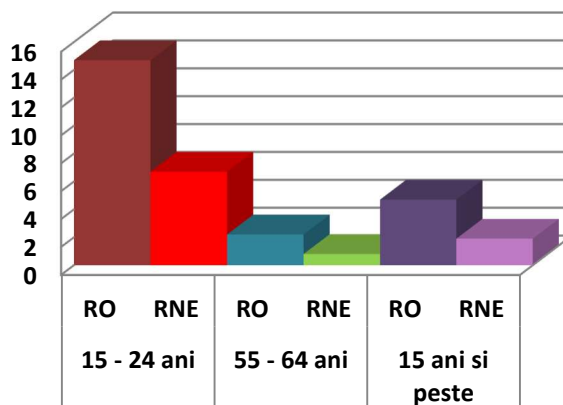
Rata somajului BIM în 2018, pe grupe de vârstă, în mediul urban, %

Sursa: Prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS

Mai mult, în mediul urban, rata somajului BIM pentru această grupă de vârstă se situează la nivelul de 17,8% (în creștere cu 1,9 p.p. față de 2017, și în scădere cu 10 p.p. față de 2013). Deși nu se ridică la valorile somajului grupei de vârstă analizate anterior, populația cu vârstă

Rata somajului BIM în 2018, pe grupe de vârstă, în mediul rural, %

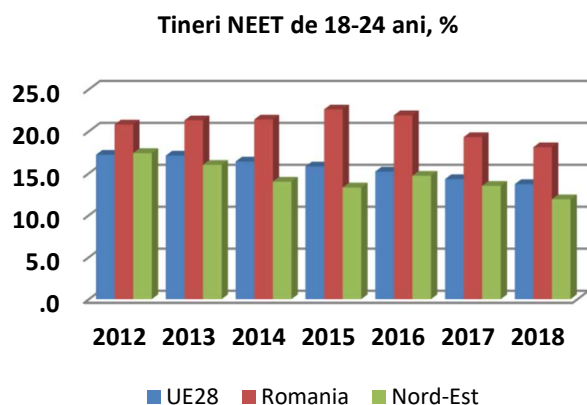

Sursa: Prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS

Din graficele prezentate se constată că rata somajului BIM la nivelul regiunii este aproape jumătate din nivelul național, atât pe total, cât și în zona rurală.

²⁹ Anul 2013 constituie anul de referință în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est.

O categorie aparte o reprezinta tinerii cu varsta cuprinsa intre 18 si 24 ani, care nu sunt angajati, nu sunt inclusi in sistemul de invatamant sau de formare profesionala (NEET). In perioada 2013³⁰-2018, la nivelul Regiunii Nord-Est, cat si la nivel national si comunitar se constata o scadere a procentului de tineri NEET. Fata de anul precedent, in 2018 se constata o scadere a nivelului regional cu 1,6 p.p., conform tendintelor nationale si comunitare. Pentru perioada de analiza 2013-2018 se inregistreaza o scadere totala cu 4,1 p.p. Astfel, in anul 2018, la nivelul Regiunii Nord-Est, procentul tinerilor NEET a fost de 11,9%, nivel inferior celui comunitar (13,7%) si national (18,1%). In schimb, pentru grupa de varsta 15-24 ani nivelul acestui indicator in regiunea Nord-Est a scazut de la 11,9% in 2013 la 9,4% in 2018, valoare de asemenea inferioara celei comunitare (10,5%) si nationale (14,5%).

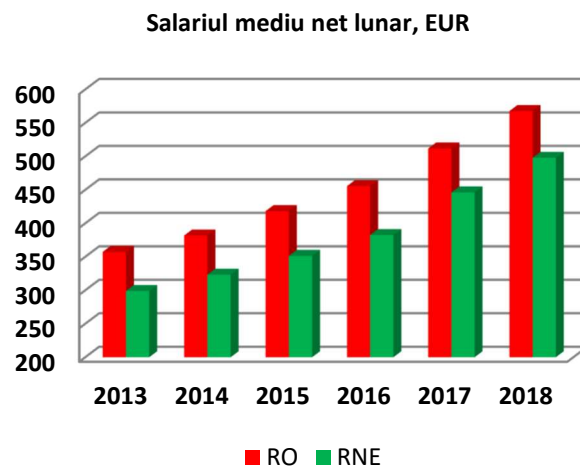

Sursa: Prelucrari date statistice Baza de date EUROSTAT

4.2.2. Nivelul de trai, saracia si excluziunea sociala

In perioada 2013³¹-2018, desi a avut loc o crestere continua a salariului mediu net lunar, Regiunea Nord Est se situeaza in continuare pe ultimul loc in tara - 498 euro/luna (2017), cu 12% mai putin fata de nivelul national.

La nivel judetean, singurul judet care depaseste media regionala este Iasi (511 euro/luna - 2017), cel mai mic salariu mediu lunar inregistrandu-se in judetul Neamt (408 euro/luna - 2017).

Sursa: Prelucrari date statistice Baza de date TEMPO - online, INS

In ceea ce priveste diferentele de salarizare intre sexe, se constata ca in 2018, la nivelul regiunii, femeile castigau cu putin mai mult decat barbatii (cu 4,7%), in timp ce, la nivel national, barbatii castiga aprox. 100 lei/luna mai mult decat femeile. Judetele in care se regasesc diferente salariale sunt Botosani, Neamt, Suceava si Vaslui. Cea mai mare diferenta dintre salariile lunare nete intalnim in judetul Vaslui - aprox. 12% in 2018. Aceasta se explica prin diferentele de salarizare in domenii si subdomenii precum constructii, transporturi, telecomunicatii, activitati de asigurari, cercetare-dezvoltare, administratie publica si invatamant.

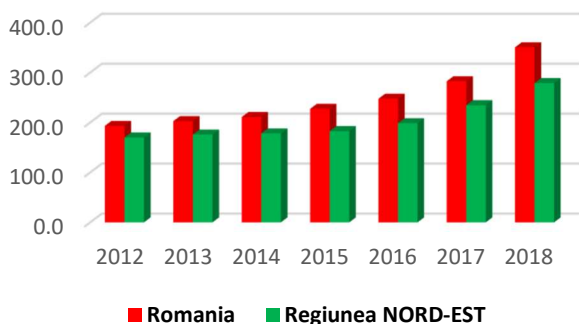
Analizand nivelul veniturilor totale medii lunare, dintr-o gospodarie pe persoana, pentru perioada 2012-2018, se constata cresterea valorii acestui indicator pana la valoarea de 279 euro/persoana in 2018, la nivel regional (crestere cu 18,8% fata de anul precedent). Cresterea in lei la nivel regional este cu 21% (fata de 2017).

³⁰ Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

³¹ Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Totodata, analizand nivelul acestor venituri pe categorii sociale si profesionale, se constata ca la nivel regional somerii si agricultorii au nivelul cel mai scazut al veniturilor (142 euro/persoana somera si 158 euro/agricultor).

Venituri totale medii lunare/pe persoana dintr-o gospodarie, euro

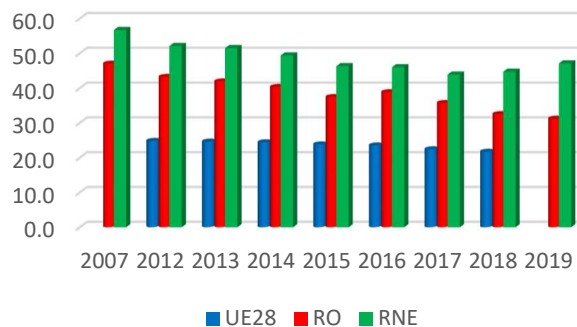
Sursa: Prelucrari date statistice Baza de date TEMPO - online, INS

Riscul de saracie sau excluziune sociala este un concept multidimensional, indicand procentul populatiei care se incadreaza in cel putin una din urmatoarele trei situatii:

- au venituri disponibile inferioare pragului de saracie;
- sunt intr-o stare de deprivare materiala severa;
- traiesc intr-o gospodarie cu o intensitate foarte redusa a muncii.

In perioada 2013-2017 nivelul ratei riscului de saracie sau excluziune sociala a scazut cu 6,1 p.p. fata de 2012³², ajungand la 43,9%, iar in perioada 2018-2019 a prezentat tendinte de crestere, ajungand la 47,1% in 2019. De mentionat ca valoarea indicatorului a fost in permanenta, superioara nivelului national si comunitar (31,2% - 2019, respectiv-21,7% - 2018).

Rata riscului de saracie sau excluziune sociala, %

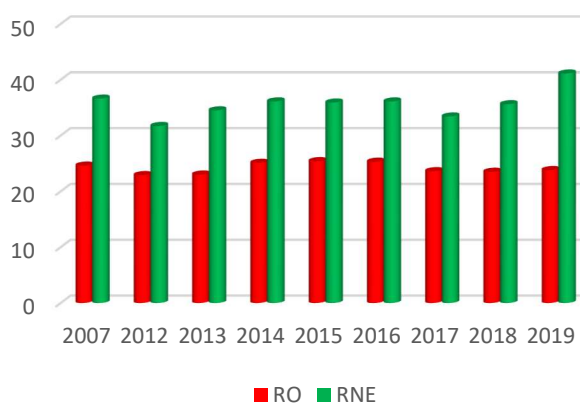

Sursa: Prelucrari date statistice Baza de date TEMPO - online, INS

Rata saraciei relative se defineste ca fiind ponderea persoanelor sarace (dupa metoda relativa de estimare) in totalul populatiei. Se considera sarace persoanele din gospodariile care au venitul disponibil pe adult-echivalent (inclusiv sau exclusiv contravaloarea consumului din resurse proprii) mai mic decat nivelul pragului de saracie.

In 2014, valoarea acestui indicator a crescut cu 6 p.p. fata de 2012, atingand cea mai inalta valoare din perioada 2008-2014 (36,1%), fiind in acelasi timp si cea mai mare dintre toate regiunile tarii. In perioada 2015-2016 se constata stagnarea la nivelul de aprox. 36%. In 2017 nivelul indicatorului scade la 33,4% (RO: 23,6%). In perioada 2018-2019 se constata iarasi, o crestere a valorilor regionale, ajungandu-se in 2019 la valoarea de 41,1%, mai mare cu 17,3 pp fata de valoarea nationala.

Rata saraciei relative, %

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

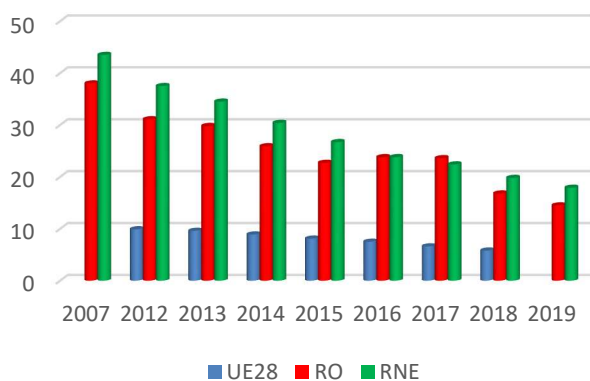
³² Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-

Est. Datele pentru acest an sunt recalulate de catre INS si publicate in noiembrie 2016.

Rata deprivării materiale severe reprezintă ponderea în total populație a persoanelor în stare de deprivare materială severă, adică a persoanelor în vârstă de 18 ani și peste care, datorită lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru dintre următoarele situații:

- Achitarea la timp, fără restante, a unor utilități și a altor obligații curente;
- Plata unei vacanțe de o săptămână pe an, departe de casă;
- Consumul de carne, pui, pește (sau alt echivalent de proteină) cel puțin o dată la 2 zile;
- Posibilitatea de a face față, cu resursele proprii, unor cheltuieli neprevăzute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului național de sărăcie);
- Detinerea unui telefon fix sau mobil;
- Detinerea unui televizor color;
- Detinerea unei mașini de spălat;
- Detinerea unui autoturism personal;
- Asigurarea plății unei încălziri adecvate a locuinței.

Rata deprivării materiale severe, %

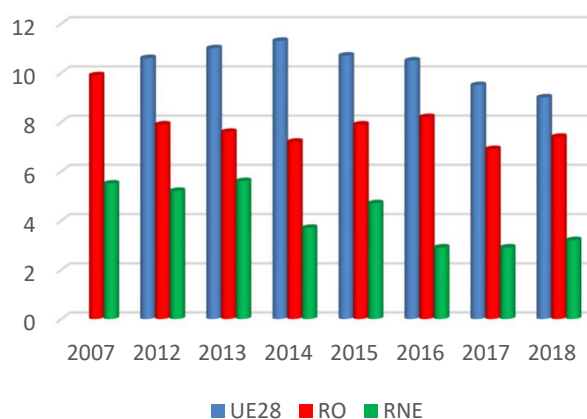
Sursa: Prelucrări date statistice Baza de date TEMPO - online, INS

Analizând datele statistice pentru perioada 2013-2019³³ se constată că, deși acest indicator are

valori superioare mediei naționale și comunitare, trendul este descrescător, ajungând la valoarea de 17,9% în 2019.

Pentru perioada 2013-2018³⁴, la nivelul Regiunii Nord-Est se constată o evoluție oscilantă a ponderii persoanelor sub 60 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate redusă a muncii, în concordanță cu tendința existentă la nivel național. Astfel, după scăderea din 2014, în anul 2015 indicatorul crește până la 4,6%, urmând din nou o scădere până la valoarea de 2,9% în 2016, valoare care se menține și în 2017, iar în 2018 se constată o creștere până la 3,2%. De remarcat că acest nivel este sub valoarea înregistrată la nivel național (7,4%-2018) și comunitar (9% - 2018).

Rata persoanelor din gospodării cu intensitate redusă a muncii, %

Sursa: Prelucrări date statistice Baza de date TEMPO - online, INS

În caravana de monitorizare a Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020, desfășurată în localitățile mici și mijlocii din Regiunea Nord-Est s-au identificat o serie de probleme, nevoi, provocări cu care se confruntă comunitățile locale. Tabelul următor prezintă în mod sintetic aceste aspecte identificate, menționând și localitățile unde, în urma discuțiilor cu reprezentanții administrației publice locale s-au semnalat problemele și provocările respective.

³³Anul 2012 constituie anul de referință în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est. Datele pentru acest an sunt recalculat de către INS și publicate în noiembrie 2016.

³⁴Anul 2012 constituie anul de referință în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est. Datele pentru acest an sunt recalculat de către INS și publicate în noiembrie 2016.

Domeniu	Principalele aspecte
Demografie	<ul style="list-style-type: none"> • Trend demografic negativ, depopularea zonei, imbatranirea populatiei: Bicaz, Onesti, Roman, Campulung Moldovenesc, Vatra Dornei; • Migrarea populatiei spre mediul rural: Buhusi; • Cresterea sau (cel putin) stagnarea populatiei domiciliata, indice de imbatranire supraunitar, rata de substitutie peste 100%: Cajvana, Darabani, Darmanesti, Dolhasca, Flamanzi, Harlau, Liteni, Milisauti, Murgeni, Negresti, Podu Iloaiei, Roznov, Salcea, Stefanesti, Tg, Frumos, Vicovu de Sus. <p>Putem identifica cateva tipologii intre localitatile din aceasta categorie;</p> <p>1. exista orase situate in apropierea municipiilor resedinta de judet, unde valorile in crestere a indicatorilor demografici se pot explica prin migrarea cu domiciliu a unei categorii de populatii inspre aceste localitati (Salcea, Podu Iloaiei, Roznov); 2. se poate observa o caracteristica economica comuna a unor orase: se caracterizeaza printr-o absenta aproape totala a activitatilor economice - cu exceptia comertului cu amanuntul (Darabani, Dolhasca, Milisauti, Murgeni, Negresti, Stefanesti, Salcea), in timp ce in alte orase exista o ramura/domeniu/subdomeniu economic dezvoltat care asigura ocuparea unor segmente majoritare a fortei de munca locala (Vicovu de Sus - industria de incaltaminte; Flamanzi - agricultura; Harlau - confectii; Podu Iloaiei - zootehnie si procesare carne; Cajvana - transporturi, depozitare; Liteni - agricultura, zootehnie)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fenomen de falsa migratie din Republica Moldova: Darabani, Tg. Frumos (cetateni din R. Moldova care pentru a obtine carti de identitate se muta cu domiciliul in orasele mentionate)
Aspecte sociale	<ul style="list-style-type: none"> • Rata ridicata a populatiei sarace, marginalizate: Barlad, Stefanesti, Murgeni; • Prezenta unor categorii sociale aflate in risc de saracie sau risc de excluziune sociala: Roman (21% populatie roma), Buhusi (20% populatie roma), Barlad (10% populatie roma), Gura Humorului (10% populatie roma), Darmanesti (10% populatie roma), Moinesti (10% populatie roma), Podu Iloaiei (10% populatie roma), Murgeni (15% populatie roma), Harlau (10% populatie roma), Tg. Frumos (10% populatie roma), Tg. Neamt (10% populatie roma), Stefanesti (9% populatie roma), Dolhasca (8% populatie roma), Saveni (7% populatie roma, 300 persoane cu dizabilitati, 300 copii cu parinti plecati in strainatate), Flamanzi (5% populatie roma), Roznov (5% populatie roma, populatie varstnica, fosti lucratori CAP, cu venituri foarte reduse), Slanic Moldova (150 persoane cu dizabilitati), Brosteni (someri de lunga durata), Liteni (populatie varstnica, fosti lucratori CAP, cu venituri foarte reduse), Pascani (populatie varstnica, fosti lucratori CAP, cu venituri foarte reduse), Siret (fosti pacienti ai spitalului de psihiatrie infantila, externati la implinirea varstei de 18 ani si care raman in localitate); • Lipsa/nevoia infrastructurii de servicii sociale:

-
- Centru rezidential pentru varstnici: Comanesti; Negresti, Murgeni, Stefanesti, Frasin;
 - Centru de zi pentru mame si copii: Moinesti;
 - Centru de zi pentru copii cu dizabilitati: Campulung Moldovenesc;
 - Centru de adapost pe timpul noptii: Bucecea, Pascani, Barlad;
 - Centru de zi pentru varstnici: Dorohoi, Darabani, Campulung Moldovenesc, Vicovu de Sus;
 - Centru rezidential pentru tineri care parasesc centrele de plasament: Dorohoi;
 - Centru multifunctional: Pascani, Tg. Frumos, Falticeni;
 - Centru after-school: Dolhasca;
 - Institutii de servicii sociale aflate in dificultati financiare: Solca (centrul rezidential pentru persoane varstnice);
 - Locuinte sociale insuficiente ca numar: Husi, Gura Humorului, Tg. Ocna, Flamanzi, Saveni;
 - Accesibilitate redusa pentru persoanele cu dizabilitati: Slanic Moldova;
 - Consum crescut de etnobotanice in randul tinerilor: Dorohoi;

Forta de munca

- Migratia temporara a fortei de munca in alte tari ale UE -fiecare localitate urbana este afectata de acest fenomen, unele cu intensitate mai ridicata: Cajvana, Darabani, Flamanzi, Moinesti, Negresti, Onesti, Pascani, Radauti, Roman, Salcea, Tg. Neamt;
 - Migratia fortei de muca calificata intr-un anumit domeniu in tari in afara UE (Norvegia, Nigeria, tarile arabe): Onesti;
 - Revenirea in regiune a unei parti din forta de munca plecata in Marea Britanie: Comanesti
 - Migratia tinerilor absolventi de studii superioare in orasele unde si-au terminat studiile: Barlad, Darabani, Falticeni, Gura Humorului, Husi, Tg. Neamt, Negresti, Solca;
 - Lipsa fortei de munca calificate: Podu Iloaiei, Comanesti;
 - Locuri de munca neocupate, cu nivel de salarizare redus: Podu Iloaiei
 - Scaderi masive ale numarului de salariati: Bicz (cu 45% in 2010-2014), Solca (cu 10% in 2010-2014);
 - Somaj „ascuns”, neregisit in date satistice: Bucecea
 - Forta de munca specializata, nevoita sa lucreze in alte localitati in lipsa unei oferte locale: Darabani
 - Somaj de lunga durata: Brosteni, Negresti, Radauti, Siret
 - Somaj ridicat in randul tinerilor: Comanesti
 - Forta de munca autoocupata in agricultura (de subzistenta): Milisauti, Murgeni, Roznov, Saveni;
 - Acces scazut la locurile de munca din orasele apropiate, cauzat de costurile ridicate ale navetei: Murgeni vs. Barlad;
-

5. Infrastructura

5.1. Infrastructura de transport

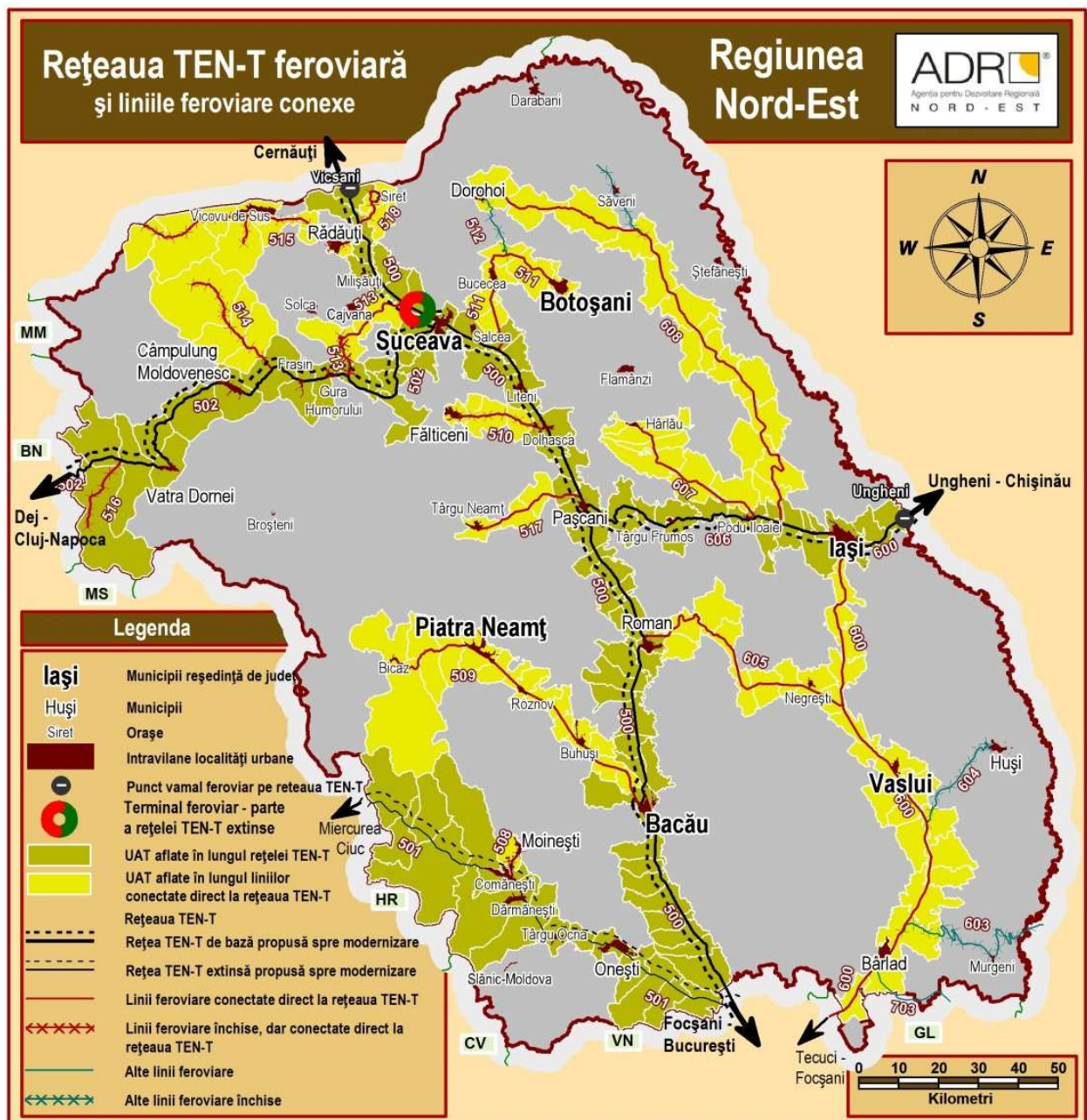
Context european si national

La nivel comunitar, orientarile strategice aferente perioadei de programare 2014-2020 pun un accent deosebit pe cresterea accesibilitatii, conectivitatii si mobilitatii in vederea fluidizarii traficului si reducerii poluarii fonice si atmosferice.

In vederea existentei unui document cadru pentru infrastructura de transport la nivelul Romaniei, s-a elaborat la nivel national **Master**

Planul General de Transport al Romaniei pe termen scurt mediu si lung, document care este conceput pentru a oferi o strategie clara pentru dezvoltarea sectorului de transport din Romania pentru urmatoorii 15 de ani. Documentul a fost aprobat de catre Guvernul Romaniei in septembrie, 2016.

Reteaua TEN-T feroviara

Analizand reseaua feroviara din regiune, se observa ca majoritatea liniilor functionale se conecteaza direct la reseaua TEN-T feroviara (cu exceptia liniilor 512 si 703).

Punctele de trecere a frontierei pentru reseaua feroviara de baza sunt pentru Ucraina - Vicsani, iar pentru Republica Moldova - Cristesti Jijia (Ungheni). Reteaua feroviara a regiunii Nord-Est cuprinde numeroase tronsoane de cale ferata neelectrificata, fapt care determina o viteza mai scazuta a trenurilor. Liniile neelectrificate sunt : toata magistrala 600, sectiunea situata la nord de Suceava din magistrala 500, liniile operationale 509, 511, 605, 607, 608, 703.

S-au executat lucrari de modernizare a statiilor feroviare din Botosani, Piatra Neamt si Vaslui si se afla in derulare proiectul fazat pe POIM 2014-2020 care vizeaza lucrari de reabilitare poduri si podete aferente Sucursalei Regionale CFR Iasi³⁵.

Conectivitate primara

Pe traseul TEN-T feroviar se afla 3 municipii resedinta de judet: Bacau, Iasi si Suceava, 5 municipii (Campulung Moldovenesc, Onesti, Pascani, Roman si Vatra Dornei), respectiv 11 orase si 73 de comune, procentul populatiei din UAT-urile mentionate reprezentand 36,2% din populatia regiunii³⁶.

Conectivitate secundara

De-a lungul liniilor conectate direct la reseaua TEN-T de baza se afla 3 municipii resedinta de judet: Botosani, Piatra Neamt si Vaslui, 5 municipii (Barlada, Dorohoi, Falticeni, Moinesti, Radauti), 9 orase si 79 de comune, reprezentand o pondere de circa 25,9% din populatia regiunii. Dintre acestea, municipiile Moinesti, Falticeni si Radauti, orasele Siret si Vicovu de Sus, precum si 14 comune (reprezentand 5,9% din populatie), se afla momentan de-a lungul unor linii conectate direct la reseaua TEN-T, insa inchise. Reteaua de cai ferate in regiune se prezinta la un nivel comparabil cu media pe tara in ceea ce

priveste dotarea tehnica si lungimea tronsoanelor (conditiile geografice si de amplasament impun unele restrictii de circulatie). Astfel, ponderea retelei regionale de cai ferate in total reseaua nationala de cale ferata este de 15,03% la sfarsitul anului 2012. In perioada 2013-2017 nu s-au produs modificari semnificative, la sfarsitul anului 2017 procentul fiind de 15,04%.

Conectivitate tertiara

Dintre municipiile din regiune, doar Husi nu este amplasat de-a lungul retelei TEN-T feroviar sau a liniilor care se conecteaza direct la aceasta. Orasul Murgeni se afla, de asemenea, pe o linie neconectata direct la reseaua TEN-T feroviara, (inchisa), la fel ca linia de cale ferata care traverseaza orasul Saveni. Populatia aflata in Husi, Murgeni si Saveni, precum si in celelalte 9 comune aflate de-a lungul liniilor neconectate direct la reseaua TEN-T reprezinta 1,9% din populatia regiunii, majoritatea aflandu-se de-a lungul unor linii inchise.

Zone lipsite de infrastructura feroviara

In regiune exista unele areale fara acces la calea ferata (in care se regasesc si 7 orase - Slanic Moldova in Bacau; Darabani, Flamanzi si Stefanesti in Botosani; Brosteni, Cajvana si Solca in Suceava). Principalele motive ale lipsei conectivitatii sunt reprezentate pe de o parte de configuratia terenului, in aceasta categorie incadrandu-se: sudul judetului Suceava si nordul judetului Neamt (partea central-nordica a Carpatilor Orientali), vestul judetului Vaslui si estul judetului Bacau (colinele Tutovei), iar pe de alta parte de lipsa de interes in derularea unor proiecte investitionale care sa vizeze extinderea retelei de cale ferata in Regiunea Nord-Est.

Astfel, 43,8% din populatia regiunii nu are acces la reseaua de cai ferate ale regiunii, la care se adauga 7,8% din populatie aflata de-a lungul

³⁵ Conform Raport de activitate pe 2018, Ministerul Transporturilor

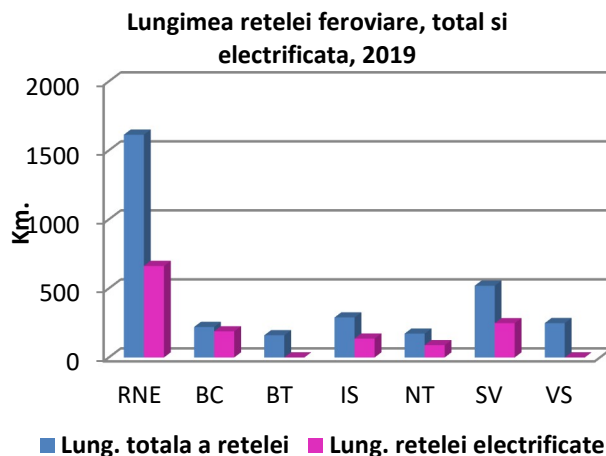
³⁶ Datele privind populatia Unitatilor Administrativ-Teritoriale sunt preluate din baza de date TEMPO INS -

indicatorul Populatia dupa Domiciliu la 1 iulie 2017 (date provizorii)

liniilor inchise, ponderea totala ajungand la 51,6%.

• Infrastructura feroviara

In perioada 2013-2019 (raportat la anul de referinta 2012) se constata ca lungimea cailor ferate din regiune a ramas aproape neschimbata, insumand 1.614 km (2019), conducand la o densitate de 43,8 km cale ferata/1000 km².

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Evolutia comparativa pentru calea ferata in exploatare, 2012-2019

Unitate teritoriala	Suprafata totala (kmp)	Lungimea cailor ferate, km								Densitatea liniilor ferate pe 1000 kmp in 2019
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Nord-Est	36850	1620	1620	1621	1620	1621	1621	1620	1614	43,8
Romania	238391	10777	10768	10777	10770	10774	10774	10765	10579	45,1

Sursa: Baza de date on-line TEMPO al INS

Transportul feroviar de marfuri, 2019, mii tone

	Descarari provenind din alte regiuni	Incarcari cu destinatia alte regiuni	Trafic intraregional
Regiunea Nord-Est	1595,4	2001,1	183,6
Total regiuni	24140,2	24140,2	24607

Sursa: Publicatia „Transportul de pasageri si marfuri pe moduri de transport” - INS

In ceea ce priveste traficul de marfuri pe reseaua feroviara, incarcările cu destinatia alte regiuni reprezinta cca. 8% din total incarcări la nivelul tuturor regiunilor (produse rafinate din petrol, produse chimice si fibre manufacturate, produse din cauciuc si mase plastice), in timp ce la descarcări provenind din alte regiuni, respectiv trafic intraregional Regiunea Nord-Est are o pondere de 6,6%, respectiv 0,7%. Comparativ cu anul 2013³⁷, se constata ca in 2019 traficul intraregional a scazut cu 30,6% in Regiunea Nord-Est, incarcările avand ca destinatie alte regiuni au scazut cu 73,9%, iar descarcările provenite din alte regiuni au scazut cu 40,9%.

Comparativ cu situatia existenta in anul anterior, traficul intraregional a crescut cu 28,6%, incarcările avand ca destinatie alte regiuni au scazut cu 20,9%, iar descarcările provenite din alte regiuni au scazut cu 29,1%.

Reteaua TEN-T rutiera

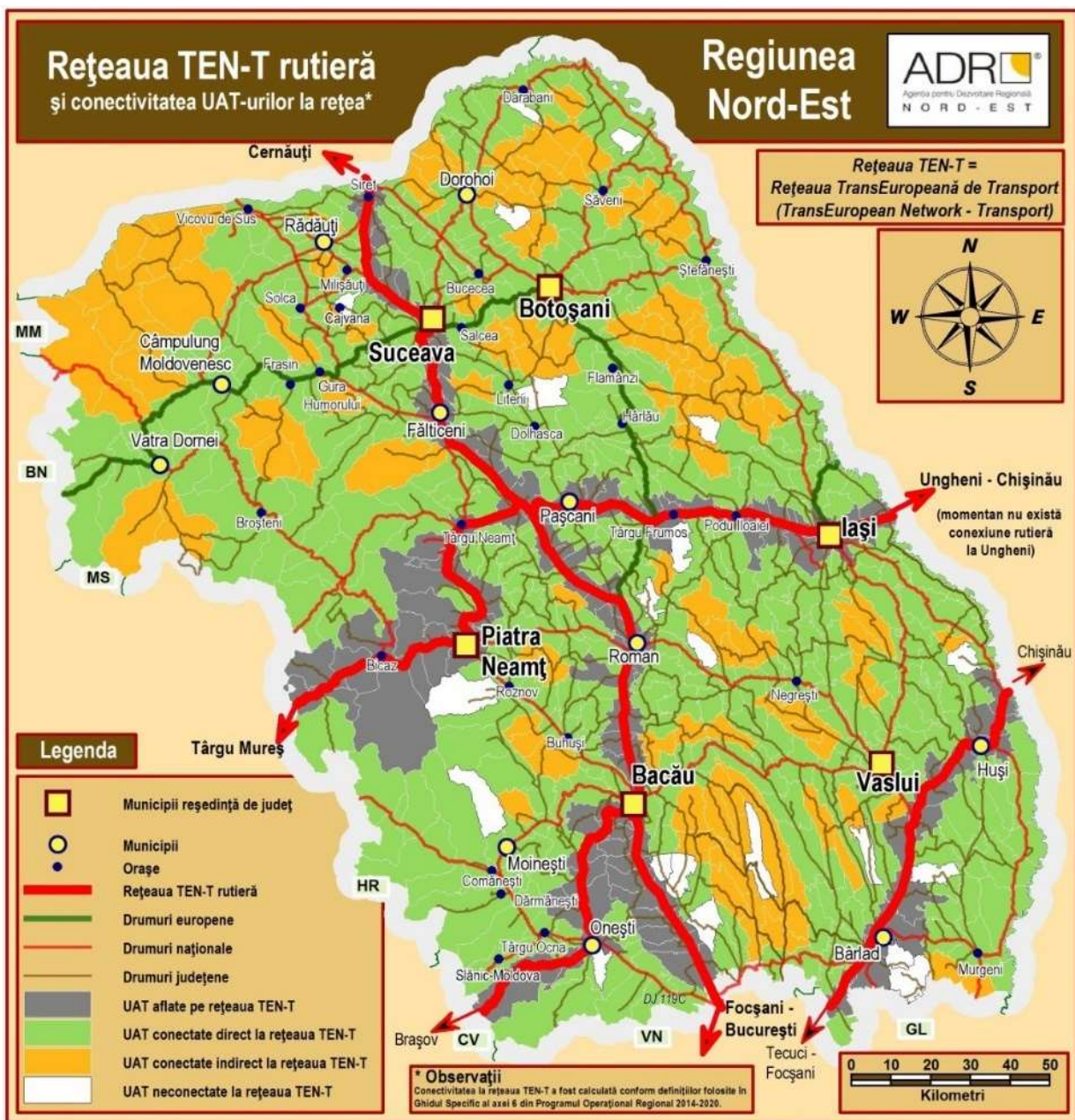
Reteaua TEN-T de baza traverseaza Regiunea Nord-Est atat de la nord la sud, cat si de la est la vest prin partea mediana, asigurand, pe de o parte, conexiunea capitalei Bucuresti cu Ucraina prin nordul regiunii (traversand municipiile Bacau, Roman, Falticeni, Suceava si ajungand la punctul de trecere a frontierei Siret), cat si conexiunea cu vestul tarii (Timisoara, Cluj, Targu Mures) a partii de est (Piatra Neamt, Iasi) a Regiunii Nord-Est si apoi cu Republica Moldova (cu punct de trecere a frontierei pe reseaua de baza - Ungheni³⁸). Reteaua TEN-T extinsa include conexiunea municipiului Bucuresti cu municipiul Chisinau pe directia SV-NE, traversand municipiile Barlad si

³⁷ Anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

³⁸ Momentan nu exista legatura rutiera peste raul Prut

Husi din regiunea Nord-Est, respectiv a teritoriale aflate de-a lungul acestor drumuri sunt municipiului Bacău cu municipiul Brașov.

Pe rețeaua TEN-T rutiera sunt amplasate 10 municipii, 5 orașe și 82 de comune, unități cu o populație totală de 1,6 milioane locuitori³⁹.

Conectivitatea directă

Drumurile naționale sau județene care se intersectează cu coridorul TEN-T asigură conectivitatea directă. Unitățile administrativ-

Conectivitatea indirectă

Drumurile naționale sau județene care realizează legătura la un coridor TEN-T prin intermediul unui drum național modernizat reprezintă conectivitatea indirectă.

conectate direct la rețeaua TEN-T, acestea însumând aproximativ 1,9 milioane de locuitori (48,2% din populația regiunii). În această categorie intra 7 municipii, 23 de orașe și 295 de comune.

Unitățile administrativ-teritoriale aflate de-a lungul acestor drumuri sunt conectate indirect la rețeaua TEN-T. Populația acestor UAT-uri ajunge la aproximativ 370 mii de locuitori (9,5% din populația regiunii) din 109 comune.

Fara conectivitate

³⁹ Datele privind populația unităților administrative-teritoriale sunt preluate din baza de date TEMPO - INS, indicatorul Populația după domiciliu la 1 iulie 2017.

Drumurile care nu se intersecteaza cu un drum national sau judetean care la randul lui sa se conecteze cu reseaua TEN-T sunt considerate ca fiind neconectate la retea. Unitatile administrativ-teritoriale aflate de-a lungul acestor drumuri cuprind cca. 83 de mii de locuitori (2,1% din populatia regiunii) fiind formate din 20 de comune si un oras (Cajvana, judetul Suceava).

• Infrastructura rutiera

Regiunea Nord-Est este strabatuta de o serie de coridoare rutiere europene, dupa cum urmeaza:

- Bucuresti - Bacau - Roman - Suceava - Siret (punct de control si trecere a frontierei) - E85
- Suceava - Vatra Dornei - Cluj Napoca (E 576) care face legatura cu E 60 Cluj Napoca-Oradea
- Bacau - Brasov - Pitesti - E 574 (care face legatura cu E 70 Craiova - Vidin - Skopje)

- Bucuresti - Barlad - Albita (punct de trecere a frontierei) - Chisinau - E 581 care strabate judetul Vaslui
- Roman- Targu Frumos cu ramificatie catre Botosani (E 58) si Iasi - Sculeni (punct de trecere a frontierei) (E 583)

Proiectele care vizeaza constructia /reabilitarea/modernizarea infrastructurii rutiere, la nivelul Regiunii Nord-Est, prezente in Masterplanul General de Transport al Romaniei se regasesc in anexa 5.8. Conform site CNAIR⁴⁰ este prevazuta realizarea variantei ocolitoare a municipiului Bacau, pe directia S-E-N facand legatura intre DN11-DN2-DN2-DN15, avand o lungime totala de 30,7 km.

Variantele ocolitoare prevazute in Masterplanul General de Transport a se realiza pana in 2023 sunt inscrise in aceeasi anexa. Totodata, pana in prezent a fost realizata varianta ocolitoare Iasi- Sud

Situatia drumurilor nationale, judetene si comunale la nivel national, regional si judetean - 2019

Categorii de drumuri publice		RO	RNE	BC	BT	IS	NT	SV	VS
Total drumuri publice, km	Total	86391	14909	2456	2580	2490	2039	3145	2199
	Modernizate	38166	6385	1033	887	853	571	1844	1197
	Cu imbr. usoare rutiere	21365	2876	390	565	830	630	213	248
	Pietruite	17831	4256	801	691	578	739	912	535
	De pamant	9029	1392	232	437	229	99	176	219
Densitate drumuri publice pe 100 kmp de teritoriu		36,1	36,2	40,5	37,1	51,7	45,5	34,6	36,8
Drumuri nationale, km	Total	17873	2665	450	422	356	419	628	390
	Modernizate	16991	2500	430	353	342	409	614	352
	Cu imbr. usoare rutiere	720	164	19	69	14	10	14	38
	Pietruite	144	1	1	-	-	-	-	-
	De pamant	13	-	-	-	-	-	-	-
Drumuri judetene, km	Total	35083	5386	922	675	997	727	1130	935
	Modernizate	14840	2370	525	251	163	74	887	470
	Cu imbr. usoare rutiere	13227	1586	169	280	584	463	0	90
	Pietruite	5310	1228	215	144	195	190	181	303
	De pamant	1706	202	13	-	55	-	62	72
Total		33435	6858	1084	1483	1137	893	1387	874

⁴⁰ Compania Nationala de Administrare a Infrastructurii Rutiere, octombrie 2019

Drumuri comunale, km	Modernizate	6335	1515	78	283	348	88	343	375
	Cu imbr. usoare rutiere	7418	1126	202	216	232	157	199	120
	Pietruite	12377	3027	585	547	383	549	731	232
	De pamant	7305	1190	219	437	174	99	114	147

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Comparativ cu situatia din anul 2013⁴¹, in 2019 se constata ca lungimea totala a drumurilor publice in Regiunea Nord-Est a crescut cu 808 km, ceea ce reprezinta 48% din totalul cresterii la nivel national. Din aceasta cauza, desi lungimea drumurilor modernizate in regiune a crescut cu 7,3% in 2015, 11,5% in 2016, 2,2% in 2017 si 1% in 2019, ponderea lor in total drumuri publice a ramas aproximativ constant (34,08% in 2013, 34,76% in 2015, 36,1% in 2016 si 36,7% in 2017). O usoara crestere a procentului de drumuri modernizate in total drumuri publice se constata in 2018 (39,7%) si 2019 (42,8%)..

In ceea ce priveste repartizarea drumurilor modernizate pe judete, se constata ca modificari mai importante in 2019 (fata de 2013), au avut loc in judetele Iasi (crestere cu 109%) si Vaslui (crestere cu 5,2%).

La nivel regional ponderea drumurilor judetene modernizate era de aproximativ 44%, in timp ce a drumurilor comunale modernizate de 22%. (2019). Fata de anul de referinta 2013, se constata urmatoarele:

- Crestere cu 24,8% a lungimii drumurilor judetene modernizate;
- Crestere cu 243,5% a lungimii drumurilor comunale modernizate.

Fata de anul precedent, in 2019 modificarile semnificative sunt:

- In judetul Iasi, 130 km drumuri judetene pietruite au fost adusi in starea de drumuri cu imbracaminte usoara rutiera;
- In judetul Vaslui 134 km drumuri judetene au fost modernizate;
- In judetul Botosani, 59 km drumuri comunale pietruite au fost adusi in starea de drumuri cu imbracaminte usoara rutiera.

Transportul rutier de marfuri, 2019, mii tone

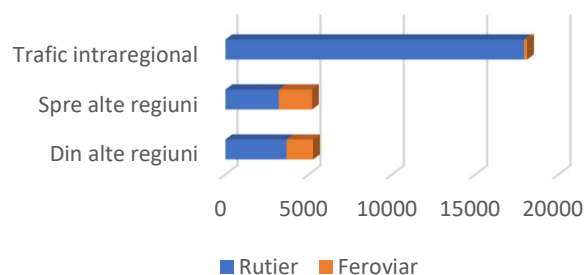
Descarcari provenind	Incarcari cu	Trafic intraregional
----------------------	--------------	----------------------

	din alte regiuni	destinatia alte regiuni	
Regiunea Nord-Est	3673	3205	17934
Total regiuni	39991	39991	160189

Sursa: Publicatia „Transportul de pasageri si marfuri pe moduri de transport” - INS

In ceea ce priveste transportul rutier de marfuri se observa ca incarcările cu destinatia alte regiuni reprezinta doar 8% din total incarcari la nivel national si consta in principal din produse alimentare si produse agricole. Marfa provenita din alte regiuni reprezinta 9,1% din total descarcari la nivel national si consta in produse alimentare, minereuri metalice si produse minerale nemetalice. Traficul intraregional consta in principal din produse minerale nemetalice, minereuri metalifere si lemn si produse din lemn (exceptand mobila) si reprezinta 11,2% din total trafic la nivel national.

Transportul de marfuri in Regiunea Nord-Est, mii tone, 2019

Sursa: Publicatia „Transportul de pasageri si marfuri pe moduri de transport” - INS

Din graficul de mai sus se poate observa procentul preponderent al traficului rutier in ceea ce priveste transportul intraregional de marfuri, in timp ce marfurile care pleaca/vin spre/din alte regiuni sunt transportate in proportie de cca. 45% pe cale feroviara.

⁴¹ Anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Accidente de circulatie rutiera, pe judete, in perioada 2013-2019

Ani	RO	RNE	Bacau	Botosani	Iasi	Neamt	Suceava	Vaslui
Numar accidente								
2013	24827	3618	722	316	854	501	805	420
2014	25355	4004	716	397	919	561	955	456
2015	28944	4633	771	456	1128	666	1145	467
2016	30751	5067	795	493	1257	756	1221	545
2017	31106	5124	878	507	1234	755	1188	562
2018	30202	5027	790	500	1175	754	1181	627
2019	31146	5092	870	480	1224	717	1105	696
Numar persoane accidentate (morti)								
2013	1861	314	50	24	53	55	87	45
2014	1818	296	66	15	40	55	88	32
2015	1893	327	75	30	51	49	89	33
2016	1913	344	59	31	48	69	105	32
2017	1951	334	66	24	66	51	104	23
2018	1867	320	60	23	61	60	84	32
2019	1864	349	70	35	59	59	83	43
Numar persoane accidentate (raniti)								
2013	31464	4547	915	376	1097	639	1017	503
2014	32334	5051	922	505	1153	754	1143	574
2015	36807	5786	977	566	1395	839	1458	551
2016	39552	6449	969	602	1662	940	1598	678
2017	40211	6542	1169	653	1547	977	1513	683
2018	38709	6415	995	633	1469	971	1534	813
2019	39669	6437	1143	598	1597	929	1340	830

Sursa: „Vehicule inmatriculate si accidente de circulatie” – INS

In perioada 2014-2017 (comparativ cu 2013⁴²) se constata o crestere a numarului de accidente si al persoanelor accidentate pe drumurile rutiere. Tendinta este aceeaasi pentru toate judetele regiunii si in concordanta cu cea nationala.

Astfel, in 2017 a avut loc o crestere a numarului de accidente cu 41,6% fata de 2013 si o crestere a numarului persoanelor accidentate cu 41% fata de 2013. In 2018 se constata o usoara descrestere a numarului de accidente (1,9%), cat si a numarului de persoane accidentate, tendinta regasindu-se la nivelul fiecarui judet din regiune.

In 2019 se constata se revine pe tendinta de crestere a numarului accidente, mai ales in judetele Bacau, Iasi si Vaslui, crescand si numarul de persoane accidentate.

- **Infrastructura aeriana**

Transportul aerian in regiune este sustinut de o infrastructura specifica formata din trei aeroporturi care deservesc curse interne (catre Bucuresti), cat si externe. Cele trei aeroporturi sunt situate in Bacau, Iasi si Suceava.

In perioada 2014-2018 se constata, in Regiunea Nord-Est o crestere a numarului de pasageri transportati, de la un total de 556.375 in 2013⁴³ la 2.210.968 in 2019 (crestere cu 297%).

Aeroportul Bacau (George Enescu), situat la 6,5 km sud de municipiul Bacau, asigura infrastructura necesara efectuarii in conditii de securitate a zborurilor aeronavelor de pana la 400 tone. Aeroportul are o pista cu o lungime de 2500 metri si o latime de 80 metri, fiind situata la altitudinea de 185 m.

Aeroportul deserveste atat populatia judetului Bacau cat si pe cea din judetele invecinate.

⁴² Anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est

⁴³ Anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est

Amplasarea geografica favorabila in zona centrala a Moldovei, cat si conectarea la magistrala feroviara 500 (Bucuresti-Suceava) si la drumul european E85 (Bucuresti-Suceava) faciliteaza accesul populatiei la aeroport, fiind atuuri importante pentru dezvoltarea viitoare.

In prezent, pe Aeroportul Bacau opereaza curse aeriene regulate ale companiei Blue Air cu zboruri directe catre Milano (Bergamo), Londra, Roma, Bologna, Bruxelles, Dublin, Torino, Liverpool si Madrid.

Incepand cu anul 2015 au inceput lucrarile de modernizare a aeroportului Bacau, investitie realizata cu sprijin financiar prin POIM 2014-2020⁴⁴. Proiectul a fost finalizat in 2019, avand o valoare aproximativa de 84 mil. lei si a vizat construirea terminalului de pasageri, a turnului de control, realizarea parcarii autovehicole, terminalului intermodal pentru transport rutier, etc.

Statistici de trafic pentru Aeroportul Bacau, trafic pasageri,

An	Pasageri, nr.	Variatie fata de anul anterior
2013	305.043	-22,5%
2014	306.582	0,5%
2015	363.166	18,4%
2016	414.786	14,2%
2017	425.598	2,6%
2018	447.465	5,1%
2019	468.383	4,6%

(intrari-iesiri)

Sursa: „Transportul aeroportuar de pasageri si marfuri” - INS

Aeroportul Iasi se afla situat la 8 km nord de Iasi, la o altitudine de 120 m, fiind destinat traficului aerian intern si extern de pasageri, avand o pista de decolare-aterizare de 2.400 metri lungime.

Accesul la aeroport se face pe drumul judetean DJ 282G si apoi pe DJ 282I. Aeroportul Iasi se afla in zona de granita a Uniunii Europene cu tarile estice, pozitia sa fiind una de o importanta deosebita avand in vedere cooperarea transfrontaliera. Relativa apropiere fata de Vaslui, Botosani si

Milano, Roma, Bologna si Memmingen. In 2015 a fost finalizat proiectul "Modernizare suprafata de miscare si balizaj, turn de control si amenajarea terenului in vederea amplasarii sistemului navigatie tip ILS la Aeroportul 'Stefan Cel Mare'

Neamt permite satisfacerea cererii de transport aerian pentru locuitorii din aceste zone, care au astfel avantajul accesului rapid spre aceste centre urbane. Ca program regulat de zbor, activitatea aeroportului Iasi este caracterizata de operarile cu aeronave apartinand companiilor Tarom, BlueAir, WizzAir si Austrian Airlines. De pe Aeroportul International Iasi, sunt deservite destinatiile: Roma, Bologna, Torino, Bergamo, Londra, Liverpool, Catania, Munchen, Tel Aviv, Paris, Bruxelles, Koln, Viena, Treviso, Madrid, Barcelona, Dortmund, precum si Cluj, Timisoara si Bucuresti. Prin proiectul de modernizare desfasurat in perioada 2013-2015 (POS-T 2007-2013), s-a construit o noua pista (flexibila), o noua cale de rulare si un nou terminal.

Statistici de trafic pentru Aeroportul Iasi - trafic pasageri, 2013 - 2019 (intrari-iesiri)

An	Pasageri, nr.	Variatie fata de anul anterior
2013	231.364	34,7%
2014	269.510	16,5%
2015	381.709	41,6%
2016	879.981	130,5%
2017	1.143.904	29,8%
2018	1.251.358	9,4%
2019	1.312.611	4,9%

Sursa: „Transportul aeroportuar de pasageri si marfuri” - INS

Aeroportul Suceava (Stefan cel Mare) este situat pe teritoriul orasului Salcea, la aproximativ 15 km est de Suceava si 40 km de Botosani, accesul fiind asigurat prin drumul national DN29.

In septembrie 2015, Consiliul Judetean Suceava a luat decizia transmiterii in administrarea Regiei Autonome Aeroportul „Stefan cel Mare” Suceava a mai multor cladiri ale Centrului Economic Bucovina Suceava (CEBS) pentru amenajarea noilor terminale pentru plecari si sosiri si pentru transporturile cargo. Cursele regulate sunt asigurate de catre compania TAROM pe relatia Suceava - Bucuresti si WizzAir catre Londra, de

Suceava” in valoare de 39,5 mil. euro (POS-T 2007-2013).

Statistici de trafic pentru aeroportul Suceava - trafic pasageri, 2013 - 2019 (intrari-iesiri)

⁴⁴ Pagina de internet <http://bacauairport.ro/>

An	Pasageri, nr.	Variatie fata de anul anterior
2013	19.968	-20,7%
2014	220	-98,9%
2015	2.355	970,4%
2016	57.013	2320,9%
2017	261.850	459,2%
2018	352.900	34,7%
2019	429.974	21,8%

Sursa: „Transportul aeroportuar de pasageri si marfuri” - INS

Toate cele 3 aeroporturi sunt inscise in lista investitiilor prevazute in Masterplanul General de Transport al Romaniei, investitii care vor viza modernizarea acestora (vezi anexa).

- **Transport intermodal**

In cadrul Masterplanului de Transport⁴⁵, sunt prevazute ca investitii, reabilitari ale terminalelor intermodale din Iasi, Bacau si Suceava, dupa cum urmeaza:

Iasi (Socola) - terminal nou sau modernizat: se propune redeschiderea terminalului pentru a profita de potentialul de transbordare containere de pe ecartamentul rusesc pe cel european si, de asemenea, datorita capacitatii de gestionare a traficului intern, fiind programat pentru implementare in perioada 2022-2025. Acest proiect va fi implementat de catre CFR SA si CFR Marfa, impreuna cu sectorul privat si are o valoare estimata de 34,25 mil. euro.

Suceava - terminal nou sau modernizat: se propune modernizarea terminalului pentru cresterea eficientei, reducerea costurilor si timpului de tranzit, dar si pentru a promova cresterea economica din sectorul intermodal. Suceava ofera o oportunitate pentru o dezvoltare continua, dar si pentru incurajarea traficului intermodal pe coridorul IX. Acest proiect este programat pentru implementare in perioada 2022-2023 de catre CFR SA si CFR Marfa, impreuna cu sectorul privat si are o valoare estimata de 21,44 mil. euro.

Bacau - terminal nou sau modernizat: se propune renovarea terminalului si extinderea spre sud-est pentru cresterea eficientei, reducerea costurilor si timpului de tranzit, dar si pentru a promova cresterea economica din sectorul intermodal. Cresterea prognozata in sectorul intermodal presupune ca dispunerea curenta a terminalului Bacau va fi coplesita in curand si trebuie realizate imbunatatiri pentru cresterea volumului de transbordare, dar si pentru a permite stocarea unui volum mai mare de containere. Acest proiect este programat pentru implementare in perioada 2016-2017 de catre CFR SA si CFR Marfa, impreuna cu sectorul privat si are o valoare estimata de 21,44 mil. euro.

5.2. *Reteaua de gaze naturale, energia termica si eficienta energetica*

Reteaua si volumul gazelor naturale distribuite in regiune

Sistemul de distributie a gazelor naturale in Regiunea Nord-Est poate fi analizat prin prisma urmatorilor indicatori: localitatile conectate, lungimea retelei si volumul distribuit.

Reteaua si volumul de gaze naturale distribuit, 2012⁴⁶-2018

⁴⁵ Varianta MPGT septembrie 2016.

⁴⁶ anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Judet	Localitati conectate 2012		Localitati conectate 2018		Lungime retea simpla (km)		Volum gaze naturale distribuite (mii mc)			
	Total	Urban	Total	Urban	2012	2018	Total		din care uz casnic	
							2012	2018	2012	2018
Bacau	24	8	27	8	905	1012,1	196865	179587	78621	77783
Botosani	6	3	7	3	239,1	282,6	48335	55021	27144	27034
Iasi	23	5	25	5	932,4	1381,2	205999	207079	96726	115141
Neamt	16	4	18	5	477,2	661	107533	118725	50240	60918
Suceava	12	8	12	8	534,4	649,9	85086	89071	38347	46036
Vaslui	10	4	13	4	299,5	418,9	56173	56842	35378	35583
Regiune NE	91	32	102	33	3387,6	4405,7	699991	706325	326456	362495
Romania	892	242	945	248	36771,8	41413,3	9386112	9042775	2824197	3144235

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

In perioada 2012-2018 se constata o extindere a retelei de gaze naturale atat la nivel regional, cat si la nivel national. Totodata, a avut loc si o crestere a numarului de localitati conectate, de la 91 in 2012 la 102 in 2018. Cresterea a avut loc in special in spatiul rural, unde 10 noi comune au retea de gaze naturale, in timp ce in mediul urban doar orasul Brosteni (Suceava) beneficiaza de o noua retea de gaze naturale.

Aceasta crestere nu a atras dupa sine si cresterea consumului, acesta continuand sa scada sau cel mult sa se mentina in perioada mentionata. Lungimea retelei a crescut cu 30% fata de anul 2012, iar consumul total de gaze naturale a ramas practic acelasi fata de acelasi an de referinta. Consumul de gaze pentru uz casnic a crescut in aceeasi perioada cu 11%.

Reteaua si energia termica distribuita

Judet	Localitati conectate 2012 ⁴⁷		Localitati conectate 2018		Evolutie localitati conectate 2018/2012 %	Energia termica distribuita, Gcal.				Evolutie total energie termica, 2018/2012, %
	Total	Urban	Total	Urban		2012		2018		
						Total	Pt. uz casnic	Total	Pt. uz casnic	
Bacau	2	2	1	1	-50	150525	118208	112575	75492	-25.21
Botosani	1	1	1	1	0	80309	66131	72802	56742	-9.34
Iasi	2	2	2	2	0	355518	309298	226430	127133	-36.31
Neamt	3	1	2	0	-33,3	20205	19005	4160	480	-79.41
Suceava	5	5	6	5	20	254301	202231	317420	123252	24.82
Vaslui	3	3	2	2	-33,3	7927	7889	4761	4376	-39.94
RNE	16	14	14	11	-12.5	868785	722762	738148	387475	-15.08
Romania	101	90	73	64	-27,72	10962751	9213729	8764793	6955366	-20.05

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

In perioada 2013-2017 a continuat tendinta de scadere a cantitatii totale de energie termica distribuita, in toate judetele regiunii (exceptie judetul Suceava pana in 2016), cat si pe plan national. Mai mult, inca 4 localitati urbane (Onesti, Piatra Neamt, Siret si Husi) nu mai au sistem de productie si de distributie a energiei

termice, in timp ce municipiul Campulung Moldovenesc a fost reconectat la reseaua de distributie a energiei termice. In anul 2015 cantitatea totala de energie termica distribuita a scazut fata de 2012 cu 15%, fapt explicat atat prin reducerea numarului de localitati conectate,

⁴⁷ anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

nivelul redus al veniturilor disponibile, cat si de evolutiile climatice (variatii anuale).

In 2016 se constata o crestere de 6,9% fata de anul precedent a energiei termice distribuite, provenita din consumul de energie termica din judetul Suceava.

In 2017 consumul total regional s-a mentinut aproximativ la aceeasi cote ca in anul precedent,

scaderi constatandu-se in judetele Iasi, Suceava si Vaslui.

In 2018 se constata cresterea energiei termice consumate in judetele Botosani si Neamt, in restul judetelor, precum si pe total regiune, inregistrandu-se scaderi.

5.3. Infrastructura de telecomunicatii

In tabelul urmatoare este prezentata evolutia indicatorilor privind accesul gospodariilor si a populatiei cu varsta cuprinsa intre 16 si 74 ani, la internet in perioada 2012-2019⁴⁸.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gospodarii conectate la internet, %								
UE28	76	79	81	83	85	87	89	90
Romania	54	58	61	68	72	76	81	84
Regiunea Nord-	45	51	55	61	65	70	74	80
Populatia care a accesat internetul cel putin o data pe saptamana, %								
UE28	70	72	75	76	79	81	83	87
Romania	43	45	48	52	56	61	68	72
Regiunea Nord-	40	43	46	47	51	55	62	69
Populatia care nu a utilizat niciodata internetul, %								
UE28	23	20	18	16	14	13	11	n/a
Romania	48	42	39	32	30	27	21	n/a
Regiunea Nord-	48	42	37	33	n/a	33	n/a	n/a
Populatia care a comandat/cumparat produse si/sau servicii prin internet in ultimii 12 luni								
UE28	44	47	50	53	55	57	60	71
Romania	5	8	10	11	12	16	20	23
Regiunea Nord-	7	7	7	9	9	16	17	18

Sursa: EUROSTAT

Din datele statistice prezentate reiese ca, in 2019, 80% din gospodariile din regiunea Nord-Est erau conectate la internet (cu 44 p.p. mai mult fata de 2011), crestere datorata lucrarilor de extindere a retelor de internet, derulate de furnizorii de internet.

In cadrul proiectului Ro-Net, din datele existente⁴⁹, rezulta ca in regiune un numar total de 115 localitati din mediul rural au beneficiat de investitiile realizate, din care cele mai multe sunt situate in judetul Vaslui (45). Totodata, numarul total al potentialilor clienti beneficiari de internet este de aproximativ 320 de mii de locuitori, din

care un sfert sunt localizati in zona rurala din judetul Vaslui.

O alta initiativa, comunitara, care vizeaza cresterea accesului la serviciile de internet si implicit a conectivitatii este intitulata „WIFI4EU”. Prin acest program administratiile publice interesate din Uniunea Europeana se pot inscrie⁵⁰ pe un portal dedicat pentru obtinerea de sprijin financiar nerambursabil dedicat achizitionarii si instalarii de puncte de acces public (parcuri, pietee publice, muzee, biblioteci, etc.) si gratuit la internet wireless. Valoarea unui voucher este de 15.000 Euro. Pana in prezent au fost derulate doua din cele patru apeluri prevazute. Din Regiunea Nord-Est au obtinut sprijin in cadrul primului apel

⁴⁸ anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁴⁹ Ministerul Comunicatiilor si Societatii Informatinale

⁵⁰ Program derulat pana in 2020

49 de localitati, dintre care 10 din mediul urban (Onesti, Comanesti, Dorohoi, Pascani, Piatra Neamt, Roznov, Radauti, Vatra Dornei, Gura Humorului si Siret), numarul total potential de utilizatori⁵¹ fiind de 536 de mii, din care 186 de mii fiind din spatiul rural. In cel de-al doilea apel au beneficiat de finantare 53 de localitati, 10 fiind in mediul urban (Bacau, Moinesti, Buhusi, Stefanesti, Iasi, Roman, Milisauti, Solca, Vicovu de Sus, Barlad) si acoperind un total de 978 de mii potential utilizatori. In cadrul celui de-al treilea apel in regiune au fost selectate 45 localitati, dintre care 4 din mediul urban (Bicaz, Campulung Moldovenesc, Falticeni, Cajvana), numarul

potential de utilizatori fiind de 249 mii, din care 180 mii in mediul rural. In concordanta cu evolutia prezentata a crescut si numarul celor care acceseaza internetul in mod frecvent (cel putin o data pe saptamana), 69% din populatia de peste 16 ani, sub nivelul national (72%) si departe de media comunitara (87%). In perioada 2014-2019 pe fondul cresterii consumului individual cat si a veniturilor, a crescut si procentul celor care au cumparat produse si/sau servicii prin internet atat pe plan national cat si in regiune. Totusi, valoarea regionala de 18% este mult mai mica decat cea comunitara.

5.4. Infrastructura educationala. Populatia scolara

In anul 2018, numarul unitatilor de educatie din regiune (1.093) reprezenta 15,5% din numarul total al unitatilor de invatamant existente la nivel national, iar populatia scolara 17,3% din totalul populatiei scolare la nivel national (fata de 15,7%, respectiv 18% in 2013⁵²). Acest aspect este corelat cu faptul ca regiunea detine cea mai mare

populatie si suprafata dintre cele opt regiuni de dezvoltare ale Romaniei. In regiune functioneaza 15,9% din numarul total de licee din Romania si 17,3% din cel al scolilor generale. In schimb, desi in regiune se afla 17,5% din populatia prescolara a Romaniei, numarul gradinitelor existente reprezenta doar 9,2% din totalul national (2018).

Situatia comparativa a numarului de unitati scolare pe niveluri de educatie - 2013/2018

Unitate teritoriala	Gradinite		Scoli din inv. primar si gimnazial		Invatamant liceal si profesional		Scoli din inv. postliceal		Instituti de inv. superior	
	2013	2018	2013	2018	2013	2018	2013	2018	2013	2018
Nord - Est	113	108	712	693	252	248	22	31	14	11
Romania	1187	1171	4045	4003	1612	1559	127	165	103	92

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

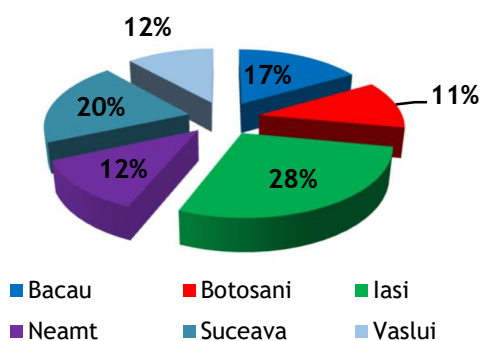
In anul 2018, fata de anul precedent se constata o usoara scadere a populatiei scolare in regiune, atat numeric (658.410 - 2013; 644.768 - 2015; 632.429 - 2016; 622.986 - 2017; 614.504 - 2018), cat si ca pondere in total populatie scolare la nivel national (18% - 2013; 17,7% - 2015; 17,5% - 2016; 17,4% - 2017; 17,3 - 2018). Aceasta scadere a populatiei scolare este caracteristica fiecarui judet din regiune. Pentru intreaga perioada 2013-2018 a avut loc o reducere a populatiei scolare cu aprox. 44.000 persoane (scadere cu 6,6%)

In ceea ce priveste repartitia unitatilor scolare pe judete se observa ca in 2018 cele mai multe (24%) dintre unitatile scolare erau localizate in judetul Iasi, iar cel mai putine (12%) in judetul Botosani. Ca evolutie, in perioada 2013-2018 se constata o scadere a numarului de unitati scolare (cu exceptia judetului Botosani), parte datorandu-se procesului de comasare, parte chiar desfiintarii unor unitati de invatamant.

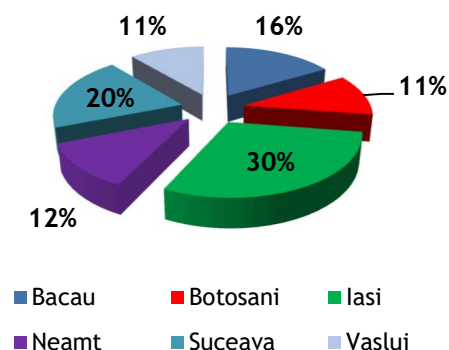
⁵¹Prelucrari realizate in raport cu populatia domiciliata nivel 1 iulie 2018, nu au fost inclusi potentialii turistii

⁵² Anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

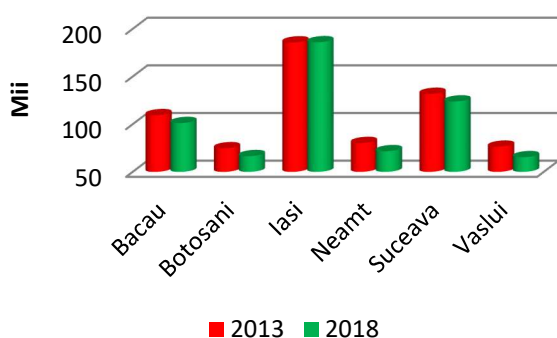
Repartizarea populatiei scolare pe judete, 2013

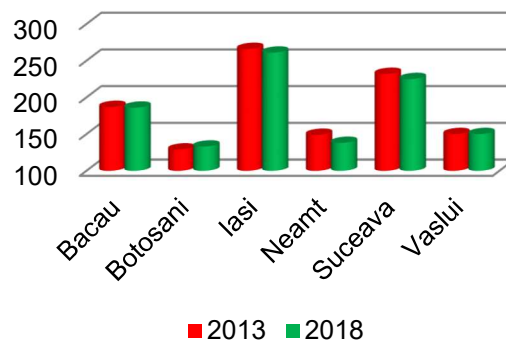
Repartizarea populatiei scolare pe judete, 2018

Evolutia populatiei scolare pe judete

Evolutia unitatilor scolare pe judete

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

In ceea ce priveste unitatile scolare care au autorizatii sanitare de functionare se constata ca doar doua treimi din totalul unitatilor, (65,9% in 2014, 67,2% in 2015, 60,5% in 2016, respectiv 65,5% in 2017) au fost autorizate, situatia cea mai

defavorabila inregistrandu-se in judetele Suceava (35,9%-2017) si Botosani (55,1%-2017).

In 2018 are loc o scadere a procentului scolilor care detineau autorizatie sanitara, nivelul regional inregistrat fiind de 57,7%, valoare care se mentine si in 2019.

Situatia unitatilor scolare autorizate sanitar, 2014-2018

	2015 - 2016		2016-2017		2017-2018		2018-2019		2019-2020	
	Total unitati	Unitati autorizate	Total unitati	Unitati autorizate	Total unitati	Unitati autorizate	Total unitati	Unitati autorizate	Total unitati	Unitati autorizate
RNE	2801	1882	3044	1842	3381	2217	2775	1629	2686	1577
BC	771	673	171	136	934	845	482	435	482	442
BT	704	417	506	212	488	269	485	237	474	228
IS	226	219	225	207	223	182	221	182	220	181
NT	337	311	660	566	341	289	153	119	153	127
SV	763	262	754	263	760	273	746	289	717	304
VS	n/a	n/a	728	458	635	359	688	367	640	295

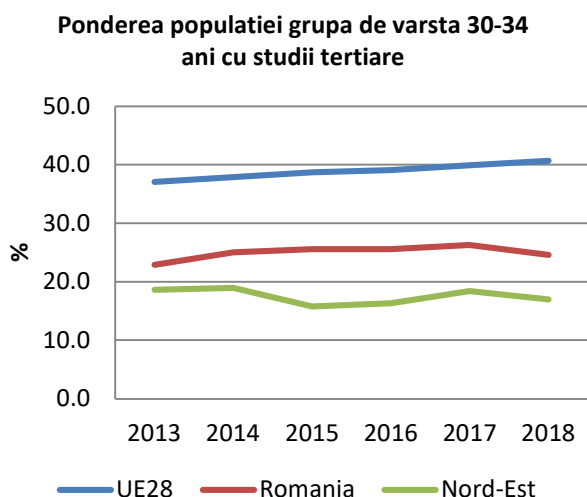
Sursa: Date furnizate de inspectoratele scolare judetene, decembrie 2016, septembrie 2017, octombrie 2018, septembrie 2019, septembrie 2020

Rata abandonului scolar in invatamantul profesional, %

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Bacau	8,5	5,7	5,66	5,45	5,15
Botosani	3,2	5,1	4,73	13,52	4,3
Iasi	1,4	1,7	1,86	0,96	0,47
Neamt	5,7	6	12,5	12,44	1,84
Suceava	1,7	6,9	3,4	6	3,12
Vaslui	3,5	3,4	8,89	9,10	9,1

Sursa: Date furnizate de inspectoratele scolare judetene, decembrie 2016, septembrie 2017, octombrie 2018, octombrie 2019, septembrie 2020

In perioada 2009-2013⁵³ in Regiunea Nord-Est a avut loc o crestere cu 6 p.p. a ponderii populatiei cu varsta cuprinsa intre 30 si 34 ani avand studii tertiare (nivel ISCED 5-8). Cu toate acestea nivelul inregistrat (18,6%) este sub cel national si cu mult sub nivelul mediu european (37,1%). In perioada 2014-2018 indicatorul a cunoscut fluctuatii, mai ales la nivel regional, unde a inregistrat un maxim in 2014 (19%) si o valoare minima in 2015 (15,8%). In 2018 valoarea indicatorului a fost de 17%, mult sub media nationala (24,6%) si cea comunitara (40,7%)⁵⁴.

Sursa: Prelucrare date EUROSTAT

In anul scolar 2010-2011⁵⁵ a avut loc o crestere alarmanta a abandonului scolar in invatamantul profesional, rata abandonului la nivel regional practic, dublandu-se (18%). Fata de perioada de referinta, in intervalul 2014-2019 are loc o

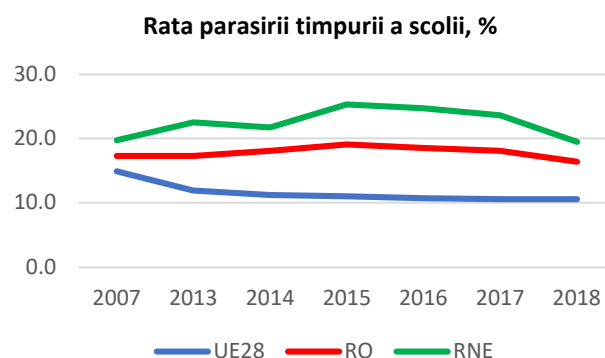
⁵³ Anul 2013 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁵⁴ Informatii Eurostat

⁵⁵ Anul scolar 2010-2011 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

reducere substantiala a nivelului acestui indicator (cu exceptia judetelor Botosani, Neamt si Vaslui). Astfel, maximele inregistrate sunt in judetul Botosani (13,52%), Neamt (12,5%) si Vaslui (9,1%), iar minimul in judetul Iasi (0,96%).

In ceea ce priveste rata de parasire timpurie a scolii, se constata o mica reducere a nivelului acesteia in Nord-Est, de la 22,5% in 2013⁵⁶ la 21,7% in 2014. In anul 2015 are loc o crestere semnificativa, ajungand la nivelul de 25,3% (RO: 19,1%, UE28: 11%). Fenomenul este usor mai ridicat in randul populatiei de sex masculin (26,8%). In perioada 2016-2018 se constata o descrestere a valorii acestui indicator, atat pe plan regional (19,5% in 2018), cat si pe plan national (16,4% in 2018).

Sursa: Prelucrare date EUROSTAT

In anul 2012⁵⁷, in invatamantul prescolar, numarul minim si maxim de copii per educator, pe fiecare judet si pe medii de rezidenta (urban/rural) se prezinta dupa cum urmeaza: Bacau (12-21/11-43), Botosani (14-21/15-33), Iasi (15-22/15-39), Neamt (13-20/12-26), Suceava (11-25/11-29) si Vaslui (13-21/16-25).

Tinand cont ca situatia optima la nivel prescolar presupune existenta a doi educatori la 30 de copii rezulta din datele prezentate ca in putine

⁵⁶ Anul 2013 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁵⁷ Anul 2012 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

localitati din regiune este indeplinit acest criteriu. Practic aproape toate localitatile din mediul rural se confrunta cu un numar insuficient de educatori. In 2018 nu au avut loc modificari majore in ceea ce priveste numarul de copii prescolari per educator. Astfel, pe judet si medii de rezidenta (urban/rural): judetul Bacau (12-19/14-29), judetul Botosani (13-23/14-27), judetul Iasi (13-20/13-30), judetul Neamt (13-23/14-31), judetul Suceava (11-23/11-31) si judetul Vaslui (12-20/12-26).

In invatamantul primar-gimnazial, din prelucrarile facute rezulta urmatoarea situatie, in 2012, pentru numarul de elevi inscrisi ce revin per cadru didactic: Bacau (11-18/10-31), Botosani (13-47 cu maxim in localitatea Bucecea/10-39), Iasi (14-20/9-25), Neamt (13-22/7-23), Suceava (12-38 cu maxim in localitatea Solca/10-39), Vaslui (12-20/7-22).

Se poate observa ca daca in localitatile urbane exista un relativ echilibru, in schimb, in mediul rural sunt pe de o parte localitati care se confrunta cu o lipsa acuta de cadre didactice, iar pe de alta parte altele care au un numar foarte mic de elevi per cadru didactic.

In 2018 in invatamantul primar-gimnazial nu au fost schimbari majore, datele pentru numarul de elevi per cadru didactic sunt: Bacau (11-19/7-21), Botosani (15-39 cu maxim in localitatea Bucecea/6-43 cu maxim in localitatea Pomarla, precum si comuna Vladeni, unde la 264 elevi nu figureaza niciun cadru didactic), Iasi (11-18/8-32 cu maxim in Coarnele Caprei), Neamt (14-21/5-

20), Suceava (12-42 cu maxim in localitatea Brosteni/5-38 cu maxim in localitatea Dumbraveni) si Vaslui (12-20/6-29).

In invatamantul liceal situatia indicatorului, in 2012, este urmatoarea: Bacau (12-19/6-19), Botosani (7-17/6-26), Iasi (13-19/8-54), Neamt (12-18/5-88), Suceava (6-22/6-16) si Vaslui (17-21/7-18). Si in acest caz, localitatile din mediul rural se confrunta cu acelasi tip de probleme mentionat la invatamantul primar si gimnazial.

In 2018, in invatamantul liceal datele arata astfel: Bacau (5-17/4-14), Botosani (6-16/5-26), Iasi (9-15/3-17), Neamt (10-19/3-17), Suceava (5-19/5-14) si Vaslui (5-15/5-18).

In ceea ce priveste invatamantul universitar, la nivelul anului 2018, in Regiunea Nord-Est existau 11 institutii de invatamant universitar: 7 publice si 4 private, ceea ce reprezinta o micorare cu 4 (institutii private) a numarului lor fata de anul 2012.

In 2018 numarul studentilor inscrisi in invatamantul superior era de 67.427 persoane, majoritatea (76%) fiind inscrisi la cursuri de licenta, 20,3% la cursuri de master, iar restul la cursuri doctorale si postdoctorale.

In invatamantul liceal numarul calculatoarelor existente insuma 18.373 bucati in 2012⁵⁸ - ceea ce presupune un raport de 8 elevi per calculator. In invatamantul superior figurau 10.623 unitati (2012) - asigurand un raport de 5,6 studenti per calculator. In perioada analizata se observa usoare scaderi pentru invatamantul primar, gimnazial si cel superior.

Evolutia indicatorului nr. elevi/calculator, pe niveluri de invatamant, pentru perioada 2013-2018

	Invatamant primar si gimnazial				Invatamant liceal				Invatamant superior			
	2013	2016	2017	2018	2013	2016	2017	2018	2013	2016	2017	2018
Romania	13,2	12,4	12,1	11,8	6,7	5,6	5,5	5,3	4,1	5	5	4,8
RNE	12,9	12	11,8	11,7	7,6	6,4	6,3	6	5,2	4,8	5,2	5,2
Bacau	11,6	10,3	10,4	10,4	6,4	5,7	5,8	5,9	4,8	6	6,7	5,9
Botosani	14	13,6	13,3	13,1	7,8	6,7	6,6	6,7	-	-	-	-
Iasi	13,3	13,1	12,9	13,1	7,3	6,1	5,9	5,8	5,2	6,1	6,2	6,2
Neamt	10,8	10,3	10	9,6	7,2	5,7	5,5	5,4	10,2	11,2	10,8	11,3
Suceava	15,3	13,2	13	12,6	8,5	7,4	7,1	5,9	5,1	1,8	2,3	2,3
Vaslui	12,6	11,4	11,2	11,1	9,9	7,5	7,2	6,8	-	-	-	-

⁵⁸ Anul 2012 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

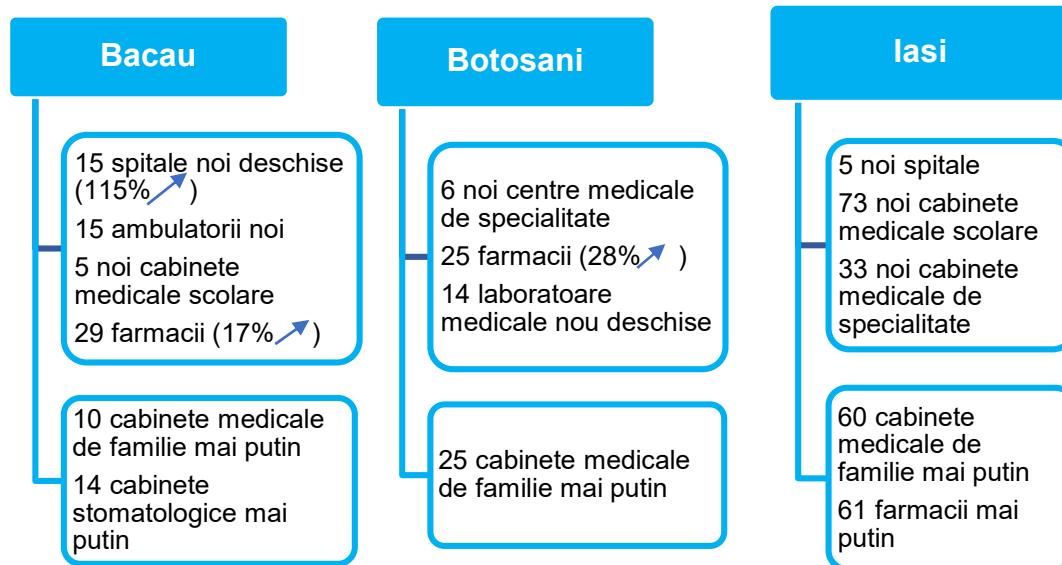
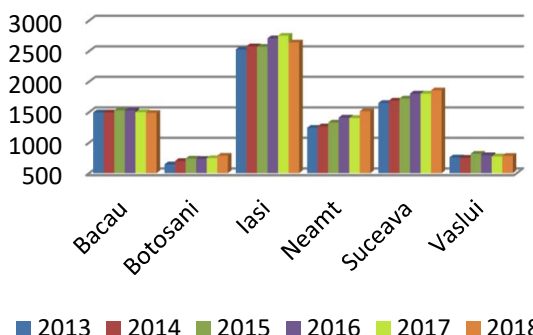
Totodata, are loc o imbunatatire a situatiei in invatamantul liceal, inasa aceasta nu inseamna neaparat cresterea numarului de calculatoare in licee, ci mai ales scaderea accentuata (cu 24,3% in 2018 fata de 2012) a populatiei scolare pentru acest nivel de invatamant.

In anul 2012, la nivelul regiunii Nord-Est figurau 2.092 biblioteci, din care aproximativ 70% il reprezentau bibliotecile scolare. Numarul lor a continuat sa scada in perioada 2013-2018, ajungand la 1.871 biblioteci, din care 1.321 erau biblioteci scolare.

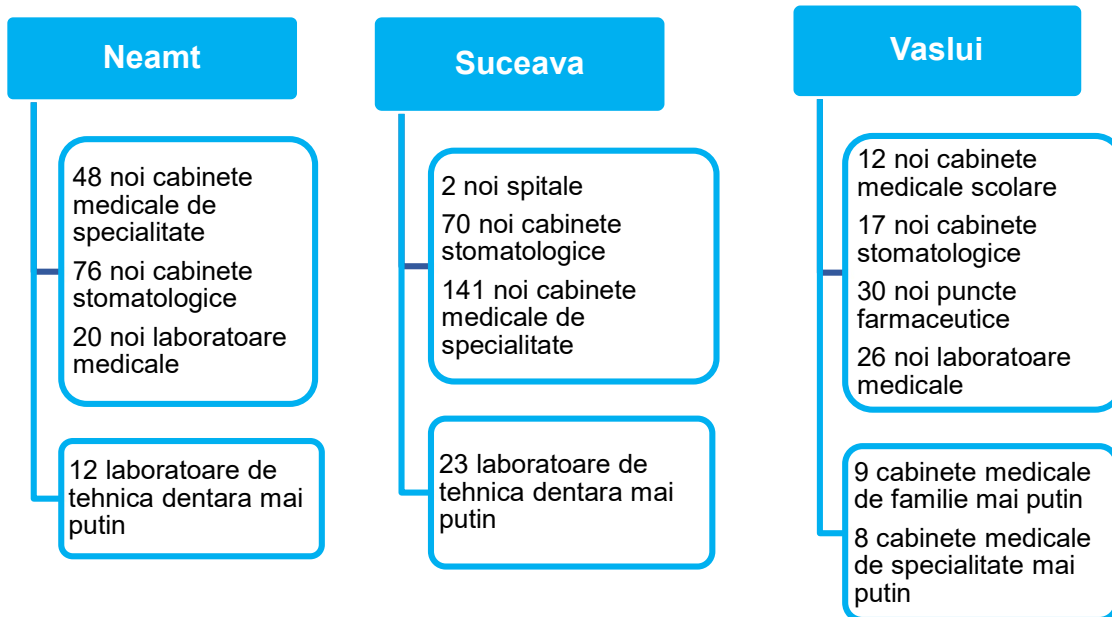
5.5. Infrastructura de sanatate. Personal medical

In intervalul analizat (2012-2018) se constata ca la nivel regional distributia unitatilor sanitare este aproape neschimbata, cele mai numeroase aflandu-se in judetul Iasi (29,1%), iar cele mai putine in judetele Botosani si Vaslui (8,6%). In mod similar aceleasi aspecte sunt constatate si in privinta evolutiei numarului de spitale si al medicilor.

Evolutia distributiei unitatilor sanitare pe judete, nr.

Sursa: Date si prelucrari baza de date Tempo - online, INS

In anul 2018 au fost modificari in ceea ce priveste infrastructura de sanatate, dupa cum urmeaza:

- Judetul Bacau: 11 spitale private s-au inchis, numarul ambulatoriilor de specialitate a scazut la 7 (de la 8 in 2017); 13 cabinete medicale de familie s-au inchis; s-au infiintat 6 noi laboratoare medicale (din care 5 private);
- Judetul Botosani: s-au inchis 2 centre medicale de specialitate private; 16 noi farmacii si 20 puncte farmaceutice private; 6 noi laboratoare medicale publice;
- Judetul Iasi: 8 spitale private s-au inchis, 23 cabinete medicale de familie si-au incetat activitatea; 67 cabinete stomatologice private s-au desfiintat,

medicii preferand in aparenta forma asociativa - 34 noi societati stomatologice civile medicale; numarul cabinetelor medicale de specialitate private a scazut cu 66, in schimb au aparut 90 farmacii private noi;

- Judetul Neamt: s-a deschis un nou spital public cu ambulatoriul aferent, plus un spital privat; s-au infiintat 93 noi cabinet medicale private de specialitate; 3 noi laboratoare medicale publice si 10 private;
- Judetul Suceava: au aparut 41 noi cabinet medicale private de specialitate;
- Judetul Vaslui: o policlinica privatea noua; 10 laboratoare private de tehnica dentara s-au inchis;

Repartizarea medicilor, pe judete si medii, total si nr. la 10.000 locuitori

	2012		2016		2017		2018									
	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural								
RNE	5936	43,37	916	4,78	6429	47,49	890	4,70	6764	50,14	929	4,93	7003	52,10	951	5,10
Bacau	888	33,49	161	4,64	934	36,28	152	4,46	945	36,98	152	4,49	972	38,30	148	4,43
Botosani	474	28,55	104	4,29	503	31,45	107	4,60	516	32,63	108	4,70	530	33,91	108	4,78
Iasi	2804	78,64	203	4,86	3157	86,80	182	4,28	3436	94,02	238	5,59	3612	98,16	255	6,01
Neamt	588	35,04	176	5,89	636	39,57	175	5,97	657	41,37	166	5,71	673	42,87	178	6,19
Suceava	727	27,86	158	4,25	769	29,99	173	4,65	781	30,56	172	4,62	786	30,86	167	4,50
Vaslui	455	29,92	114	4,75	430	27,65	101	4,39	429	27,60	93	4,10	430	27,85	95	4,27

Sursa: date si prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Pe ansamblu, la nivel regional, figureaza in 2018 un numar total de 7.954 medici, in crestere fata de 2012⁵⁹ cu 16%. Cei mai multi activeaza in judetul Iasi (3.867 medici, 49% din totalul regional), iar cei mai putini in judetul Vaslui (525). In ceea ce priveste repartizarea medicilor pe medii de rezidenta, discrepantele existente dintre mediul urban si cel rural s-au adancit in perioada analizata (2012-2018), in sensul ca in zona urbana numarul medicilor la fiecare 10.000 de locuitori a crescut de la 43 la 52, in timp ce

in mediul rural acest indicatorul stagneaza: 4,7-5,1 medici la 10.000 locuitori.

Disparitatile interjudetene se manifesta mai ales in zonele urbane: cei mai putini medici, raportati la populatie sunt in orasele din Suceava si Vaslui (30 respectiv 27 medici/10.000 loc.), iar cei mai multi in judetul Iasi (94 medici/10.000 loc.). Per total, la nivel regional indicatorul a crescut de la 20,8 in 2012 la 24,8 in 2018, datorita atat cresterii numarului de medici, cat si scaderii populatiei rezidente in regiune.

Evolutia numarului de paturi in spitale si a medicilor, nr, 2012-2018

Judet	Paturi in spitale					Medici				
	2012	2015	2016	2017	2018	2012	2015	2016	2017	2018
Bacau	3.163	3.246	3.244	3.249	3.292	1.049	1.110	1.086	1.097	1.120
Botosani	2.191	2.191	2.191	2.191	2.191	578	606	610	624	638
Iasi	7.242	7.491	7.497	7.489	7.499	3.007	2.955	3.339	3.674	3.867
Neamt	2.259	2.250	2.250	2.250	2.340	764	819	811	823	851
Suceava	2.950	3.006	3.006	3.006	3.006	885	924	942	953	953
Vaslui	2.102	2.102	1.977	1.977	1.995	569	545	531	522	525
Nord-Est	19.907	20.286	20.165	20.162	20.323	6.852	6.959	7.319	7.693	7.954
Romania	129.397	131.889	132.047	132.275	132.982	53.681	56.110	57.304	58.583	60.585
% RNE/RO	15,38	15,38	15,27	15,24	15,28	12,76	12,4	12,77	13,13	13,13

Sursa: date si prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

In ceea ce priveste evolutia numarului de paturi din spitale se constata o usoara crestere a acestora la nivel regional (cu 2% in 2018 fata de 2012). Astfel, per total, in Regiunea Nord-Est figureaza un numar total de 20.323 paturi in spitale, reprezentand 15,2% din totalul national. Totodata, analizand evolutia numarului total de medici, se constata o crestere, usor mai

accentuata in perioada 2016-2018 la nivelul judetelor si, implicit la nivel regional, in aceasi tendinta cu evolutia indicatorului la nivel national. Cea mai mare parte a cresterii provine din cresterea efectivului total din judetul Iasi. O situatie aparte este in judetul Vaslui, unde asistam la un trend descrescator al indicatorului prezentat.

⁵⁹ Anul 2012 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

5.6. Infrastructura de servicii sociale - grupuri defavorizate

Analizand situatia cantinelor sociale si capacitatea acestora, precum si numarul mediu zilnic al beneficiarilor, fata de anul 2012 (an de referinta), in 2015 se constata urmatoarele:

- Cresterea, per total al capacitatii cantinelor de ajutor social, datorata cresterii capacitatii celor constituite de ONG-uri;
- Triplarea numarului de persoane ce beneficiaza zilnic de asistenta in judetul Vaslui;
- Scaderea cu 50% a capacitatii cantinelor existente in judetul Botosani;

In anul 2016 comparativ cu anul precedent se constata modificari importante ale unor indicatori, cea mai importanta fiind scaderea numarului de beneficiari ai cantinelor de ajutor social, atat a acelor aflate sub subordinea autoritatilor publice locale (cu 30% la nivel regional), cat si a celor constituite si administrate de ONG-uri (cu 50% la nivel regional). Aceasta scadere are loc in paralel cu cresterea capacitatii cantinelor aflate in administrarea APL-urilor (vezi anexa).

Scaderea numarului de persoane asistate sub aceasta forma s-ar putea datora scaderii bugetului alocat activitatii cantinelor. Astfel, se constata o scadere cu aprox. 11% a cheltuielilor cantinelor aflate sub administrarea APL si cu 25% a cheltuielilor de functionare a cantinelor constituite de ONG-uri. In 2015 din cele 5109 locuri existente in cantinele de ajutor social, aprox. 30% erau finantate de ONG-uri. In privinta cheltuielilor de functionare, ponderea asigurata de acestea era de 22%. In 2016 doar 15% din locurile existente la nivel regional mai sunt asigurate de cantinele administrate de ONG-uri cu cheltuielile aferente, reprezentand 19% din valoarea totala. In 2017 s-au inchis 2 cantine publice de ajutor social (in judetele Bacau si Neamt), acesta conducand la scaderea capacitatii totale a cantinelor (cu 10,8%) si implicit a numarului celor care beneficiaza de serviciile aferente (cu 8,7%). In ceea ce priveste cantinele private de ajutor social se constata o marire a capacitatii cu 25% (190 locuri) fata de 2016, aceasta translatandu-se si in cresterea cu 42% a numarului de beneficiari (213 persoane).

5.7. Conditii de locuire, alte servicii publice, spatii verzi

5.7.1 Locuinte si conditii de locuire

Conform datelor furnizate de INS, la nivelul anului 2013⁶⁰, numarul total de locuinte in Regiunea Nord-Est era de 1.427.223, reprezentand 16,21% din numarul total existent la nivel national - aspect corelat cu faptul ca regiunea detine cea mai mare pondere a populatiei dintre cele 8 regiuni de dezvoltare. In raport cu numarul de locuinte la nivel judetean, cele mai multe dintre acestea se afla in judetul Iasi - 22% din totalul regional de locuinte si in judetele Bacau si Suceava cu cate 19%. Cele mai putine sunt in judetele Botosani si Vaslui, ce detin ponderi de cate 12,3% din

total. Din numarul total existent la nivel regional, 613.628 locuinte se aflau amplasate in mediul urban, reprezentand 43% din total. Si in acest caz, cele mai multe se aflau in localitatile urbane din judetele Iasi, Bacau si Suceava cu ponderi de 24,2%, 21% si 18,5% din total. Perioada 2015-2019 este caracterizata printr-o crestere a numarului de locuinte la nivelul fiecarui judet, ajungandu-se la un total de 1.468.801 unitati (16,2% din numarul total la nivel national), distributia lor pe judete si pe medii de rezidenta ramanand neschimbata.

⁶⁰ Anul 2013 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

5.7.1.1. Serviciul de transport public in comun

Conform datelor publicate de INS, doar 8 localitati urbane din regiune dispuneau de vehicule (pe inventar) pentru transportul public local de pasageri, in anul 2012⁶¹.

Parcul auto din localitatile urbane cuprindea in total 652 vehicule de inventar pentru transport public de pasageri, din care 455 autobuze si microbuze, 170 tramvaie si 27 troleibuze. In 2016 situatia s-a mai imbunatatit, numarul localitatilor urbane care dispuneau de vehicule pentru transportul public a crescut la 13, iar parcul auto s-a marit pana la 694 vehicule, din care 484 autobuze si microbuze, 182 tramvaie si 28 troleibuze.

In 2017 se constata micșorarea parcului auto cu 105 vehicule: 68 autobuze si microbuze, 27 tramvaie si 10 troleibuze au fost retrase. In anul urmator situatia este usor imbunatatita, numarul vehiculelor crescand la 606, din care 157 tramvaie, 431 autobuze si microbuze si 18 troleibuze.

In 2019 numarul autobuzelor creste cu 13 unitati, cel al tramvaielor scade cu 3 unitati, numarul total al vehiculelor fiind de 616 bucati, la nivel regional.

Nr. pasagerilor transportati in transportul public in comun, pe categorii de vehicule, mii persoane

Tip	UAT	2012	2015	2016	2017	2018	2019
	RNE	55148	61766,2	66050,2	76184,3	74574	36181
Tramvaie	Botosani	1471	1190,2	943,2	903,3	853	709
	Iasi	53677	60576	65107	75281	73721	35472
	RNE	107192,4	115573	118843,3	124229	135009	79448
Autobuze si microbuze	Bacau	10864	8535	8522,1	8472,3	8352	7660
	Botosani	1603	1605,2	1573,5	1547,3	1579	1611
	Iasi	78056	89238	88666,9	89291,9	101373	46180
	Neamt	873	846	944	3622	3513	3697
	Suceava	10239,7	10039,3	12629,8	13759,9	13505	13605
	Vaslui	5556,7	5309,5	6507	7535,6	6687	6695
	RNE	3553	3551	3099,1	993,5	985	665
Troleibuze	Neamt	3553	3551	3098	977	985	665
	Vaslui	-	-	1,1	16,5	-	-

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Cel mai mare numar de pasageri transportati este asigurat de transportul public in comun de pasageri pe baza de autobuze si microbuze - 107.192 mii pasageri totali in 2012, reprezentand 64,6% din numarul total al pasagerilor transportati. Dintre acestia, 72% proveneau din judetul Iasi. Transportul public pe baza de troleibuze se mai desfasura in 2012 doar in municipiul Piatra Neamt, inregistrandu-se un numar total de 3.553 mii pasageri.

In perioada 2013-2018 a avut loc o crestere a numarului de pasageri transportati cu autobuze si microbuze cu 26,9% fata de 2012, ajungand la 210,5 milioane persoane. Ponderea pasagerilor care au utilizat transportul electric a fost de 35,6% in 2013, 35,4% in 2014, 36,1% in 2015, 36,7% in 2016, 38,3% in 2017 si 35,8% in 2018. In anul 2018, transportul pe baza de troleibuze era organizat doar in Piatra Neamt (scadere a numarului de pasageri pana la 985 mii). Astfel,

⁶¹ Anul 2012 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

in 2018 numarul total de pasageri care au utilizat transportul public in comun electric a fost de 75.559,8 mii persoane, in crestere cu 28,7% fata de 2012, dar in scadere cu 2,1% fata de 2017.

In 2019 se constata o scadere drastica a numarului de pasageri din transportul public in comun, pe toate tipurile de vehicule. Scaderea se datoreaza implementarii proiectelor de mobilitate urbana in Iasi, Botosani si Bacau, precum si inceperii procesului de desfiintarea a transportului cu troleibuze in Piatra Neamt.

5.7.1 Spatiile verzi

Spatiile verzi amenajate (parcuri, gradini publice sau scuaruri publice, terenurile bazelor si amenajarilor sportive in cadrul perimetrelor construibile ale localitatilor) din mediul urban al Regiunii Nord-Est insumau 2.762 hectare in 2012⁶².

Astfel, spatiile verzi amenajate din regiune reprezentau 12,05% din suprafata totala de la nivel national. Suprafata medie a spatiilor verzi amenajate pe cap de locuitor din mediul urban din Regiunea Nord-Est era de 17,35 mp/loc, valoare cu aproximativ 2mp mai scazuta decat media de la nivel national. Din suprafata totala a spatiilor verzi amenajate din mediul urban din Regiunea Nord-Est, 25,85% erau amplasate in localitatile din judetul Bacau (714 hectare), 11,12% in judetul Botosani (307 hectare), 18,46% in judetul Iasi (510 hectare), 12,17% in judetul Neamt (336 hectare), 18,94% in judetul Suceava (523 hectare) si 13,47% in judetul Vaslui (372 hectare). In 2013 suprafata spatiilor verzi amenajate a ajuns la 3076 hectare la nivel regional (crestere cu 12% fata de 2012), reprezentand 12,9% din valoarea nationala (cu 1 pp mai mult fata de 2012). In ceea ce priveste suprafata medie/locuitor in anul 2013, aceasta are valoarea mai apropiata de cea la nivel national (17,66 fata de 18,77 la nivel national). De asemenea, se constata o crestere semnificativa a spatiilor verzi in mediul urban

din judetul Iasi, in municipiul Iasi inregistrandu-se o crestere cu 210 hectare (46,6%), in orasul Hirleu o crestere cu 24 hectare (342,8%), iar in orasul Targu Frumos o crestere cu 26 hectare (650%). In 2014 modificari substantiale au avut loc in

- municipiul Moinesti (judetul Bacau): crestere de 65% (28 ha);
- municipiul Dorohoi (judetul Botosani): crestere de 53% (18 ha);
- municipiul Barlad (judetul Vaslui): scadere de 16% (28 ha). La nivel regional, in 2014, valoarea totala a spatiilor verzi a fost in stagnare fata de 2013 (doar 20 ha in plus).

In 2015 au avut loc crestere ale suprafetelor spatiilor verzi in urmatoarele municipii si orase:

- municipiul Bacau (judetul Bacau): crestere cu 2,4% (9 ha);
- municipiul Iasi (judetul Iasi): crestere cu 3,8% (25 ha);
- municipiul Campulung Moldovenesc (judetul Suceava): crestere cu 75% (15 ha);
- orasul Brosteni (judetul Suceava): crestere cu 1400% (14 ha).

In 2016 s-au marit suprafetele spatiilor verzi in urmatoarele localitati urbane:

- orasul Darmanesti (judetul Bacau): crestere cu 160% (15 ha);
- municipiul Pascani (judetul Iasi): crestere cu 193% (43 ha).

In 2017 au avut loc urmatoarele modificari:

- Municipiul Onesti (judetul Bacau): scadere cu 27,5% (43 ha);
- Municipiul Roman (judetul Neamt): crestere cu 3,2% (4 ha);
- Municipiul Falticeni (judetul Suceava): crestere cu 210% (32 ha);
- Orasul Frasin (judetul Suceava): crestere de la 1 la 10 ha;
- Orasul Gura Humorului (judetul Suceava): crestere cu 27,8% (8 ha);

⁶² Anul 2012 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

- Orasul Vicovul de Sus (judetul Suceava): crestere cu 433% (20 ha).

In 2018 au avut loc urmatoarele modificari :

- Municipiul Botosani: crestere cu 2 ha;
- Municipiul Iasi: crestere cu 11 ha (1,6%);
- Municipiul Piatra Neamt : crestere cu 40 ha (21%) ;
- Municipiul Suceava : scadere cu 75 ha (23%) ;
- Municipiul Barlad : crestere cu 25 ha (17%) ;

In 2019 au avut loc urmatoarele modificari :

- In municipiul Bacau : crestere cu 43 ha (11%) ;
- In municipiul Iasi : scadere cu 22 ha (3,1%) ;
- in municipiul Radauti : crestere cu 1 ha (4%) ;
- In orasul Salcea : crestere cu 1 ha (14%).

La nivel regional aceste cresteri insumeaza 23 ha. Fata de anul 2012 (de referinta) cresterea totala a fost de 18,6%.

In 2019 suprafata medie a spatiilor verzi amenajate pe cap de locuitor domiciliat in mediul urban din Regiunea Nord-Est era de 18 m²/loc, valoare cu 3,5 m² mai scazuta decat media de la nivel national.

In caravana de monitorizare a Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020, desfasurata in localitatile mici si mijlocii din Regiunea Nord-Est s-au identificat o serie de probleme, nevoi, provocari cu care se confrunta comunitatile locale. Tabelul urmator prezinta in mod sintetic aceste aspecte identificate, mentionand si localitatile unde, in urma discutiilor cu reprezentantii administratiei publice locale s-au semnalat problemele si provocarile respective.

Domeniu	Principalele aspecte
Accesibilitate, mobilitate, infrastructura de transport rutier si feroviar, transport public	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unei centuri ocolitoare in localitati: Barlad, Campulung Moldovenesc, Comanesti, Darmanesti, Dorohoi, Falticeni, Flamanzi, Gura Humorului, Husi, Pascani, Podu Iloaiei, Tg. Neamt, Vatra Dornei; • Starea proasta a drumurilor comunale din localitatile componente: Bicz (70 km drumuri), Murgeni; • Strazi orasenesti in mare parte nemodernizate: Barlad, Buhusi, Campulung Moldovenesc, Comanesti, Darabani, Darmanesti, Flamanzi, Harlau, Husi, Liteni, Milisauti, Negresti, Pascani, Radauti, Roznov, Siret, Slanic Moldova, Solca, Tg. Neamt, Vicovu de Sus; • Trafic auto intens, zone de congestionare a traficului: Buhusi, Pascani, Podu Iloaiei, Tg. Frumos; • Spatii insuficiente de parcare: Barlad, Buhusi, Cajvana, Campulung Moldovenesc, Comanesti, Darabani, Dorohoi, Falticeni, Harlau, Husi, Liteni, Radauti, Roman, Roznov, Saveni, Tg. Ocna, Vatra Dornei; • Lipsa transportului public in comun: Bicz, Brosteni, Bucecea, Buhusi, Darmanesti, Dolhasca, Falticeni, Frasin, Harlau, Liteni, Milisauti, Murgeni, Negresti, Saveni, Siret, Slanic Moldova, Tg. Neamt, Tg. Ocna, Tg. Frumos, Vatra Dornei, Vicovu de Sus; • Pozitionarea periferica: Murgeni, Siret; • Deficiente de conectivitate: nevoia modernizarii DN15 Bicz - Vatra Dornei, DJ 155F Bicz-Izvoru Muntelui, DN288 Tg. Frumos-Botosani; • Necesitatea de a construi drumuri/strazi orasenesti datorita extinderii zonei intravilane si a aparitiei de noi cartiere de locuinte: Vicovu de Sus; • Necesitatea amenajarii pistelor pentru biciclisti: Barlad, Buhusi, Comanesti, Dorohoi, Falticeni, Flamanzi, Gura Humorului, Harlau,

Liteni, Milisauti, Onesti, Radauti, Roznov, Saveni, Siret, Slanic Moldova, Solca, Tg. Frumos, Vatra Dornei;

- Necesitatea amenajarii/extinderii spatiilor pietonale: Comanesti, Dorohoi, Liteni, Solca;
- Nevoia imbunatatirii serviciului de transport public in comun:
- Achizitionare de mijloace de transport electrice: Barlad, Comanesti, Flamanzi, Gura Humorului, Husi, Liteni, Moinesti, Onesti, Radauti, Slanic Moldova, Tg. Neamt,
- Necesitatea modernizarii statii feroviare: Barlad, Dolhasca, Frasin, Harlau, Milisauti, Radauti;

Invatamant si
infrastructura
de educatie

- Lipsa sau insuficienta creselor: Buhusi, Campulung Moldovenesc, Bucecea, Comanesti, Dolhasca, Falticeni, Gura Humorului, Hirlau, Liteni, Moinesti, Radauti, Tg. Frumos, Roman, Roznov, Slanic Moldova, Salcea, Tg. Ocna;
 - Capacitate insuficienta a gradinitelor fata de cererea existenta: Comanesti, Dorohoi, Flamanzi, Frasin, Gura Humorului, Milisauti, Negresti, Pascani, Podu Iloaiei, Tg. Frumos, Vicovu de Sus, Bicz;
 - Scaderea populatiei prescolare: toate localitatile urbane din judetele Bacau, Botosani, Iasi (exceptie fiind Tg. Frumos unde s-a inregistrat crestere), Neamt, Suceava (exceptie fiind Cajvana si Solca, unde nivelul este apr. constant) si Vaslui;
 - Scaderea numarului de elevi inscrisi in invatamantul primar si gimnazial: Onesti, Slanic Moldova, Tg. Ocna, Darabani, Flamanzi, Stefanesti, Podu Iloaiei, Bicz, Roznov, Brosteni, Cajvana, Dolhasca, Frasin, Liteni, Vicovu de Sus;
 - Scaderea numarului de elevi inscrisi in invatamantul liceal: toate localitatile urbane din judetele Bacau, Botosani (exceptie Dorohoi si Saveni), Iasi, Neamt; (exceptie Bicz), Suceava (exceptie Dolhasca si Liteni) si Vaslui;
 - Nevoi investitionale in infrastructura scolara, lucrari de reabilitare (inclusiv termica), modernizare, dotare, constructii de noi sali de sport: toate localitatile urbane
 - Lipsa autorizatiilor de functionare a scolilor: Darabani, Dolhasca, Liteni;
 - Lipsa sau numar insuficient de microbuze pentru transportul local al elevilor: Dolhasca, Flamanzi, Hirlau, Liteni, Roznov, Tg. Ocna;
 - Lipsa unei structuri de invatamant liceal: Frasin, Milisauti;
 - Lipsa unor structuri de invatamant profesional (scoli profesionale): Salcea;
 - Abandon scolar ridicat: Murgeni (in ciclul gimnazial in randul comunitatii rome), Podu Iloaiei, Tg. Ocna;
 - Fluctuatia cadrelor didactice: Slanic Moldova;
-

Infrastructura de sanatate si servicii medicale	<ul style="list-style-type: none"> • Deficit de personal medical calificat: Barlad, Bicaz, Brosteni, Comanesti, Darabani, Darmanesti, Dolhasca, Dorohoi, Flamanzi, Frasin, Gura Humorului, Husi, Liteni, Milisauti, Murgeni, Pascani, Radauti, Salcea, Tg. Neamt, Vatra Dornei, Vicovu de Sus • Nevoia de extindere a spitalulelor: Barlad, Campulung Moldovenesc, Roman, Vatra Dornei; • Nevoia reinfiiintarii unitatilor spitalicesti: Negresti; • Spitale fara autorizatii de functionare: Pascani (spitalul CFR); • Nevoia infiintarii/extinderii unitatii de primire a urgentelor: Darabani, Pascani, Tg. Neamt, Vatra Dornei, • Nevoia infiintarii unui centru medical: Darmanesti; • Nevoi investitionale in infrastructura de sanatate, lucrari de reabilitare (inclusiv termica), modernizare, dotare: Barlad, Bicaz, Brosteni, Buhusi, Cajvana, Campulung Moldovenesc, Comanesti, Dorohoi, Flamanzi, Harlau, Liteni, Milisauti, Moinesti, Murgeni, Onesti, Pascani, Podu Iloaiei, Radauti, Roman, Roznov, Salcea, Siret, Vatra Dornei, Stefanesti, Tg. Neamt, Tg. Frumos, Vicovu de Sus • Lipsa centrelor de permanenta: Dolhasca, Frasin, Husi, Liteni, Slanic Moldova, Stefanesti; • Nevoia infiintarii/extinderii unitati medico-sociale: Harlau, Liteni, Saveni; • Nevoia infiintarii de dispensare medicale: Solca; • Nevoia infiintarii unui centru de sanatate mintala: Siret, • Probleme de accesibilitate la serviciile medicale: Gura Humorului, Roznov, Slanic Moldova, Solca; • Lipsa cabinetelor medicale (si a personalului medical) in unitatile scolare: Husi;
Infrastructura tehnico-edilitara	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa retelei de gaz metan: Brosteni, Cajvana, Dolhasca, Milisauti, Murgeni, Saveni, Stefanesti, Vatra Dornei, Vicovu de Sus; • Existenta unor gospodarii neracordate la reseaua de electricitate: Darmanesti, Flamanzi, Podu Iloaiei; • Nevoia reabilitarii termice a blocurilor de locuinte: <ul style="list-style-type: none"> - lipsa asociatiilor de proprietari: Bucecea, Darabani, Husi, Murgeni, Negresti, Stefanesti, Solca, Vicovu de Sus - asociatii de locatari nefunctionale: Slanic Moldova - altele: Barlad, Bicaz, Campulung Moldovenesc, Comanesti, Darmanesti, Dolhasca, Dorohoi, Flamanzi, Harlau, Moinesti, Podu Iloaiei, Radauti, Roman, Saveni, Siret, Tg. Ocna, Tg. Frumos, Vatra Dornei, • Necesitatea extinderii/modernizarii retelei de iluminat public: Barlad, Bicaz, Brosteni, Buhusi, Cajvana, Drabani, Campulung Moldovenesc, Comanesti, Darmanesti, Frasin, Dolhasca, Dorohoi, Falticeni, Flamanzi (lipsa asociatiilor de proprietari), Gura Humorului, Harlau, Husi, Moinesti, Murgeni, Negresti, Onesti, Pascani, Radauti, Roman, Roznov, Saveni, Siret, Slanic Moldova, Stefanesti, Tg. Neamt, Tg. Ocna, Tg. Frumos, Vatra Dornei, Vicovu de Sus; • Nevoia amenajarii de noi spatii verzi: Barlad, Bicaz, Darabani, Brosteni, Buhusi, Cajvana, Campulung Moldovenesc, Darmanesti, Dolhasca, Dorohoi, Falticeni, Flamanzi, Frasin, Gura Humorului, Harlau, Husi, Liteni, Murgeni, Negresti, Pascani, Radauti, Roman, Roznov, Salcea, Saveni, Siret, Stefanesti, Tg. Neamt, Vicovu de Sus;

5.8. Anexe

Proiectele din Master Planul General de Transport al Romaniei care vizeaza Regiunea Nord-Est

Modul de transport	Denumire proiect	Lungime (km)	Valoare estimata (mil. euro)	Perioada de implementare		
				2014-2020	2021-2030	2031-2040
Infrastructura rutiera						
R-A	Autostrada Targu Neamt - Iasi - Ungheni	135,0	1059,70	X		
R-A	Autostrada Targu Mures - Targu Neamt	183,8	2942,57		X	
R-A	Autostrada Brasov-Bacau	160,0	1845,46		X	
R-DX	Drum expres Focsani - Bacau	109,3	428,30	X		
R-DX	Drum expres Bacau - Pascani	81,2	388,95	X		
R-DX	Drum expres Pascani - Suceava	60,5	289,99		X	
R-DX	Drum expres Suceava-Siret	41,0	196,20		X	
R-DX	Drum expres Suceava-Botosani (faza I si II)	26,1	124,55		X	
R-DX	Drum expres Bacau-Piatra Neamt (faza I si II)	61,1	239,13		X	
R-TR	Drum Transregio Botosani-Tg. Frumos	73,0	36,50		X	
R-TR	Drum Transregio Vaslui-Galati (+Tisita)	181,0	90,50		X	
R-TR	Drum Transregio Iasi-Vaslui-Bacau	151,0	99,50		X	
R-TR	Drum Transregio Piatra Nt.-Tg. Neamt	35,0	19,10		X	
R-TR	Drum Transregio Suceava-Bistrita	178,0	124,90		X	
R-TR	Drum Transregio Iacobeni-Borsa-Negresti Oas	234	129,1		X	
R-ET	Drum EuroTrans Crasna-Albita	50,0	27,00		X	
R-VO	Varianta ocolitoare Bacau	20,18	83,57	X		
R-VO	Varianta ocolitoare Suceava	7,29	18,38	X		
R-VO	Varianta ocolitoare Vatra Dornei	4	18,29		X	
R-VO	Varianta ocolitoare Campulung Moldovenesc	18,0	86,40		X	
R-VO	Varianta ocolitoare Vaslui	9,0	10,80	X		
R-VO	Varianta ocolitoare Barlad	11,3	13,54	X		
Infrastructura Feroviara						
F-Reab.	Ilva Mica - Suceava	191,0	687,20		X	
F-Reab.	Pascani - Darmanesti	71,0	284,00		X	
F-Reab.	Roman - Iasi	116,0	527,00		X	
F-Reab., Elec.	Darmanesti-Vicsani	30,0	57,00		X	
F-Vit. spor.	Pascani - Iasi	76,0	25,70	X		
F-Reab.	Focsani - Roman	147,0	588,00	X		
Infrastructura Aeriana						
A-Dezv.	Suceava		37,18		X	
A-Dezv.	Iasi		102,63	X		
A-Dezv.	Bacau		66,87	X		
Infrastructura Multimodala						
M-Nou	Bacau		21,44	X		
M-Nou	Suceava		21,44		X	

Proiecte majore care urmeaza a fi implementate prin Programul Operational Infrastructura Mare (POIM) 2014-2020, Axa Prioritara 1 – Imbunatatirea mobilitatii prin dezvoltarea retelei TEN-T si a metroului, Axa Prioritara 2 - Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient, pentru Regiunea Nord-Est

Proiect	Data planificata a notificarii/deunerii	Dta planificata a inceperii implementarii	Data estimata a finalizarii
Autostrada Tg. Neamt – Iasi – Ungheni (fara pod)	2020, trimestrul 2	2020, trimestrul 2	2025, trimestrul 4
Drum de mare viteza Bacau – Pascani	2019, trimestrul 4	2019, trimestrul 4	2025, trimestrul 4
Podul peste Prut de la Ungheni	2019, trimestrul 3	2019, trimestrul 3	2023, trimestrul 4
Varianta de ocolire Bacau	2017, trimestrul 4	2016, trimestrul 2	2019, trimestrul 1
Drum de mare viteză Focsani-Bacău	2019, trimestrul 4	2019, trimestrul 4	2025, trimestrul 4
Reabilitare linie de cale ferata Focsani - Roman	2020, trimestrul 2	2020, trimestrul 2	2023, trimestrul 4

Sursa: Ministerul Fondurilor Europene

Situatia cantinelor sociale si beneficiarilor, 2012-2018

Unitate administrativ teritoriala	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Regiunea Nord-Est	3854	3454	3175	3605	4100	3655
Bacau	229	229	100	250	220	20
Botosani	600	350	350	300	450	450
Iasi	300	360	300	300	300	250
Neamt	340	180	290	370	620	500
Suceava	1335	1285	1085	1335	1360	1285
Vaslui	1050	1050	1050	1050	1150	1150
Regiunea Nord-Est	1997	2452	2782	2846	2015	1838
Bacau	125	129	73	234	112	97
Botosani	267	306	321	388	319	287
Iasi	173	172	225	189	171	177
Neamt	286	165	261	329	412	355
Suceava	747	683	813	784	548	469
Vaslui	399	997	1089	922	453	453
Regiunea Nord-Est	8621231	8483455	7996911	11756148	10492501	10734980
Bacau	311558	372239	152621	278084	216756	194580
Botosani	902964	904381	1284644	1511115	1408664	2008219
Iasi	820369	895549	1460901	1513814	1542300	1684368
Neamt	2117202	1784855	717732	1404966	1703213	1189963
Suceava	3108757	3166050	2784259	5382181	3440793	3477074
Vaslui	1360381	1360381	1596754	1665988	2180775	2180776
Regiunea Nord-Est	8087903	7931174	7314394	11184105	10270075	10476874
Bacau	304260	364759	149918	267400	91635	69959
Botosani	887911	886195	1264420	1492736	1387028	1971107
Iasi	820369	895549	902175	1513814	1542300	1684368
Neamt	1702072	1346758	717732	1404966	1703213	1189963
Suceava	3020926	3085548	2698475	4854001	3365124	3380701
Vaslui	1352365	1352365	1581674	1651188	2180775	2180776
Regiunea Nord-Est	533328	552281	123791	129682	218974	240870

Bacau	7298	7480	2703	10684	125121	124621
Botosani	15053	18186	20224	16988	18184	19876
Iasi	:	:	:	:	:	:
Neamt	415130	438097	:	:	:	:
Suceava	87831	80502	85784	87210	75669	96373
Vaslui	8016	8016	15080	14800	:	:
Regiunea Nord-Est	:	;	558726	442361	3452	17236
Bacau	:	:	:	:	:	:
Botosani	:	:	:	1391	3452	17236
Iasi	:	:	55726	:	:	:
Neamt	:	:	:	:	:	:
Suceava	:	:	:	440970	:	:
Vaslui	:	:	:	:	:	:

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Situatia cantinelor sociale constituite de ONG-uri, 2012-2017

Unitate administrativ teritoriala	2012	2013	2014	2015	201	2017
Capacitatea cantinelor de ajutor social, locuri						
Regiunea Nord-Est	913	1400	1582	1504	750	940
Bacau	178	228	270	150	20	100
Botosani	318	315	335	315	220	476
Iasi	172	207	237	237	160	60
Neamt	245	650	644	682	250	204
Suceava	:	:	96	120	100	100
Vaslui	:	:	:	:	:	:
Beneficiari ai serviciilor cantinelor de ajutor social, numar mediu zilnic						
Regiunea Nord-Est	691	1103	1460	1182	507	720
Bacau	28	198	115	66	18	30
Botosani	275	257	429	331	193	395
Iasi	172	187	326	214	153	62
Neamt	216	461	520	471	63	133
Suceava	:	:	70	100	80	100
Vaslui	:	:	:	:	:	:
Cheltuieli de functionare, lei						
Regiunea Nord-Est	1756409	2546368	3200448	3296028	2491701	2383472
Bacau	24320	85800	116300	26200	15000	62484
Botosani	739046	836810	658960	494122	988584	940321
Iasi	509046	503462	782286	851043	602184	382604
Neamt	483997	1120296	1385182	1700528	495475	357605
Suceava	:	:	257720	224135	390458	640458
Vaslui	:	:	:	:	:	:
Din care: buget local, lei						
Regiunea Nord-Est	138960	674783	950917	942663	48000	112800
Bacau	:	:	37000	:	:	:
Botosani	:	:	:	:	:	:
Iasi	93960	:	223560	162000	:	64800
Neamt	45000	674783	677857	732663	:	:
Suceava	:	:	12500	48000	48000	48000
Vaslui	:	:	:	:	:	:

Contributii beneficiar, lei						
Regiunea Nord-Est	60617	68944	85663	72111	:	:
Bacau	4320	:	10800	10800	:	:
Botosani	56297	68944	74863	61311	:	:
Iasi	:	:	:	:	:	:
Neamt	:	:	:	:	:	:
Suceava	:	:	:	:	:	:
Vaslui	:	:	:	:	:	:
Fonduri proprii, sponsorizari, alte surse, lei						
Regiunea Nord-Est	1556832	1802641	2163868	2281254	2443701	2270672
Bacau	20000	85800	68500	15400	15000	62484
Botosani	682749	767866	584097	432811	988584	940321
Iasi	415086	503462	558726	689043	602184	317804
Neamt	438997	445513	707325	967865	495475	357605
Suceava	:	:	245220	176135	342458	592458
Vaslui	:	:	:	:	:	:

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

6. Mediu

6.1 Infrastructura de utilitati

Servicii de furnizare a apei potabile

In anul 2019⁶³, doar 69,2% din localitatile Regiunii Nord-Est erau conectate la reseaua publica de furnizare a apei potabile, nivel inferior mediei nationale - 81,30%. Se remarca o crestere a acestei ponderi cu 7,1 p.p. fata de 2012⁶⁴. Totodata, a crescut numarul localitatilor conectate la reseaua de apa din judetul Suceava, de la 48 in anul 2012, la 60 in 2019, precum si in judetul Vaslui de la 60 in 2012 la 68 in 2019. La nivel regional, in 2019, fata de anul 2018, au fost conectate doua noi localitati

(una in judetul Bacau si una in judetul Vaslui). In judetul Botosani o localitate a fost deconectata. Urmarind populatia deservita de reseaua de apa, diferenta regional-national in 2019 este si mai accentuata - 50,08% (45,4% in 2012) la nivelul regiunii, fata de media nationala de 70,87% (60,3% in 2012). La nivel intraregional, cel mai mic procent al populatiei⁶⁵ conectate la reseaua de apa se inregistreaza in judetele Suceava (37,9%), Botosani (38,9%) si Vaslui (40%), iar cele mai mari nivele in judetele Iasi (59,6%) si Bacau (58,8%).

Populatia deservita de sistemul public de alimentare cu apa	% din populatie 2012	% din populatie 2013	% din populatie 2014	% din populatie 2015	% din populatie 2016	% din populatie 2017	% din populatie 2018	% din populatie 2019
Romania	60,3	61,3	62,5	63,7	65,2	67,5	69,39	70,87
Regiunea Nord-Est	45,4	49,1	49,2	49,5	46,2	47,4	48,81	50,08
Bacau	51,6	52,0	53,3	53,6	54,4	55,2	57,80	58,83
Botosani	38,1	35,9	37,0	38,1	37,0	35,9	36,75	38,13
Iasi	55,1	74,3	72,5	72,0	54,8	56,6	58,08	59,63
Neamt	57,0	48,8	49,8	51,2	52,7	55,4	56,70	57,41
Suceava	29,3	33,3	31,7	31,9	34,0	35,0	36,24	37,91
Vaslui	36,7	33,5	36,5	36,0	37,2	38,9	39,12	39,94

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

In 2014 se observa o crestere cu peste 140 mii a numarului de locuitori conectati la reseaua de apa in judetul Iasi si cu 14 mii in judetul Suceava, dar si o scadere a populatiei conectate din judetele Neamt (- 36 mii), Botosani (-7 mii) si Vaslui (-1.600⁶⁶). In anul 2015 cresterea a fost mai modesta, cu aproape 5000 de persoane la nivel regional. Se remarca in 2015 (fata de anul precedent) scaderea numarului persoanelor

conectate la reseaua de apa in judetul Vaslui (2558), Iasi (1760) si Bacau (380).

In 2016 se observa o scadere a procentului populatiei conectata la sistemul de alimentare cu apa pana la valoarea de 46,2%. Cea mai mare descrestere se observa in judetul Iasi, 134.423 locuitori nu mai figureaza ca fiind conectati la reseaua de apa potabila.

In 2019 se observa o usoara redresare a situatiei la nivel regional aprox. 30.700 persoane apar in

⁶³ Sursa datelor: Baza de date TEMPO - online, INS

⁶⁴ Anul 2012 este anul de referinta pentru acesti indicatori in varianta avizata si aprobata a Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020.

⁶⁵ In varianta avizata si aprobata a Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020, au fost folosite datele INS privind populatia stabila. Incepand cu anul 2015, INS

furnizeaza doar date privind populatia rezidenta si cea domiciliata, rezultand diferente mari intre datele folosite pana acum (pentru perioada dinainte de 2014) si cele disponibile de acum inainte, datele vechi fiind eliminate din sistem. In raport a fost folosit nivelul populatiei rezidente la 1 iulie

⁶⁶ Diferente rezultate din ajustarile realizate de INS

plus, fata de anul 2018, conectate la rețeaua de apă potabilă.

Totodată, în regiune există două orașe care nu au rețeaua de apă potabilă, Cajvana și Milisauti din județul Suceava.

Pe de altă parte, ponderea consumului de apă potabilă pentru consum casnic în totalul volumului de apă distribuită este în Regiunea Nord-Est de 72,47%, nivel ușor sub media națională (75%).

Aceste valori sunt în creștere față de 2012⁶⁷ (64,58% în Regiunea Nord-Est; 67,1% media națională).

Urmărind datele aferente consumului de apă potabilă pentru uz casnic per locuitor, se constată că nivelul total în 2019 este de 18,23 m³/persoană (în scădere cu 1,27 m³ față de 2012 dar în creștere față de 2016 cu 1,13 m³), valoare cu mult sub nivelul mediu național (29,9m³). Pe de altă parte, se constată și o scădere continuă anuală a consumului de apă potabilă în mediul urban, atât pentru uz casnic, cât și pentru agenții economici, cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor, pentru întreaga regiune, scăzând de la 99.119 mii metri cubi în 2012, la 78.892 în 2013, 73.259 în 2014, în perioada 2015-2018 având o evoluție sinusoidală, iar în 2019 fiind de 80.233 mii metri cubi.

Reteaua de canalizare

În anul 2019 doar 41,49% (39,13% în 2018, 37,3% în 2017, 34,96% în 2016, 34,06% în 2015, 32,97% în 2014, 30,25% în 2013 și 28,44% în 2012) din localitățile regiunii erau racordate la sisteme de canalizare, situație similară cu cea națională 42,57% (41,02% în 2018, 39,3% în 2017, 37,22% în 2016, 35,27% în 2015, 33,67% în 2014, 30,87% în 2013 și 29,11% în 2012).

Mai mult, orașele Milisauti și Vicovu de Sus nu au rețeaua de canalizare.

Situația este și mai defavorabilă când analizăm procentul populației conectate din total populație, media regională (la nivelul anului 2019) de 36,9% fiind cu mult sub nivelul național de 53%.

Față de anul 2012⁶⁸ se observă o stagnare a ponderii regionale, în timp ce cea națională a crescut⁶⁹ cu 4 p.p.

În anul 2013 s-a înregistrat o scădere cu peste 100 mii a populației din Regiunea Nord-Est conectate la rețeaua de canalizare, urmată de o creștere în 2014 (cu 30 mii persoane), cele mai mari fluctuații înregistrându-se în județele Iași, Neamț și Botoșani. În anul 2015 se constată o creștere ușoară la nivel regional a numărului de locuitori conectați cu 6537 față de 2014, însă s-au înregistrat și scăderi în județele Bacău și Vaslui. Tendința de ușoară creștere continuă și în perioada 2016-2019, ajungându-se la un total de 1.177.453 locuitori conectați la sistemul de canalizare.

Locuitorii cu locuințele conectate la sistemele de canalizare	% din populație 2012	% din populație 2013	% din populație 2014	% din populație 2015	% din populație 2016	% din populație 2017	% din populație 2018	% din populație 2019
Romania	46,9	46,7	47,2	47,8	49,2	50,9	51,52	52,99
Regiunea Nord-Est	35,5	32,5	33,4	33,7	34,1	35,5	35,97	36,91
Bacău	38,4	38,6	39,9	40,0	41,4	42,9	43,02	43,96
Botoșani	34,0	28,9	29,2	29,5	30,1	30,4	28,93	29,26
Iași	44,6	39,0	39,0	38,9	38,7	39,7	40,48	41,73
Neamț	39,1	31,6	31,9	32,2	31,9	35,5	36,20	36,73
Suceava	25,3	25,6	26,5	27,6	28,0	29,6	29,76	31,32
Vaslui	26,8	25,5	29,5	29,3	30,2	30,5	32,67	32,93

⁶⁷ Anul 2012 constituie an de referință prevăzut în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est.

⁶⁸ Anul 2012 constituie an de referință prevăzut în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est.

⁶⁹ Datele pentru 2012 au fost modificate conform noilor date în ceea ce privește populația, folosindu-se indicatorul populația rezidentă la 1 iulie.

Toate judetele au valori inferioare nivelului national. Judetele Suceava, Botosani si Vaslui sunt cele care au cele mai mari probleme, doar 29,6%, 30,4% respectiv 30,5% din populatie avand acces la acest serviciu. Beneficiau de acces la retele de canalizare (2017), 44 de orase si municipii din regiunea Nord Est; reseaua avand o lungime totala de 2.644,2 km, (65,2% din lungimea totala a retelei de canalizare de la nivelul regional).

6.2 Calitatea aerului

Calitatea aerului a fost monitorizata continuu prin reseaua automata de monitorizare a calitatii mediului reprezentata la nivelul regiunii de 20 statii automate, dintre care 7 de tip fond urban, 6 de tip industrial, 4 de tip trafic, 1 de tip fond suburban, 1 de tip fond regional, 1 de tip fond rural. Marea majoritate a statiilor este in mediul urban, cele mai multe (6) in judetul Iasi.

Concentratiile medii anuale ale poluantilor atmosferici NO₂, SO₂, PM₁₀, O₃, C₆H₆, Pb, As, Cd si Ni determinati in cadrul RNMCA (Reteaua Nationala de Monitorizare a Calitatii Aerului) la statiile de fond, trafic si industrial, in anul 2014, in raport cu valorile limita anuale/valoarea tinta, au fost depasite la indicatorul ozon, de statia IS 4 (Iasi) cu aproape 20 µg/m³ (limita fiind de 120 µg/m³).

Din analiza datelor existente se constata ca pentru perioada 2009-2014, la toti poluantii luati in studiu, la toate tipurile de statii exista o tendinta generala de reducere a concentratiilor medii anuale, care de regula s-au situat sub valorile limita / valorile tinta, inclusiv in anul 2014.⁷⁰

In 2019, conform rapoartelor anuale privind starea mediului, elaborate de agentiile judetene pentru protectia mediului, se constata urmatoarele:

✓ Jud. Bacau:

- concentratia medie anuala de dioxid de azot (NO₂) nu a depasit valoarea limita impusa;
- la indicatorul dioxid de sulf (SO₂), valorile inregistrate au fost mult sub valoarea

limita orara (350µg/mc), care nu trebuie depasita mai mult de 24 ori/an, dar si sub valoarea limita zilnica (125µg/mc), care nu trebuie depasita mai mult de 3 ori/an, conform Legii 104/2011, privind Calitatea Aerului.

- valorile maxime zilnice ale mediilor concentratiilor pe 8 ore pentru monoxidul de carbon (CO) s-au situat mult sub valoarea maxima zilnica pentru protectia sanatatii umane (10 µg/mc);
 - nicio concentratie medie orara a O₃ nu a atins pragul de informare a publicului (180 µg/mc) sau pragul de alerta (240 µg/mc), in niciuna dintre cele 3 statii de monitorizare din judet;
 - la indicatorul particule in suspensie PM₁₀ s-au evidentiat un numar total de 8 depasiri ale valorii limita zilnice (50 µg/mc) inregistrate la cele trei statii de monitorizare; nu a fost depasita valoarea limita anuala (40 µg/mc) pentru protectia sanatatii umane in nicio statie de monitorizare;
 - Pe parcursul anului 2019, la niciunul dintre metalele monitorizate nu s-au semnalat depasiri ale valorii limita (Pb), valorilor tinta (Cd, Ni si As) anuale, impuse de Legea nr. 104/2011.
- ✓ Jud. Botosani:
- concentratia medie anuala de NO₂ nu a depasit valoarea limita impusa, de asemenea, valorile inregistrate au fost sub valoarea limita orara (200µg/m³), care nu trebuie depasita mai mult de 18 ori intr-un an calendaristic, exceptand cinci masuratori. Acestea au depasit VL si au fost inregistrate in perioada (martie, septembrie, decembrie) in conditii de calm atmosferic si trafic rutier;
 - la indicatorul dioxid de sulf (SO₂), valorile inregistrate au fost mult sub valoarea limita orara (350µg/mc), care nu trebuie depasita mai mult de 24 ori/an, dar si sub valoarea limita zilnica (125µg/mc), care nu

⁷⁰ Date din raportul anual privind starea mediului in Romania, anul 2015

*Raportul anual privind starea mediului pentru anul 2017 nu a fost inca publicat pe pagina de internet a AJPM.

trebuie depasita mai mult de 3 ori/an, conform Legii 104/2011, privind Calitatea Aerului.

- monitorizarea monoxidului de carbon, indica o valoare maxima zilnica a mediilor pe 8 ore de 2,11 mg/mc, mult sub valoarea limita zilnica pentru protectia sanatatii umane (10mg/mc);
- concentratiile la ozon (O3) s-au situat sub pragul de informare - 180 µg/m³ si de alerta - de 240 µg/m³ (media pe 1h). Nu au fost inregistrate depasiri ale valorii tinta pentru protectia sanatatii umane (120 µg/m³), Maxima orară înregistrată a fost de 112,83 µg/m³. Nu au fost înregistrate depășiri ale valorii țintă pentru protecția sănătății umane (120 µg/m³). Valoarea maximă a mediilor pe opt ore a fost de 96,51 µg/m³
- la indicatorul particule in suspensie PM10 gravimetric s-a înregistrat o valoare medie de 27,3 µg/m³ si un numar de 20 depasiri. Pentru PM10 nefelometric media anuala a fost de 23,94 µg/m³ si un numar de 20 depasiri. Concentratiile de PM10 mai mari decat valoarea limita s-au inregistrat in perioada rece a anului, datorita functionarii centralelor termice si a conditiilor meteorologice (calm atmosferic, ceata).
- ✓ Jud. Iasi:
 - s-a inregistrat depasirea valorii limita orare pentru protectia sanatatii umane la indicatorul dioxid de azot in stațiile IS-2 Decebal-Cantemir și IS-3 Oancea Tătărași;
 - la indicatorul SO₂, in urma masuratorilor efectuate, nu s-au inregistrat depasiri ale valorilor limita orare si zilnice pentru protectia sanatatii umane, a pragului de alerta sau a nivelului critic pentru protectia vegetatiei;
 - pentru monoxidul de carbon valorile maxime zilnice ale mediilor concentratiilor pe 8 ore s-au situat sub valoarea maxima zilnica pentru protectia sanatatii umane (10mg/mc);
 - nu s-au înregistrat depășiri ale valorii țintă pentru ozon privind protecția sănătății umane (valoarea maximă zilnică a mediilor pe 8 ore) mai mult de 25 ori în nicio stație de monitorizare a ozonului;
- la indicatorul particule in suspensie PM10 s-au inregistrat un total de 54 depășiri în stația de trafic IS-1 Podu de Piatră, 36 depășiri în stația de fond urban IS-2 Decebal Cantemir, 1 depășiri în stația de fond rural IS-4 Aroneanu, 13 depășiri în stația suburbană IS-5 Tomești și 47 depășiri în stația de fond urban/trafic IS-6 Bosia Ungheni;
- Concentratiile medii anuale pentru metalele grele monitorizate nu au depasit valoarea limita anuala la nicio statie de monitorizare;
- ✓ Jud. Neamt:
 - pentru dioxidul de azot nu s-a depasit valoarea maxima orara de 200 µg/m³;
 - nu s-au inregistrat valori ale concentratiei de dioxid de sulf care sa depaseasca valorile limita pentru protectia sanatatii umane, pragul de alerta sau nivelul critic anual pentru protectia vegetatiei. Valoarea maxima zilnica pentru a concentratiei de dioxid de sulf a fost de 27,67 µg/m³, masurata la statia din Piatra Neamt;
 - pentru ozon s-a înregistrat o singură depășire a valorii țintă de 120 µg/m³ la stația NT1 Piatra Neamț și aceasta a fost de 122,17 µg/m³ în data de 20 aprilie 2019; pragul de informare de 180 µg/m³ și cel de alertă de 240 µg/m³ nu au fost atinse;
 - pentru monoxidul de carbon valorile maxime zilnice ale mediilor concentratiilor pe 8 ore s-au situat sub valoarea maxima zilnica pentru protectia sanatatii umane (10mg/mc);
 - s-au inregistrat 28 depasiri a concentratiei maxime admise la PM10 gravimetric si 31 depasiri la PM10 nefelometric. Aceste depasiri e datoreaza conditiilor meteo nefavorabile, emisiilor provenite din instalatiile de ardere rezidentiale. Cea mai mare valoare zilnica inregistrata a fost de 157,25 µg/m³, in statia automată NT3 Tașca, peste valoarea limita zilnica pentru protectia sanatatii umane de 50 µg/m³,

prevazuta in Legea nr.104/2011 privind calitatea aerului inconjurator, conform acesteia valorile limita ale concentratiilor de PM10 gravimetric nu trebuie depasite mai mult de 35 de ori intr-un an calendaristic.

✓ Jud. Suceava:

- concentratia medie anuala de dioxid de azot (NO₂) nu a depasit valoarea limita anuala pentru protectia sanatatii umane (40 µg/mc), in niciuna dintre statii;
- in statiile SV1 și SV2 s-au inregistrat depășiri ale concentratiilor medii mobile de 8 ore de O₃, valorile maxime fiind de 124,0, respectiv 130,8 µg /m³;
- La pulberi în suspensie PM10, în anul 2019 Concentrația medie anuală nu a depășit valoarea limita anuală pentru protecția sănătății umane (40 µg /m³) în niciuna dintre stații;

✓ Jud. Vaslui:

- concentratiile medii orare de dioxid de azot (NO₂) masurate in statia automata de monitorizare din municipiul Vaslui, s-au situat sub valoarea limita orara pentru protectia sanatatii umane (200 µg /m³). Maximul valorilor orare pentru masuratorile efectuate la statia VS-1 a fost de 127,94 µg/mc. In ceea ce priveste concentratia medie anuala de NO₂, aceasta nu au depasit valoarea limita anuala pentru protectia sanatatii umane (40 µg /m³), valoarea inregistrata fiind de 16,52 µg /m³;
- pentru monoxidul de carbon nu s-a inregistrat nicio depasire a valorii limita de 10 mg/mc pentru maxima mediilor pe 8 ore (medii mobile);
- in ceea ce priveste concentratiile medii zilnice de dioxid de sulf (SO₂) acestea nu au depasit valoarea limita zilnica pentru protectia sanatatii umane (125 µg/mc), maxima fiind 11,80 µg/mc;
- pentru ozon nu s-au inregistrat valori care sa depaseasca pragul de informare de 180 µg/mc si nici pe cel de alerta de 240 µg/mc;

- valoarea limita zilnica a concentratiei PM10 a fost depasita de 10 ori in decursul anului de referinta;
- nu s-au facut determinari de metale grele din filtrele de la statiile automate de monitorizare a calitatii aerului.

6.3 Calitatea apelor

Regiunea Nord Est cuprinde din punct de vedere hidrografic doua bazine principale Siret si Prut, fiecare avand in componenta sub-bazine, dintre care mentionam: sub-bazinele Suceava, Moldova, Bistrita, Trotus pe partea dreapta a Siretului, sub-bazinul Barlad pe partea stanga a Siretului si sub-bazinul Jijia pe partea dreapta a raului Prut.

Conform "Sinteza calitatii apelor in Romania in 2017"⁷¹, publicata de Administratia Nationala Apele Romane", in cadrul bazinului hidrografic Siret au fost evaluate un numar de 56 corpuri de apa - rauri prin monitorizarea elementelor biologice cat si a elementelor suport, pe o lungime de 5.121,94 km. Repartitia pe lungimi in raport cu starea ecologica este urmatoarea: 4.383,44 km (85,58 %) in stare ecologica buna; 738,50 km (14,42 %) in stare ecologica moderata.

La nivelul bazinului hidrografic Siret. a fost monitorizat in anul 2016 din punct de vedere al elementelor fizico-chimice generale un corp de apa artificial Canalul Pietra Neamt - Buhusi cu o lungime de 35,315 km, care s-a incadrat in starea de potential moderat. In cadrul bazinului hidrografic Prut au fost evaluate si monitorizate 8 corpuri de apa naturale - rauri pe o lungime de 536,83 km.

Repartitia in functie de starea ecologica a fost urmatoarea: 235,39 km (43,85 %) in stare ecologica buna; 169,70 km (31,61 %) in stare ecologica moderata; 131,74 km (24,54 %) in stare ecologica slaba.

In bazinul hidrografic Prut au fost evaluate si monitorizate 2 corpuri de apa artificiale, in lungime totala de 157,80 km. In urma evaluarii, intreaga lungime s-a incadrat in potential ecologic moderat.

⁷¹ Ultimul raport publicat pana in data de 15.11.2018

6.4 Calitatea solurilor

Conform Raportului anual privind starea mediului in Romania pentru anul 2017⁷², Regiunea Nord-Est este afectata de diferite procese de panta (eroziune de suprafata, de adancime, alunecari de teren) pe o suprafata totala de 1.129.652 ha, reprezentand 33,5% din suprafata totala afectata a Romaniei.⁷³

Alte procese naturale si/sau antropice care afecteaza calitatea solurilor sunt:

- compactarea primara si/sau secundara - in Regiunea NE - 28,5% din total national;
- poluarea produsa prin sedimente datorita eroziunii (colmatare) - 85% din suprafata afectata este situata in regiunea Nord-Est (11.293 ha), judetele afectate sunt Bacau (3.143 ha), Iasi (3.130 ha), Neamt (1065 ha) si Vaslui (3.955 ha).

Activitatile din sectorul industrial reprezinta, de asemenea, o sursa importanta de poluare, care afecteaza calitatea solurilor. Astfel, deosebim mai multe tipuri de poluare, in functie de sursa de poluare:

- ✓ Poluare cu halde, iazuri de decantare, depozite de steril, etc. In Regiunea Nord-Est se regasesc 20,5% din suprafata totala nationala.
- ✓ Poluare cu substante purtate de aer (hidrocarburi, etilena, dioxid de sulf, cloruri, etc.) - 28,8% din total suprafete afectate se regasesc in Regiunea Nord-Est;
- ✓ Poluare cu materii radioactive - acest tip de poluare il regasim in judetul Suceava;
- ✓ Poluare cu deseuri si reziduuri agricole si forestiere - cele mai mari suprafete afectate se regasesc in judetul Bacau (626 ha din 1140 ha la nivel national.
- ✓ Poluare cu pesticide - din cele 2076 ha la nivel national, 1986 ha se regasesc in judetul Bacau, in jurul Combinatului Chimcomplex;

- ✓ Poluarea cu ape sarate sau asociata si cu poluarea cu titei - in regiune se regasesc 27,9% din total suprafata la nivel national;

In anul 2016, in Regiunea Nord-Est au fost inregistrate 6 poluari accidentale ale solului, astfel: Bacau - 3, Iasi - 2, Neamt - 3, Vaslui - 1, cauzate, in principal, de scurgeri din conductele de transport titei, deversari/scurgeri de ape uzate menajere si industriale, defectiuni tehnice instalatii de GPL, etc.

In anul 2017, conform rapoartelor anuale privind starea mediului la nivel judetean, existau in judetul Bacau 185.311 ha (28% din suprafata totala a judetului) terenuri degradate prin eroziune; in judetul Iasi suprafata acestor terenuri este de 169.852 ha (31% din suprafata totala), iar in judetul Suceava 61.168 ha (7,1% din suprafata judetului)⁷⁴.

6.5 Situatiile siturilor contaminate

In Regiunea Nord-Est au fost identificate la nivelul anului 2019⁷⁵ un numar total de 122 situri contaminate si potential contaminate, distribuite dupa cum urmeaza:

- La nivelul judetului Bacau exista 89 situri potential contaminate (2018), cu suprafata totala de 255,792ha din care 18 situri potential contaminate (92,31 ha) au fost ecologizate si propuse pentru a fi scoase din inventarul siturilor potential contaminate. Natura poluantilor este in general de origine industriala si consta in hidrocarburi petroliere, amoniu, nitriti, azotati, sulfati, cloruri, fier, mangan, metale grele, fosfogips, deseuri organice, uleiuri uzate, contaminare bacteriologica, deseuri miniere, saruri de amoniu, benzofluoranten, precum si deseuri municipale.

⁷² Ultimul raport publicat de Agentia Nationala pentru Protectia Mediului

⁷³ Fata de varianta avizata si aprobata a Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020 (in care au fost folosite datele din Raportului anual privind starea mediului in Romania pentru anul 2012), nu sunt prezente modificari.

⁷⁴ Raportul anual privind starea mediului pentru anul 2017 nu a fost inca publicat pe pagina de internet a AJPM Botosani, Neamt, Vaslui

⁷⁵ Rezultate centralizate urmare a corespondentei derulate cu Agentia Nationala pentru Protectia Mediului si Agentiile Judetene pentru Protectia Mediului din Regiunea Nord-Est in perioada iulie-august 2019

- In judetul Botosani - nu figureaza in inventarul national preliminar cu situri contaminate si/sau in curs de remediere/remediate; este in derulare procedura de identificare a amplasamentelor unde au avut loc/au loc activitati antropice cu potential de contaminare a solului;
- In judetul Iasi, in prezent, Agentia pentru Protectia Mediului este in curs de identificare a siturilor potential contaminate si a celor contaminate, in conformitate cu prevederile Legii nr. 74/2019 ;
- La nivelul judetului Neamt exista 29 situri potential contaminate, avand o suprafata totala de apr. 183 ha. Natura poluantilor este in general de origine industriala si consta in hidrocarburi petroliere, deseuri municipale, amoniu, fenoli, nitriti, azotati, sulfati, cloruri, fier, mangan, metale grele, deseuri organice, uleiuri uzate, s.a.
- In judetul Suceava, odata cu aparitia Legii nr. 74 din 25.04.2019, au fost abrogate H.G. nr. 1403/2007 privind refacerea zonelor in care solul, subsolul și ecosistemele terestre au fost afectate și H.G. nr. 1408/2007 privind modalitățile de investigare și evaluare a poluării solului și subsolului - acte normative care au stat la baza inițierii listelor cuprinse în H.G. nr. 683/2015. De asemenea, sintagmele „sit contaminat istoric” și „sit potențial contaminat istoric” utilizate în H.G. nr. 683/2015 au fost înlocuite cu sintagmele „sit contaminat” și „sit potențial contaminat”.
Ca urmare a acestui fapt, în concordanță cu prevederile Legii nr. 74/2019 (care stipulează și excepții de aplicare care nu mai cuprind domeniul menționat în listele întocmite în baza H.G. nr. 1408/2007), în acest moment este în derulare procesul de identificare a siturilor potențial contaminate de către autoritățile administrațiilor publice locale, urmând ca agențiile teritoriale de mediu să

evalueze și să stabilească o listă inițială de asemenea amplasamente;

- In judetul Vaslui exista 4 situri potential contaminate - depozitele de deseuri menajere din Barlad, Negresti, Husi si Vaslui (19,2 ha). In judet nu exista situri contaminate, singurul care era in evidenta in 2012 a fost reabilitat.

Astfel, la nivel regional, numarul total al siturilor contaminate si potential contaminate a scazut cu 9 unitati fata de valoarea de referinta din PDR NE 2014-2020 (153 in 2012).

6.6 Schimbari climatice

Principala problema de mediu cu cel mai ridicat nivel de complexitate o constituie schimbarile climatice, intrucat acestea produc implicatii socio-economice importante atat la nivel mondial dar si regional-local.

In general, principalele surse generatoare de gaze cu efect de sera la nivel regional provin din activitatile de productie a energiei electrice si termice prin arderea combustibililor fosili, arderi in industria prelucratoare, depozitarea si/sau incinerarea deseurilor, agricultura (in special culturile cu fertilizatori), zootehnia prin cresterea animalelor si a managementului dejectiilor, transportul rutier.

Cantitatea totala a emisiilor de gaze cu efect de sera la nivel regional, verificata pentru operatorii inclusi in schema de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de sera aferenta anului 2014 este de 42.575.226 tone CO₂, iar pentru anul 2015 este de 42.396.344 tone CO₂, observandu-se o usoara scadere.

Analizand datele existente⁷⁶, rezulta ca emisiile gazelor cu efecte de sera la nivelul Regiunii NE reprezinta aproximativ 3,5% din totalul emisiilor la nivel national. Emisiile aferente judetului Neamt reprezinta 51% din emisiile regiunii, datorita fabricii de ciment de la Tascu, Carpatciment, care emite 79% din totalul gazelor cu efect de sera ale judetului.

In anul 2018 nivelul a fost de 1.371 mii tone CO₂.

⁷⁶ Lista emisiilor de CO₂ pentru anul 2014, publicata pe site-ul Ministerului Mediului

La nivel national a fost elaborata de catre Ministerul Mediului Apelor si Padurilor, Strategia nationala privind schimbarile climatice si cresterea economica bazata pe emisii reduse de carbon 2016-2030. Obiectivul principal al documentului este de a angrena si permite actorilor publici si privati sa reduca emisiile de gaze cu efect de sera provenite din activitatile economice in conformitate cu tintele comunitare. Astfel, este vizata reducerea pana in anul 2030 a emisiilor de gaze cu efect de sera cu 40% si o imbunatatire cu 27% a eficientei energetice.

6.7 Energii regenerabile

Regiunea Nord-Est detine un potential diversificat al energiilor regenerabile (solara, hidro, biogaz, centrale cogenerative, biomasa, geotermala, eoliana). La nivelul septembrie 2018, in Regiunea Nord-Est figurau 118 proiecte care vizau obtinerea de energie din surse regenerabile, aflate in diverse stadii de implementare, insumand aproximativ 775,15 MW. Cele mai multe proiecte au vizat valorificarea energiei solare (73 proiecte),

energiei eoliene (16 proiecte), hidroenergia prin microhidrocentrale (16 proiecte).

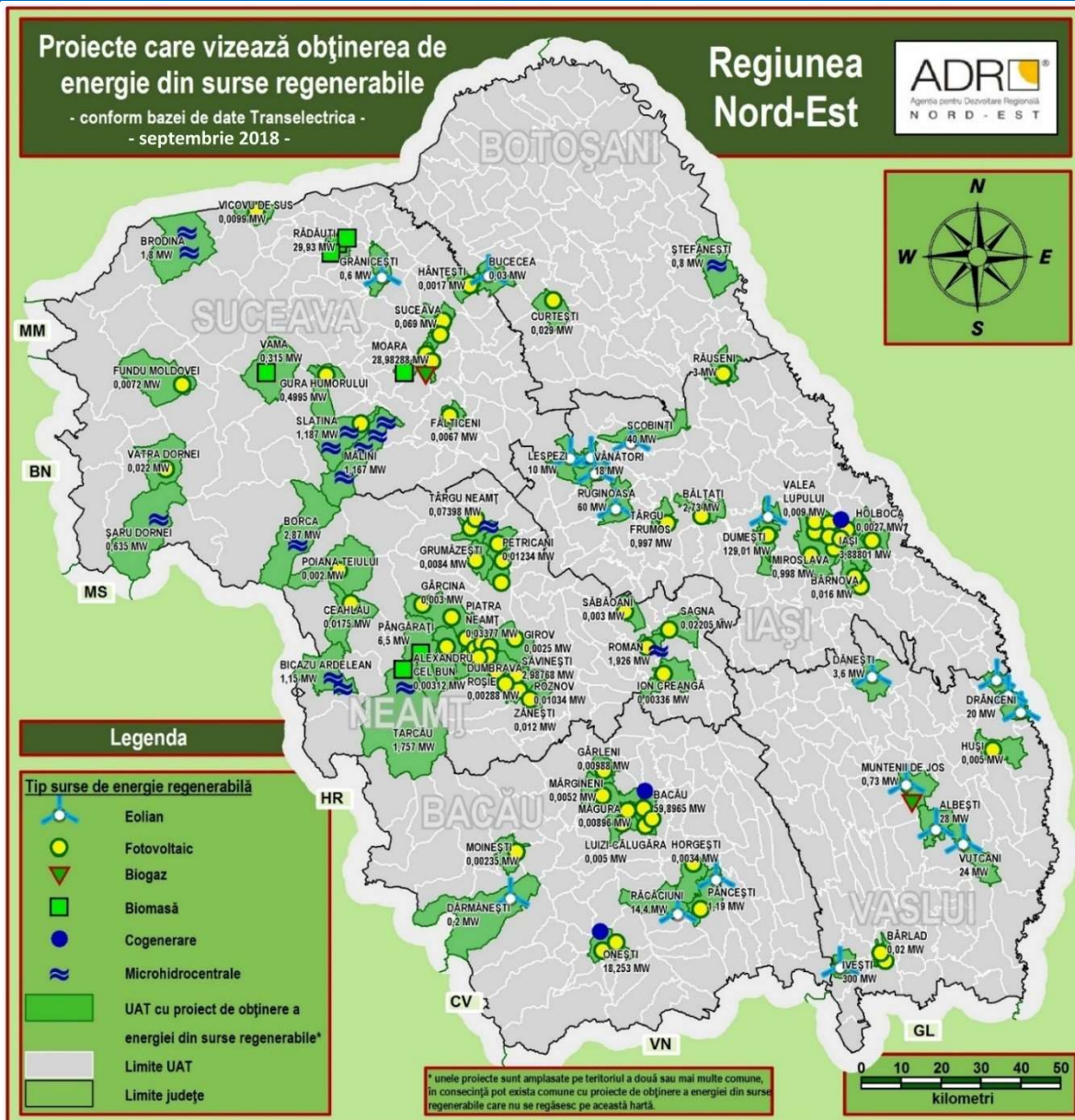
Puterea instalata a scazut la mai putin de un sfert din valoarea din 2014⁷⁷, in special pe partea de proiecte eoliene, multe dintre acestea fiind abandonate.

Judetele Neamt si Suceava au implementat cele mai multe proiecte 36, respectiv 29, majoritatea fiind bazate pe energie solara; existand insa si proiecte de centrale eoliene, pe cogenerare, pe biomasa si hidro. Urmeaza judetul Iasi, cu 21 de proiecte, din care 15 fotovoltaice, 5 eoliene si unul pe cogenerare.

In caravana de monitorizare a Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020, desfasurata in localitatile mici si mijlocii din Regiunea Nord-Est s-au identificat o serie de probleme, nevoi, provocari cu care se confrunta comunitatile locale. Tabelul urmator prezinta in mod sintetic aceste aspecte identificate, mentionand si localitatile unde, in urma discutiilor cu reprezentantii administratiei publice locale s-au semnalat problemele si provocarile respective.

Domeniu	Principalele aspecte
Infrastructura tehnico-edilitara	<ul style="list-style-type: none"> • Grad insuficient de acoperire cu retele de utilitati (apa potabila, canalizare) si neacoperirea localitatii prin (viitoarele) investitii prin Masterplanul Judetean sau PNDL: Barlad, Brosteni, Bucecea, Buhusi, Comanesti (canalizare), Darabani, Darmanesti, Dolhasca, Dorohoi, Flamanzi, Gura Humorului, Husi, Liteni, Murgeni, Negresti, Pascani, Salcea, Siret, Slanic Moldova, Solca, Stefanesti, Vicovu de Sus; • Lipsa retelei de utilitati publice: Cajvana, Milisauti (retea de canalizare); • Probleme in colectarea deseurilor (colectare neselectiva, lipsa operator regional, tarife mari de colectare, etc.): Brosteni, Bucecea, Darabani, Falticeni, Flamanzi, Frasin, Milisauti, Moinesti, Negresti, Onesti, Pascani, Podu Iloaiei, Solca, Stefanesti, Tg. Neamt, Vatra Dornei, Vicovu de Sus; • Necesitatea amenajarii unei platforme de colectare a deseurilor din zootehnie: Barlad; • Necesitatea construirii unei platforme de transfer al deseurilor: Radauti;

⁷⁷ Datele existente in varianta avizata si aprobata a Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020 sunt la nivelul lunii februarie, 2014

6.6 Managementul deseurilor

În continuare este prezentată situația județean, pe grad de acoperire și cantități deseurilor menajere, distribuția la nivel colectate și necolectate.

Situația deseurilor menajere, 2018

Unitate teritorială	Grad acoperire populație servicii salubritate, %	Grad urban, %	Grad rural, %	Deșuri colectate, tone	Deșuri necolectate, tone
Bacău	93,42	98,24	89,77	149.077	6.495
Botoșani	100	100	100	61.545	0
Iași	94,14	100	89,08	170.643	5.250
Neamț	97,7	98,96	97,01	81.288	n/a
Suceava	98,65	100	97,72	118.608	959
Vaslui	28,55	55,06	10,22	43.723	n/a

Sursa: Informații colectate din corespondența scrisă derulată cu agențiile județene pentru protecția mediului, august-septembrie 2019, Rapoarte privind starea mediului 2020

In 2018, comparativ cu anul 2012⁷⁸, se observa o crestere substantiala a gradului de acoperire a populatiei cu servicii de salubritate in intervalul 94-100%, singurul judet unde se inregistreaza in continuare o situatie defavorabila este Vaslui cu un grad de colectare de numai 28,55%. Situatia este similara si pe medii de rezidenta, nivelurile inregistrate fiind usor mai mari in urban fata de rural. Din punct de vedere al evolutiei cantitatii de deseuri colectate se constata fata de anul 2012, in general o descrestere a cantitatii de deseuri necolectate (crestere doar in judetul Bacau).

6.5 Protectia mediului si biodiversitatea

In regiunea Nord-Est sunt prezente 135 arii protejate (42 situri Natura 2000 de tip SPA si 93 de tip SCI), cu 35 mai multe fata de numarul existent in varianta avizata si aprobata a PDR NE 2014-2020. Acestea ocupa o suprafata de aproximativ 373 mii ha - 10% din suprafata regionala (cele de tip SPA), respectiv 431 mii ha

- 12% din suprafata regionala (cele de tip SCI). Unele arii protejate se pot suprapune partial, rezultand zone protejate atat pentru habitate, cat si pentru componenta avifaunistica. De asemenea, exista suprapuneri si cu alte arii protejate, precum Parcuri Nationale (Muntii Rodnei, Calimani, Ceahlau, Cheile Bicazului-Hasmas), Parcuri Naturale (Vanatori-Neamt), sau alte rezervatii de interes national, judetean sau local.

In ceea ce priveste suprafetele ocupate de ariile naturale protejate apartinand retelei Natura 2000, pe primele locuri se afla judetele Neamt si Suceava pentru ariile de tip SPA - 123.278 ha, respectiv 91.011 ha, iar pentru cele de tip SCI, judetele Suceava, Neamt si Iasi, cu 222.311 ha, 70.996 ha, respectiv 69.126 ha.

In raport cu datele furnizate de catre Agentiile Pentru Protectia Mediului din Regiunea Nord-Est, la nivelul anului 2019, 117 de arii naturale protejate beneficiaza de planuri de management aprobate (vezi anexa).

6.6 Anexa

Judet	Denumire arii incluse in parc/geoparc/sit Natura 2000 ⁷⁹
Bacau	Rezervatia Naturala Nemira
	Rezervatia Naturala Magura - Targu Ocna
	Rezervatia Naturala Lacul Balatau
	Rezervatia Naturala Bucias
	Rezervatia Naturala Perchiu
	Aria de Protectie Speciala Avifaunistica Lacul Bacau II
	Aria de Protectie Speciala Avifaunistica Lacul Galbeni
	Aria de Protectie Speciala Avifaunistica Lacul Racaciuni
	Aria de Protectie Speciala Avifaunistica Lacul Beresti
	Creasta Nemirei
	Dealul Perchiu
	Slanic
	Lunca Siretului Mijlociu
	Lacurile de Acumulare Buhusi - Bacau - Beresti
	Magura - Targu Ocna
	Lunca Siretului Inferior
Aria de Protectie Speciala Avifaunistica Lacul Liliéci	
Botosani	lazurile de pe valea Ibanesei-Baseului-Podrigai

⁷⁸ Nivel de referinta PDR Nord-Est 2014-2020

⁷⁹ inclusiv arii suprapuse

	Lacurile Stanca -Costesti
	Acumularile Rogojesti-Bucecea
	Turbaria de la Dresca
	Siretul mijlociu - Bucecea
Iasi	Dealul lui Dumnezeu
	Lunca Mircesti
	Padurea Barnova
	Padurea Homita
	Padurea Medeleni
	Padurea Roscani
	Padurea si Pajistile de la Marzesti
	Padurea Tatarusi
	Padurea Uricani
	Saraturile Valea Ilenei
	Raul Moldova intre Mitesti si Oniceni
	Lunca Siretului Mijlociu
	Padurea Miclesti
	Neamt
Rezervatia faunistica Borca	
Rezervatia acvatica Lacul Cuejdel	
Parcul National Ceahlau	
	Rezervatia forestiera Secu
	Rezervatia forestiera Codrul Secular Runc
	Parcul Natural Vanatori
	Parcul National Cheile Bicazului-Hasmas
	Lunca Siretului Mijlociu
	Lacurile Vaduri si Pangarati
	Raul Moldova intre Oniceni si Mitesti
	Raul Moldova intre Tupilati si Roman
	Raul Moldova intre Paltinoasa si Rusi
Suceava	Fanetele seculare Frumoasa
	Fanetele seculare Ponoare
	Gaina-Lucina
	Rarau - Giupalau, Muntii Rarau - Giupalau
	Obcina Feredelului
	Tinovul Mare Poiana Stampei
	Tinovul Sarul Dornei
	Pietrosul Brostenilor - Cheile Zugrenilor
	Obcinele Bucovinei
	Padurea Patrauti
	Padurea Zamostea Lunca
	Tinovul de la Romanesti
	Moldova Superioara
	Bistrita Aurie

	Lacurile Falticeni
	Raul Moldova intre Paltinoasa si Rusi
	Siretul Mijlociu - Bucecea
	Calimani - Gurghiu
	Cumparatura
	Raul Suceava
	Raul Suceava Liteni
Vaslui	Movila lui Burcel
	Osesti - Barzesti
	Fanaturile de la Glodeni
	Padurea Talasmani
	Padurea Badeana
	Padurea Seaca Movileni
	Padurea Balteni Harboanca
	Padurea Barnova Repedea

Proiecte majore care urmeaza a fi implementate/in implementare prin Programul Operational Infrastructura Mare (POIM) 2014-2020, Axa Prioritara 3 – Dezvoltarea infrastructurii de mediu in conditii de management eficient al resurselor, pentru Regiunea Nord-Est

Proiect	Data planificata a notificarii/depunerii	Data planificata a inceperii implementarii	Data estimata a finalizarii
Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apa si apa uzata in judetul Bacau	2018, trimestrul 4	2019, trimestrul 1	2023, trimestrul 4
Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apa si apa uzata in judetul Botosani	2019, trimestrul 3	2019, trimestrul 4	2023, trimestrul 4
Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apa si apa uzata in judetul Iasi	2018, trimestrul 3	2018, trimestrul 4	2023, trimestrul 4
Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apa si apa uzata in judetul Neamt	2019, trimestrul 1	2019, trimestrul 2	2023, trimestrul 4
Dezvoltarea infrastructurii de apa si apa uzata din judetul Suceava in perioada 2014 - 2020.	2018, trimestrul 2	2018, trimestrul 3	2023, trimestrul 4
Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apa si apa uzata in judetul Vaslui	2019, trimestrul 3	2019, trimestrul 4	2023, trimestrul 4
Fazarea proiectului Extinderea si reabilitarea infrastructurii de apa si apa uzata in judetul Bacau	2017, trimestrul 2	2016, trimestrul 1	2017, trimestrul 4
Fazarea proiectului Extinderea si reabilitarea infrastructurii de apa si apa uzata in judetul Botosani	2017, trimestrul 2	2016, trimestrul 1	2019, trimestrul 4
Fazarea proiectului Extinderea si reabilitarea infrastructurii de apa si apa uzata in judetul Suceava	2017, trimestrul 2	2016, trimestrul 1	2019, trimestrul 4
Fazarea proiectului Reabilitarea sistemului de alimentare cu apa, a sistemului de canalizare si a statiilor de epurare in aglomerarile Vaslui, Barlad, Husi, Negresti din judetul Vaslui	2017, trimestrul 2	2016, trimestrul 1	2020, trimestrul 2

Sursa: Ministerul Fondurilor Europene

7. Economia regiunii

7.1 Contextul economic regional - evolutia produsului intern brut regional

Ultimele date statistice disponibile pentru produsul intern brut la nivel regional si judetean sunt la nivelul anului 2017⁸⁰, respectiv 2016. Pentru perioada 2018-2022 exista o proiectie a acestor indicatori realizata de catre Comisia

Nationala de Strategia si Prognoza, in materialul intitulat „Proiectia principalilor indicatori economici si sociali in profil teritorial pana in 2022 (mai 2019)”.

Evolutia PIB regional, comparativ cu nivelul national

Indicator	2010	2011 ⁸¹	2012	2013	2014	2015	2016	2017 ⁸²
PIB RO, preturi curente, mil. lei	533.881	565.097	595.367	635.459	668.590	712.587	765.135	858.332
PIB RO, preturi curente mil. Euro	126.815	133.343	133.610	143.801	150.427	160.312	170.378	187.897
Rata de crestere reala a PIB RO, %	-2,8	2,0	1,2	3,5	3,4	3,9	4,8	7,0
PIB RNE, preturi curente mil. lei	56.081	57.274	61.404	65.081	67.211	71.454	77.167	86.984
PIB RNE, preturi curente, mil. Euro	13.321	13.514	13.780	14.727	15.122	16.075	17.183	19.041
Rata de crestere reala a PIB RNE, %	-5,51	-1,58	2,98	2,84	1,49	3,64	5,41	7,52

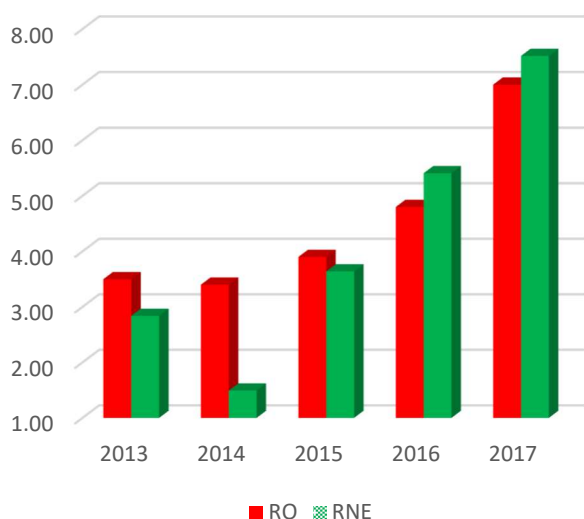
Sursa: prelucrari conturi nationale regionale INS, date BNR, date EUROSTAT

Nota 1: Rata de crestere reala a PIBR a fost calculata pe baza nivelului deflatorului utilizat in calculul ratei de crestere reala a PIB, comunicata de catre EUROSTAT, mai 2019

Nota 2: Cursul de schimb la care s-a calculat valoarea PIB in euro este cursul mediu anual comunicat de catre BNR

Fata de elementele prezentate in PDR Nord-Est 2014-2020 (versiunea aprobata de CDR Nord-Est) se constata la nivelul anului 2012 o revenire economica in Regiunea Nord-Est. Astfel, dupa trei ani marcati de recesiune economica, PIB regional a crescut in termeni reali cu 2,98% in 2012 (fata de anul anterior). De asemenea, si in perioada 2013-2015 se mentine trendul de crestere, cu valori inferioare trendului national. In perioada 2016-2017, continua cresterea economica, cu un ritm accentuat, cu o rata de crestere superioara celei nationale.

Rata reala de crestere a PIB, national si regional, %

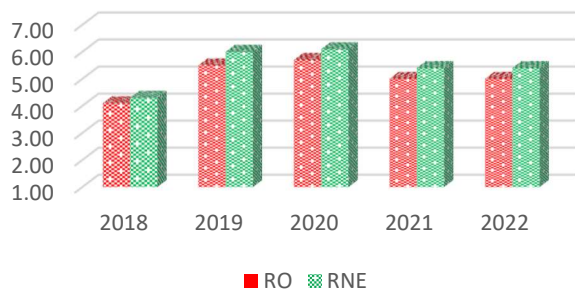
Sursa: Prelucrari pe baza datelor statistice INS, EUROSTAT

⁸⁰ Date disponibile in mai, 2019

⁸¹ Anul 2011 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁸² Date semidefinite

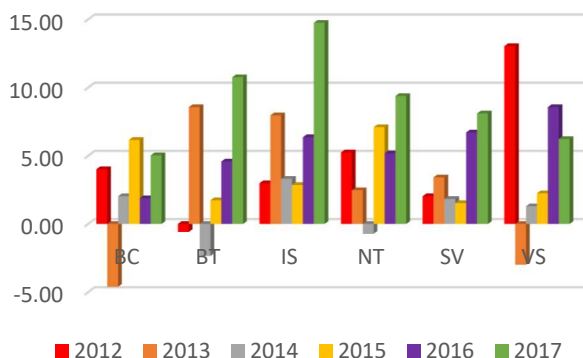
Rata previzionata de crestere a PIB, national si regional, %

Conform proiectiilor pentru perioada 2018-2022, PIB RNE ar urma sa creasca anual cu un ritm de 4-6%, usor superior celui national (0,4 p.p.).

Sursa: Prelucrari pe baza datelor din Proiectii CNSP mai 2019

Rata reala de crestere a PIB pentru judetele Regiunii Nord-Est

In graficul alaturat este prezentata evolutia produsului intern brut la nivel judetean. Cresterea regionala din 2017 a fost asigurata in principal de catre judetele Iasi (14,75%) si Botosani (10,7%) si mai putin de Bacau (5,03%). Per ansamblu, in anul 2017, toate judetele regiunii au avut cresteri pozitive ale PIB.

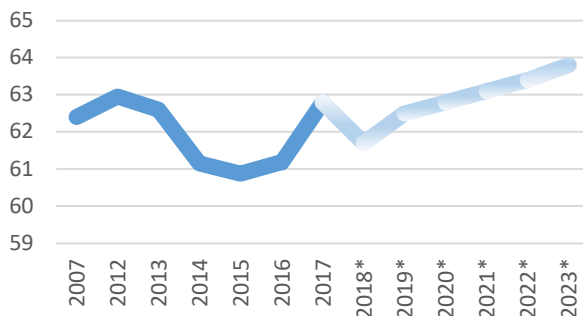
Sursa: Prelucrari pe baza datelor statistice INS, EUROSTAT

7.2 Comparatii privind produsul intern brut regional pe locuitor

In perioada 2012-2017, produsul intern brut regional pe cap de locuitor a crescut in termeni nominali de la 18.682 lei la 26.921 lei, urmand trendul existent la nivel national – crestere nominala cu 44,10%. Cu toate acestea valoarea

acestuia este inferioara nivelului national – diferentele indicatorului pentru cele doua paliere, regional – national fiind exprimate prin indicele de disparitate⁸³.

Evolutia indicelui de disparitate, PIB/locuitor

INS, Baza de date TEMPO - online, INS; * proiectii CNSP mai 2019

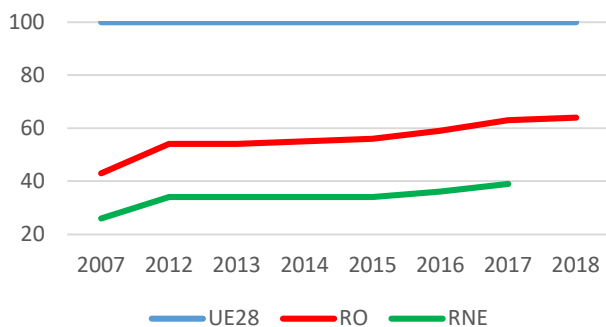
In raport cu acest indicator, Regiunea Nord-Est continua sa ocupe ultimul loc intre cele 8 regiuni de dezvoltare ale Romaniei. Astfel, indicele de disparitate pentru orizontul de timp analizat este de 3,5-4 ori mai mic fata de Regiunea Bucuresti-Ilfov. Mai mult, urmatoarea regiune clasata (Sud-Vest) figureaza cu un nivel care este cu 10 p.p. mai mare fata

Surse: prelucrari Conturi nationale regionale 2012 -2016 -

⁸³ Indice de disparitate: raportul dintre PIB Regional/locuitor si PIB national/locuitor

de cel al Regiunii Nord-Est (2016). In perioada 2010-2011, indicele inregistreaza scaderi, atingand valoarea de 58,6% in 2011⁸⁴. In 2012 se constata o crestere a indicelui de disparitate a atingand maximul de 62,9%, datorita pe de o parte cresterii reale al PIB regional, iar pe de alta parte a modificarii bazei de calcul - incepand cu 2012 INS a inlocuit indicatorul populatia stabila cu populatia rezidenta, acesta din urma avand valori mai mici. In perioada urmatoare, indicele de disparitate si-a reluat tendinta de descrestere, ajungand la nivelul de 60,9% in 2015. In perioada 2016-2017 se constata o usoara crestere a indicelui, ajungand la nivelul de 62,8% in 2017. Conform proiectiilor Comisiei Nationale de Strategie si Prognoza, se prevede ca in perioada urmatoare (pana in 2022) indicele de disparitate sa creasca, ajungand la un nivel de aprox. 63%.

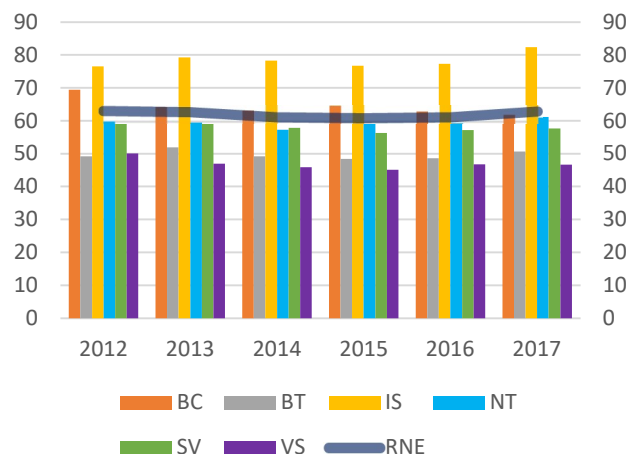
Evolutia indicelui de disparitate, PIB/locuitor, nivel regional si national comparativ cu comunitar

Sursa: Prelucrari pe baza datelor din Baza de date TEMPO - online, INS, EUROSTAT

In raport cu datele furnizate de Eurostat, in anul 2017, indicele de disparitate al produsului intern brut pe cap de locuitor al Regiunii Nord-Est comparativ cu nivelul comunitar (UE28=100) este de numai 39%, plasand sub acest aspect regiunea in partea de jos a listei, pe al cincilea loc, la egalitate cu regiunea Severoiztochen (BG).

Indicele de disparitate a PIB/locuitor, nivel judetean

Sursa: Prelucrari pe baza datelor statistice EUROSTAT
Comparand in continuare, nivelul judetean cu cel national, observam ca in 2017 (ultimul an pentru care exista publicate date) judetele Iasi si Bacau au cele mai mari valori ale indicatorului analizat (peste media regiunii, cu 82,4%, respectiv 61,9%), la polul opus situandu-se judetele Vaslui si Botosani, cu 46,6%, respectiv 50,6%.

7.3 Structura sectoriala a produsului intern brut regional

In 2017, Regiunea Nord-Est a contribuit cu 10% la formarea PIB national, nivel apropiat de cel din 2011⁸⁵. Analizand aportul regiunii pe fiecare ramura economica se constata o contributie ridicata a agriculturii, de 15,88%, a tranzactiilor imobiliare, de 14,23%, a serviciilor publice in sanatate, invatamant si asistenta sociala, de 14,35%. In rest, toate celelalte domenii de activitate din regiune isi aduc un aport inferior mediei nationale. Aporturile reduse ale industriei, comertului si TIC se pot explica prin nivelurile scazute ale productivitatii muncii fie prin numarul redus de firme (TIC).

⁸⁴ Anul 2011 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁸⁵ Anul 2011 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

*Participarea la constituirea produsului intern brut, pe domenii de activitate, 2017
(milioane lei preturi curente conform metodologiei SEC 2010)*

	Romania	Nord-Est	Contributia PIBR la PIB RO (%)
Total	857895.7	88847.7	10.36
Agricultura, silvicultura si pescuit	37003.6	5876	15.88
Industria	203682.7	16870	8.28
Constructii	44182.5	4917.3	11.13
Comert, transport si depozitare, hoteluri si restaurante	158020.2	17176.5	10.87
Informatii si comunicatii	46906.2	2801.8	5.97
Intermedieri financiare si asigurari	20982.8	992.8	4.73
Tranzactii imobiliare	68859.4	9796.5	14.23
Activitati profesionale, de servicii administrative si servicii suport	64652.9	3995	6.18
Administratie publica si aparare, invatamant, sanatate si asistenta sociala	105705.3	15164.1	14.35
Activitati culturale, alte servicii	26646.7	2808.8	10.54

Sursa: Prelucrari date din baza TEMPO - online, conturi nationale regionale - INS

Contributia ramurilor economice la formarea VAB nationala, regionala, judeteana (2017), %

	Romania	RNE	Bacau	Botosani	Iasi	Neamt	Suceava	Vaslui
Agricultura, silvicultura si pescuit	4.76	7.31	5.54	12.28	3.99	9.09	9.37	10.69
Industria	26.23	20.98	17.77	23.22	19.77	22.63	23.85	21.22
Constructii	5.69	6.12	11.47	4.15	5.84	4.45	4.18	4.77
Servicii	63.32	65.59	65.22	60.35	70.41	63.83	62.61	63.32

Sursa: Prelucrari pe baza datelor din baza de date TEMPO, Conturi nationale regionale - INS

In regiune cel mai mare aport la valoarea adaugata il au serviciile (65,5%) si industria (20,9%); agricultura contribuie cu 7,3%, desi populatia ocupata in acest sector detine o pondere de 35%.

Comparativ cu nivelul national, aportul agriculturii este mai mare cu 2,3 p.p., iar in industrie este mai mic cu 6,4 p.p. De asemenea, pentru prima data aportul serviciilor la VAB regional este mai mare decat media nationala.

7.4 Mediul de afaceri

La nivelul anului 2012⁸⁶, in regiune erau 50.298 intreprinderi active, reprezentand 10,65% din totalul inregistrat la nivel national, nivel in scadere cu 20% fata de 2008. Practic, cresterea numarului de firme din perioada de avant economic a fost anihilata de scaderea din anii de recesiune economica. Cele mai mari scaderi fata de anul 2008 le-au inregistrat judetele Iasi si Bacau, cu 18%, respectiv 14,1%.

⁸⁶ Anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Evolutia numarului intreprinderilor active in Regiunea Nord-Est

An	Romania	Regiunea NE	Bacau	Botosani	Iasi	Neamt	Suceava	Vaslui
Nr. intreprinderi active								
2009	541696	59051	12086	4323	16671	9720	11118	5133
2010	491805	53165	10758	3923	14902	8652	10242	4688
2011	452010	48591	9827	3492	13344	7966	9607	4355
2012	472187	50298	10403	3668	13797	8073	9945	4412
2013	485082	51395	10577	3773	14196	8181	10231	4437
2014	507440	53290	10930	3933	14838	8427	10637	4525
2015	513850	54132	10937	4012	15119	8491	10938	4635
2016	527792	55991	11155	4050	15820	8657	11400	4909
2017	553796	59443	11688	4328	17121	8847	12211	5248
2018	576545	62160	12099	4448	18221	9024	12798	5570
Nr. intreprinderi active/1000 locuitori								
2009	24,1	15,2	15,9	9,2	19,3	16,5	15,1	10,9
2010	21,9	13,7	14,2	8,4	17,2	14,7	13,9	10,0
2011	20,1	12,5	13,0	7,5	15,4	13,6	13,0	9,3
2012 ⁸⁷	23,5	15,3	17,0	9,0	17,8	17,3	15,7	11,2
2013	24,3	15,7	17,4	9,3	18,2	17,7	16,2	11,4
2014	25,5	16,3	18,0	9,8	18,9	18,3	16,8	11,6
2015	25,9	16,6	18,1	10,1	19,2	18,6	17,3	11,9
2016	26,8	17,2	18,6	10,3	20,0	19,1	18,1	12,7
2017	28,3	18,4	19,7	11,2	21,7	19,7	19,5	13,7
2018	29,6	19,4	20,6	11,6	23,0	20,3	20,5	14,8

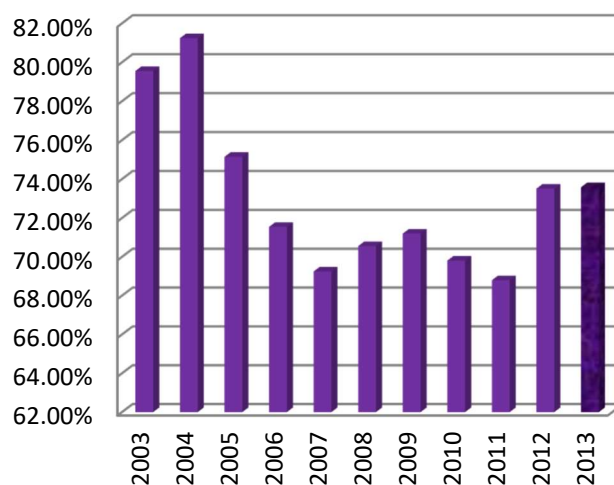
Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

In perioada 2013-2018 se inregistreaza o crestere cu 20,0%, numarul total de firme active la sfarsitul perioadei ajungand la 62.160.

Din totalul de firme existente la nivel regional in 2018, cele mai mari ponderi sunt in judetele Iasi (29,3%), Suceava (20,6%) si Bacau (19,4%), iar cele mai putine sunt in Botosani (7,2%) si Vaslui (8,9%).

O evolutie asemanatoare a inregistrat-o si numarul de intreprinderi active la mia de locuitori, ajungand la valoarea de 19,4‰ in 2018 - cu mult sub media nationala (RO: 29,6‰ - 2018) si cel mai scazut nivel dintre cele 8 regiuni. Mai mult, in niciun judet al regiunii nu se inregistreaza o valoare superioara mediei nationale. Cea mai ridicata valoare din regiune este in judetul Iasi (23 ‰), iar cele mai scazute in Botosani (11,6‰) si Vaslui (14,8‰).

Indicele de disparitate productivitate regionala/nationala, %

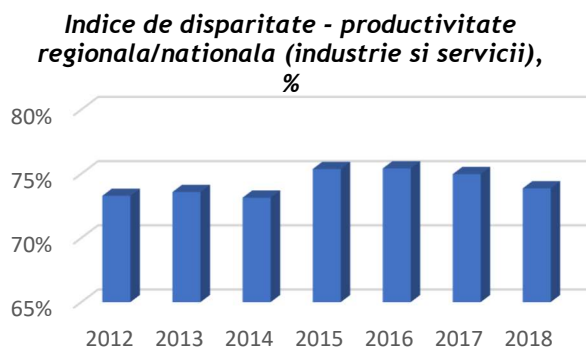

⁸⁷ Inceput cu anul 2012 indicatorul s-a calculat luand in considerare populatia rezidenta

Analizand datele referitoare la productivitatea atinsa in diferite sectoare de activitate se constata ca valorile inregistrate in regiune sunt sensibil mai mici decat media nationala.

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

Astfel, in 2013⁸⁸ nu s-au constatat variatii ale indicelui de disparitate aferent productivitatii, acesta ramanand la nivelul de 73,5% din valoarea medie nationala.

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

• Intreprinderi nou-create in Regiunea Nord-Est

Din tabelul prezentat, se constata ca numarul intreprinderilor nou create a fost pe un trend ascendent in perioada de avant economic, avand loc o crestere cu 10,68% in intervalul 2006-2008. In primii doi ani de criza economica a avut loc o reducere a numarului de noi intreprinderi infiintate - cu 21,2%. Totodata, rata de creare a acestora a inregistrat un minim de 3,3% in anul 2012⁸⁹. In anul 2012 se constata o noua scadere dupa revenirea de 11% inregistrata in 2011, revenire partial egalata in 2013.

In graficul alaturat este prezentata situatia comparativa privind indicele de disparitate al productivitatii muncii (cifra de afaceri realizata in industrie si servicii; pentru agricultura nu mai sunt furnizate date incepand cu 2013). Se poate observa ca valoarea indicelui inregistreaza o mica crestere cu aprox. 2 p.p. in 2015, pana la nivelul de 75,4%, nivel care se mentine si in 2016, scazand in 2018 la 73,9%.

In 2014 numarul intreprinderilor nou create atinge un minim istoric, pentru perioada 2002-2014, 30% din nivelul maxim inregistrat in 2005 si 42% din nivelul anului 2013. Tendinta este valabila si pentru rata de creare, atingand valoarea minima de 1,8% in 2014. Scaderea numarului de intreprinderi nou create, cat si a a ratei de creare se inscriu in tendinta nationala, constatata de altfel si la nivelul celorlalte regiuni de dezvoltare.

⁸⁸ Anul 2013 este ultimul an pentru care exista date referitoare la cifra de afaceri, respectiv personalul din unitatile locale, pentru toate sectoarele economiei (inclusive agricultura).

⁸⁹ Anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Evolutia numarului intreprinderilor noi si rata de creare*,

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nr. intreprinderi noi	15887	17646	12672	16589	6946	12401	13675	14961	14947
Rata de creare, %	4,1	4,6	3,3	4,3	1,8	3,2	3,5	3,6	3,8

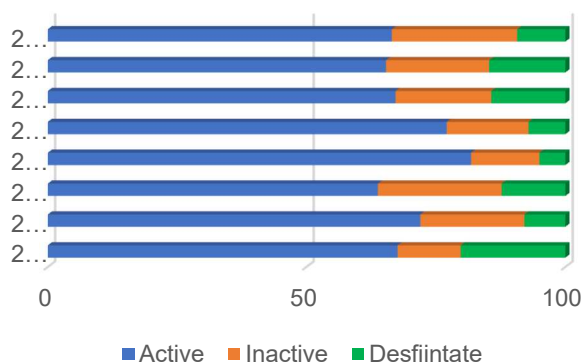
Sursa: „Intreprinderi noi si profilul intreprinzatorului din Romania”, 2013, Baza de date TEMPO - online, INS Nota*: exprimata in raport cu numarul total Intreprinderilor din anul respectiv

In perioada 2015-2018 are loc o crestere a numarului de noi intreprinderi cu 17,3%, ajungand la un numar total de 14.947 unitati - reprezentand o rata anuala de creare plasata in intervalul 3,2-3,8%.

In 2018, 27,8% din intreprinderile nou create nu aveau niciun salariat, 68,3% aveau intre unu si 49 de salariati, iar 3,9% aveau mai mult de 49 salariati. De asemenea, 62% din aceste intreprinderi sunt fondate/conduse de catre barbati si doar 38% de catre femei, procent in scadere de la 45,8% inregistrat in 2012. Procentul ridicat al intreprinderilor nou create fara niciun salariat sugereaza faptul ca multe dintre acestea nu si-au inceput efectiv activitatea si/sau ca se situeaza in zona „gri” a economiei.

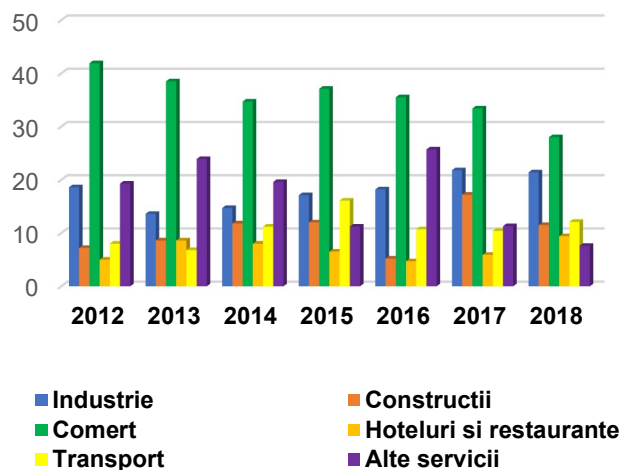
Totodata, desi procentul intreprinderilor create in mediul rural a crescut 4 ani consecutivi (posibil semn pozitiv al procesul de diversificare a mediului economic din zonele rurale), incepand cu 2011 are loc o evolutie sinusoidala, scadere in 2012 la un nivel inferior chiar si celui din 2006 (26,9%), crestere in 2013 pana la 33%, scadere in 2014 pana la 27,6% si crestere la 33,5% in 2015, 33% in 2016 si 39,2% in 2017 si scadere la 36% in 2018.

Situatia intreprinderilor nou create la un an de la infiintare, %

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO – online, INS

Distributia intreprinderilor active nou create pe sectoare de activitate, %

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

In perioada 2013-2018, principalele modificari in distributia intreprinderilor nou create constau in cresterea celor care activeaza in industrie (cu 7,8 p.p.), in transporturi (cu 5,3 p.p.) si constructii (cu 2,9 p.p.).

Analizand situatia intreprinderilor nou create la un an de la infiintare, se constata ca in perioada 2013-2014 are loc o crestere a ponderii intreprinderilor nou create si active dupa un an de la infiintare.

In perioada 2015-2018 se constata o scadere a celor active (cu aproape 10,6 p.p.), insotita de o crestere a ponderii celor desfiintate.

7.5 Cercetare - dezvoltare - inovare si societate informationala

- Finantarea activitatilor de cercetare-dezvoltare si inovare**

In 2017, Romania a cheltuit doar 0,50% din produsul intern brut pentru activitatile de cercetare si dezvoltare, nivel care se afla in stagnare in perioada analizata. Realizarea tintei de 3% stabilita prin Strategia de la Lisabona, cat si prin Strategia Europa 2020, chiar si cea de 2% asumata de Romania, este in prezent extrem de indepartata, fiind necesara o crestere considerabila a contributiei sectorului privat la cheltuielile de cercetare si dezvoltare.

Mai mult, in Regiunea Nord-Est, nivelul existent este mai mic decat cel national,

inregistrandu-se o mica crestere in 2015 pana la 0,44%, scazand in 2017 la 0,17%.

Pe plan intraregional, doar judetul Iasi are un aport important al sectorului cercetare-dezvoltare, cu valori peste aportul mediu regional - 0,23% in 2017-, fiind in 2017 cel mai scazut nivel din perioada analizata.

%PIB alocat CD	2010	2011 ⁹⁰	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Romania	0,46	0,50	0,41	0,39	0,38	0,49	0,48	0,50
RNE	0,28	0,30	0,32	0,30	0,29	0,44	0,22	0,17
Bacau	0,03	0,04	0,03	0,04	0,04	0,02	0,02	0,02
Botosani	0,04	0,03	0,03	0,02	0,03	0,02	0,02	0,02
Iasi	0,79	0,79	0,86	0,77	0,70	1,04	0,50	0,40
Neamt	0,07	0,18	0,19	0,17	0,17	0,16	0,18	0,13
Suceava	0,16	0,19	0,21	0,19	0,15	0,47	0,13	0,05
Vaslui	0,09	0,06	0,04	0,04	0,13	0,12	0,16	0,11

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Evolutia numarului de salariati din cercetare-dezvoltare in Regiunea Nord-Est, comparativ cu nivelul national, 2011-2018

An	Numar total		din care cercetatori		Numar de salariati la 10.000 persoane ocupate	
	RO	RNE	RO	RNE	RO	RNE
2011	42.363	3.561	25.489	3.190	50,6	29,9
2012	42.674	3.876	27.838	3.277	49,8	31,6
2013	43.375	4.328	26.914	3.373	50,8	36,0
2014	42.963	4.319	27.535	3.332	51,0	36,6
2015	43.448	4.298	27.253	3.470	52,1	37,4
2016	44.386	4.129	27.801	3.223	53,4	37,0
2017	44.801	3.947	27.367	3.056	53,5	35,1
2018	44.733	3.821	24.471	2.874	53,2	33,7

Sursa: Prelucrare informatii din Anuarul Statistic al Romaniei, Baza de date TEMPO - online, INS

In intervalul 2013-2018, la nivel regional se observa o scadere atat a numarului de cercetatori cu 14,8%, cat si a numarului total de salariati din activitatea de cercetare - dezvoltare cu 11,71%, desi la nivel national are loc, per total o usoara crestere. Raportat la anul 2012⁹¹ exista o stagnare in ceea ce priveste evolutia numarului

total de salariati din cercetare-dezvoltare. De mentionat si cresterea usoara a numarului de salariati per 10.000 persoane ocupate civile, cu 2,1 unitati fata de 2012⁹². In perioada 2013-2018 asistam la o stagnare a acestui indicator, atat la nivel regional cat si national. Cu toate acestea,

⁹⁰ Anul 2011 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est

⁹¹ Anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est

⁹² Anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est

nivelul regional inregistrat este inferior celui national cu 36,7%.

- **Situatia intreprinderilor inovatoare**

Intreprinderi cu inovare tehnologica, dupa tipul inovarii

Clasa de marime si activitati economice	Total	Inovare de produs	Inovare de proces	Inovare de produs si proces
2008-2010⁹³				
Total national	3763	635	955	2041
Total regiune	461	82	82	265
Mici	298	53	42	176
Mijlocii	115	22	29	59
Mari	48	7	11	30
Industrie	373	79	52	215
Servicii	88	3	30	50
2010-2012				
Total national	1806	351	706	634
Total regiune	194	32	95	56
Mici	132	19	79	27
Mijlocii	46	12	14	17
Mari	16	1	2	12
Industrie	141	22	84	28
Servicii	53	10	11	28
2012-2014				
Total national	1840	313	511	705
Total regiune	99	23	23	32
Mici	49	17	9	6
Mijlocii	28	3	8	14
Mari	22	3	6	12
Industrie	71	19	15	28
Servicii	28	4	8	4
2014-2016				
Total national	1556	430	478	518
Total regiune	186	40	36	47
Mici	114	30	7	16
Mijlocii	55	4	25	26
Mari	17	6	4	5
Industrie	102	9	20	23
Servicii	84	31	16	24

Sursa: Anuarul Statistic al Romaniei, Baza de date TEMPO INS, publicatia "Inovatia in intreprinderile din mediul de afaceri" - INS

In perioadele 2010-2012 si 2012-2014 se constata o scadere drastica a numarului de intreprinderi inovatoare, pe toate cele trei componente: produs, proces si produs-proces. Scaderea este

⁹³ Perioada 2008-2010 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est

inregistrata pe ambele paliere: national (50,3%) si regional (78,5%). Pentru perioada 2012-2014, ponderea intreprinderilor inovatoare din regiune in totalul national este de numai 5,3%. Astfel in perioada 2012-2014 sunt mentionate de statistica doar 99 de entitati cu inovare tehnologica, nivel cu mult mai mic fata de valoarea din perioada de referinta - 461 si fata de cel din perioada anterioara crizei economice - 791. In perioada 2014-2016 se constata aproape o dublare a numarului intreprinderilor inovatoare la nivel regional, pana la nivelul total de 186 unitati,

contrar tendintei nationale de scadere a numarului acestora. Se remarca totusi, o crestere a procentului de intreprinderi cu actiuni de inovare nefinalizate si/sau abandonate: 21% in 2012-2014, 55% in 2014-2016. Din totalul intreprinderilor inovatoare majoritatea activeaza in industrie-102 unitati, iar cele mai multe figureaza in dreptul intreprinderilor mici - 114 unitati. Distributia pe cele 3 paliere de inovare este echilibrata, usor superioara pe inovarea de produs si proces cu 47 de unitati.

- **Societatea informationala**

Evolutia IMM-urilor in tehnologia informatiei, pe regiuni de dezvoltare, 2011-2017

	2011	2012 ⁹⁴	2013	2014	2015	2016	2017
Nr. unitati locale							
Romania	7185	7887	8342	9077	9848	10819	12027
Regiunea Nord-Est	535	590	633	697	761	879	953
Nr. persoane ocupate							
Romania	35790	39590	42210	45904	50132	54199	58471
Regiunea Nord-Est	2585	3017	3327	3992	4163	4962	5331
Cifra de afaceri, mil. Lei							
Romania	6668	7968	8810	10192	11049	11188	12349
Regiunea Nord-Est	329	418	493	700	697	726	877

Sursa: Prelucrari publicatia INS „Intreprinderi mici si mijlocii in economia romaneasca”

In perioada 2013-2017 se observa o crestere a numarului de intreprinderi care activeaza in domeniul TIC, a cifrei de afaceri aferente, precum si a numarului de persoane ocupate. Astfel, in 2017 un numar total de 953 firme activeaza in sectorul TIC. Cu toate acestea, raportat la totalul national ponderea acestora este inca scazuta (7,9%), cu un aport de numai 7,1% la cifra de afaceri totala nationala. Referitor la cifra de afaceri in regiune, dupa o stagnare in perioada 2014-2016, in 2017 se constat o crestere cu aprox. 20%.

De remarcat nivelul productivitatii in domeniu la nivel regional inferior celui national (77,9% din productivitatea nationala medie-2017).

7.6 Investitii straine si comert exterior

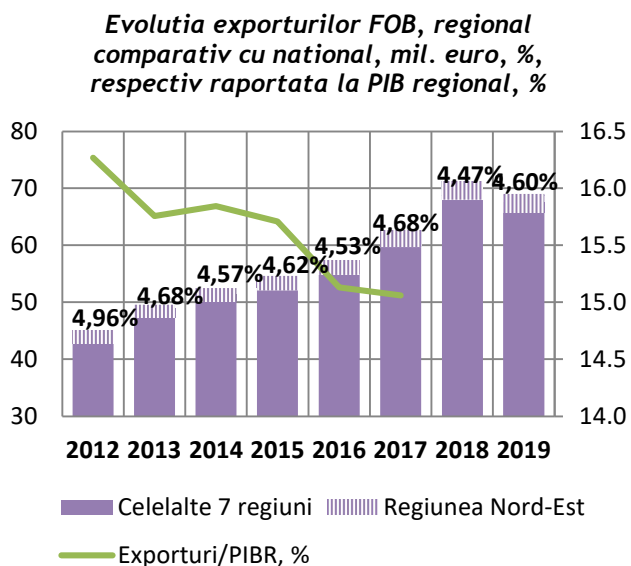
In ceea ce priveste evolutia comertului exterior si in special a exporturilor (vezi graficul urmator), acestea au avut in perioada 2011-2018 un trend usor crescator atat la nivel regional, cat si la nivel national.

Valoarea exporturilor realizate de catre firmele din Regiunea Nord-Est, reprezinta doar o mica parte din totalul national, nedepasind in perioada analizata 5%. Se observa ca in perioada 2013⁹⁵-2018, valoarea exporturilor la nivel national si regional a crescut, insa aportul adus de catre Regiunea Nord-Est in total national stagneaza in intervalul 4,5-4,7%.

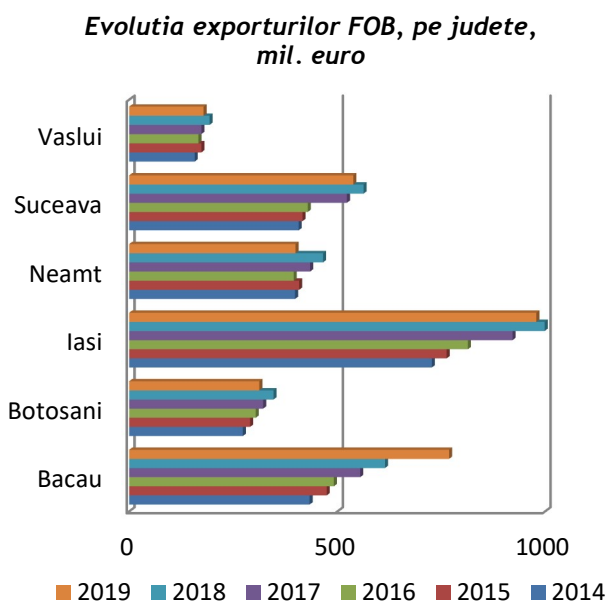
⁹⁴ Anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁹⁵ Anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Valoarea totala realizata de regiune in 2017 a fost de 3035,58 mil. euro, reprezentand o crestere cu 30,8% fata de 2013.

Sursa: Prelucrari date statistice baza de date TEMPO, INS

Sursa: prelucrari date Baza de date TEMPO – online, INS

In 2013, judetele Iasi, Neamt si Suceava detineau primele locuri in ceea ce priveste valoarea exporturilor realizate cu 29,7%, respectiv 17,7% (NT, SV), din valoarea totala a exporturilor regionale. Cele mai mici aporturi sunt aduse de judetele Vaslui si Botosani cu 6%, respectiv 11,6%.

In perioada 2014-2019 configuratia ramane aproximativ aceasi, pe primele locuri fiind

judetele Iasi (31,7%) si Bacau (19,4%) iar pe ultimele Botosani (10,7%) si Vaslui (5,7%).

Analizand domeniile/sectiunile economiei care au contribuit la realizarea valorii exporturilor la nivelul fiecarui judet, in anul 2018, putem sa evidentiem domeniile/sectiunile cele mai competitive pe plan international.

Astfel, in judetul Bacau se constata ca 24,3% din total volum exporturi il detineau vanzarile de textile si articole din textile (in descrestere fata de anul precedent), 16,8% lemn brut, cherestea, produse stratificate si alte produse din lemn (exclusiv mobila), 14,2% masini, aparate si echipamente electrice si 7,9% mijloace si materiale de transport (aeronaive, nave spatiale).

In judetul Botosani, 84,5% din valoarea exporturilor realizate o constituie vanzarea de textile si articolele textile, din care aproximativ jumatate articole si accesorii de imbracaminte altele decat cele tricotate sau crosetate, 13,7% fibre sintetice si 20,9% lana.

Judetul Iasi este competitiv pe domenii precum fabricarea de produse apartinand sectiunii boilere, masini si dispozitive mecanice (55,7% din valoarea totala a exporturi FOB) si textile si articole textile (10,6%).

Firmele din judetul Neamt au realizat 38,6% din valoarea totala a exporturilor din vanzari de textile si articole textile (in special fibre sintetice sau artificiale si tricotaje), 17,9% automobile, tractoare si alte vehicule terestre (in descrestere fata de anul precedent), 16,9% produse din fonta, fier si otel si 7,8% lemn brut, cherestea, produse stratificate si alte produse din lemn.

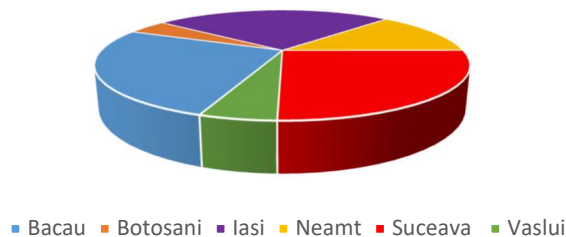
Judetul Suceava exporta masiv lemn brut, cherestea, produse stratificate si alte produse din lemn (exclusiv mobila), 48,8% din valoarea totala a exporturilor fiind reprezentata de aceasta sectiune; 10,5% din exporturi sunt reprezentate de masini, aparate si materiale electrice.

Judetul Vaslui prezinta trei domenii competitive, cel al textilelor si articolelor textile (in special articole si accesorii de imbracaminte altele

decat cele tricotate sau crosetate) cu 32,4% din volumul exporturilor, incaltaminte si parti ale acesteia cu 22,7% si sectiunea boilere, masini si dispozitive mecanice cu 22,4% din valoare exporturi (in crestere fata de anul precedent). Ca pondere in total investitii pe Romania, Regiunea Nord-Est se situeaza in mod constant pe ultimul loc, nedepasind nivelul de 3% (2012), reprezentand valoarea absoluta de 1.767 milioane euro. Mai mult, in perioada 2013-2017 se constata o usoara scadere, atat ca procent in totalul investitiilor straine la nivel national (cu 2,2% in 2017), cat si ca valoare absoluta (1.686 milioane euro in 2017).

Sursa: Prelucrare date Banca Nationala a Romaniei, INS

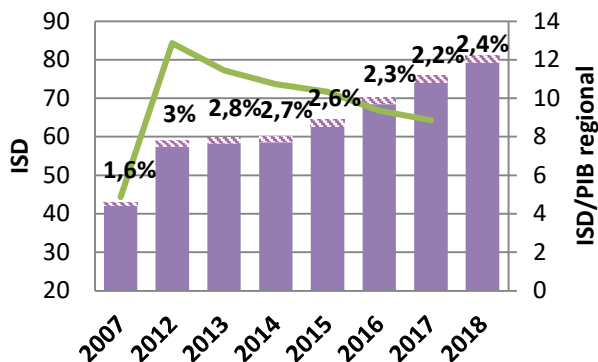
Repartizarea pe judete a investitiilor straine directe in 2018, %

Sursa: Prelucrare date Banca Nationala a Romaniei

In caravana de monitorizare a Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020, desfasurata in localitatile mici si mijlocii din Regiunea Nord-Est s-au identificat o serie de probleme, nevoi, provocari cu care se confrunta comunitatile locale. Tabelul urmatoar prezinta in mod sintetic aceste aspecte identificate, mentionand si localitatile unde, in urma discutiilor cu reprezentantii administratiei publice locale s-au semnalat problemele si provocarile respective.

Evolutia investitiilor straine directe, valori regionale comparativ cu cele nationale, mil. eur

Domeniu	Principalele aspecte
Economia locala, mediul de afaceri	<ul style="list-style-type: none"> • Diversitatea redusa a activitatilor economice: <ul style="list-style-type: none"> - Agricultura de subzistenta ca activitate economica predominanta: Brosteni, Cajvana, Dolhasca, Frasin, Milisauti, Negresti, Siret, Stefanesti, Vicovu de Sus, - Firme mici, activand in domenii fara valoare adaugata (comert, prelucrarea inferioara a lemnului): Brosteni, Darmanesti, Dolhasca, Frasin, Radauti, Stefanesti; • Declin economic/industrial, restructurarea activitatilor industriale: Darabani, Dorohoi, Husi, Onesti, Radauti; • Reducerea capacitatilor de productie a principalilor agenti economici: Buhusi (SC Stofe SA); • Existenta unui potential agricol/zootehnic/legumicol insuficient exploatat in lipsa posibilitatilor de valorificare a acestuia (lipsa centrelor de colectare/depozitare, a unitatilor de prelucrare a produselor rezultate din activitatile agricole): Barlad, Brosteni, Bucecea, Buhusi, Darabani, Darmanesti, Dolhasca, Dorohoi, Flamanzi, Harlau, Husi, Liteni, Milisauti, Murgeni, Negresti, Pascani, Tg. Frumos, Salcea, Saveni, Solca (fructe si ciuperci de padure), Vatra Dornei (fructe de padure), Vicovu de Sus; • Existenta unei ramuri/domenii/subdomenii economice dezvoltate care asigura ocuparea unor segmente majoritare a fortei de munca locala: Vicovu de Sus – industria de incaltaminte, Flamanzi – agricultura, Harlau – confectii, Podu Iloaiei - zootehnie si procesare carne, Cajvana – transporturi, depozitare, Liteni – agricultura, zootehnie, Vatra Dornei – ape minerale, lactate, prelucrarea lemnului; • Nevoia infiintarii/extinderii/modernizarii pietei agroalimentare: Barlad, Brosteni, Buhusi, Cajvana, Darabani, Darmanesti, Frasin, Gura Humorului, Liteni, Milisauti, Murgeni, Radauti, Roznov, Stefanesti, Tg. Ocna; • Existenta unor situri industriale/militare degradate/parasite/in proprietate privata: Barlad Bucecea, Campulung Moldovenesc, Dorohoi, Flamanzi, Negresti, Onesti, Podu Iloaiei, Radauti, Solca; • Existenta unor terenuri/constructii aflate in domeniul public pe care autoritatile publice locale sunt dispuse sa le cedeze potentialilor investitori: Bicaz, Bucecea, Buhusi, Darmanesti, Dorohoi, Moinesti, Solca; • Nevoia identificata pentru crearea unor parcuri industriale/incubatoare de afaceri: Comanesti, Darmanesti, Moinesti, Onesti, Pascani, Roman, Saveni, Siret, Tg. Neamt;

8. Turism

8.1. Patrimoniul natural protejat

Ariile naturale protejate de interes national de pe teritoriul Regiunii Nord-Est sunt reprezentate de 116 rezervatii naturale, 20 de monumente ale naturii (pesteri, cascade, locuri fosilifere, etc), precum si parcuri nationale si naturale.

Astfel, dintre cele 13 parcuri nationale ale Romaniei, trei se afla in Regiunea Nord-Est: Parcul National Muntii Calimani, Parcul National Cheile Bicazului - Hasma si Parcul National Ceahlau.

Dintre cele 18 parcuri naturale, parcul Vanatori Neamt se afla pe de asemenea, pe teritoriul Regiunii Nord-Est. In plus, mentionam faptul ca la nivelul regiunii, figureaza 103 arii naturale care au devenit situri „Natura 2000”⁶⁹.

Unele arii protejate se pot suprapune partial, rezultand zone protejate atat pentru habitate, cat si pentru componenta avifaunistica. De asemenea, exista suprapuneri si cu alte arii protejate, precum parcuri nationale, parcuri naturale sau alte rezervatii de interes national, judetean sau local.

8.2. Patrimoniul antropic protejat

Regiunea Nord-Est detine 4.003 monumente de interes international, national si local, conform listei *Monumentelor Istorice a Ministerului Culturii si Cultelor*, cuprinzand situri arheologice, cladiri de interes istoric si arheologic, case memoriale, etc. Dintre acestea, sunt remarcabile edificiile religioase din

judetele Iasi, Neamt si Suceava, care formeaza „coloana vertebrala traditionala” a atractiilor turistice din Regiunea Nord-Est.

Aceste lacase de cult medieval cuprind opt biserici cu fresce exterioare, incluse in patrimoniul UNESCO: Biserica "Taierea Capului Sfantului Ioan Botezatorul" din satul Arbore, Biserica "Adormirea Maicii Domnului si Sfantul Gheorghe" a Manastirii Humor, Biserica "Buna-Vestire" a Manastirii Moldovita, Biserica "Inaltarea Sfintei Cruci" din Patrauti, Biserica "Sfantul Gheorghe" a Manastirii "Sfantul Ioan cel Nou" din Suceava, Biserica "Sfantul Gheorghe" a Manastirii Voronet, Biserica "Invierea Domnului" a Manastirii Sucevita, Biserica "Sfantul Nicolae" a Manastirii Proboata.

8.3. Peisajul cultural al zonei

O zona cu o cultura bogata, prin prisma bunurilor culturale care se regasesc pe teritoriul acesteia, dar si a traditiilor culturale specifice, Regiunea Nord-Est reuneste in fiecare an numerosi turisti. Muzeele reprezinta o componenta semnificativa a punctelor de atractie frecventate de catre vizitatori. Regiunea Nord-Est se afla pe locul al doilea, dupa Regiunea Centru, ca numar de muzee si colectii publice, cu 127 de astfel de unitati culturale inregistrate in anul 2018 (in crestere fata de 2013⁹⁶ cu trei unitati, in scadere fata de 2016 cu o unitate).

⁶⁹Anexa 1-“Lista ariilor de protectie speciala avifaunistica” la HG 971/2011 si Anexa 1-„Lista siturilor de importanta comunitara”, la Ordinul 2387/2011

⁹⁶ 2013 este anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020 (avizat de catre Comitetul Regional de Planificare Nord-

Est si aprobat de catre Consiliul de Dezvoltare Regionala Nord-Est) privind indicatorii in turism

Regiune/ Judete	Muzee si colectii publice					Vizitatori muzee				
	2013	2015	2016	2017	2018	2013	2015	2016	2017	2018
Regiunea Nord-Est	124	127	128	127	127	1.471.030	1.605.381	2.088.056	2.433.787	2571166
Bacau	25	25	25	26	26	76.640	74.301	90.012	118.556	119320
Botosani	10	10	10	9	9	39.802	31.261	32.211	49.971	52452
Iasi	20	24	25	24	24	301.171	343.271	554.201	681.525	767196
Neamt	29	30	29	29	29	437.601	501.334	567.552	635.247	654015
Suceava	30	28	29	29	29	499.935	510.067	666.641	772.993	806849
Vaslui	10	10	10	10	10	115.881	145.147	177.439	175.495	171334

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

Per ansamblu, numarul total de vizitatori in muzeele din Regiunea Nord-Est, in anul 2017 a fost de 2.571.166 persoane, in crestere cu 74,8% fata de numarul inregistrat in anul 2013⁹⁷ si cu 5,6% fata de valoarea din 2017.

Din analiza informatiilor existente, se poate concluda ca la nivelul anului 2018, muzeele care au atras cei mai multi vizitatori sunt cele din judetele Suceava, Iasi si Neamt.

Cu toate ca judetul Bacau detinea 26 de muzee in anul 2018, numarul de vizitatori reprezinta doar 4,6% din totalul regional, comparativ cu 29,8%, procent inregistrat in judetul Iasi, pentru aproape acelasi numar de muzee.

In ceea ce priveste institutiile si companiile de spectacol sau concerte, orasele Iasi, Botosani, Bacau si Vaslui au fiecare cate o institutie dramatica. De asemenea, in Iasi, Botosani si Bacau functioneaza o institutie de animatie (teatru de pupasi si marionete), o filarmonica si o orchestra simfonica⁹⁸.

8.4. Aspecte privind valorificarea potentialului turistic

In ciuda potentialului turistic variat si a importantei nationale si chiar internationale a unor monumente sau areale turistice, nu exista in continuare un sistem coerent si vizibil de indicatoare turistice in cadrul sau in proximitatea aeroporturilor, a garilor si a autogarilor, care sa afiseze si sa indrume

eventualii turisti catre anumite obiective turistice. Pe drumurile nationale si chiar pe cele judetene intalnim ocazional unele indicatoare catre monumente istorice, insa insuficient corelate cu alte elemente de promovare (harti, trasee, marcaje, puncte de informare turistica etc.) care sa poata indruma turistii catre alte obiective.

Mentionam ca in Regiunea Nord-Est, figureaza in prezent 40 de centre de informare turistica, dupa cum urmeaza: 4 in judetul Bacau, 3 in judetul Botosani, 9 in judetul Iasi, 6 in judetul Neamt, 16 in judetul Suceava si 2 in judetul Vaslui.

8.5. Starea si evolutia indicatorilor economici in turism

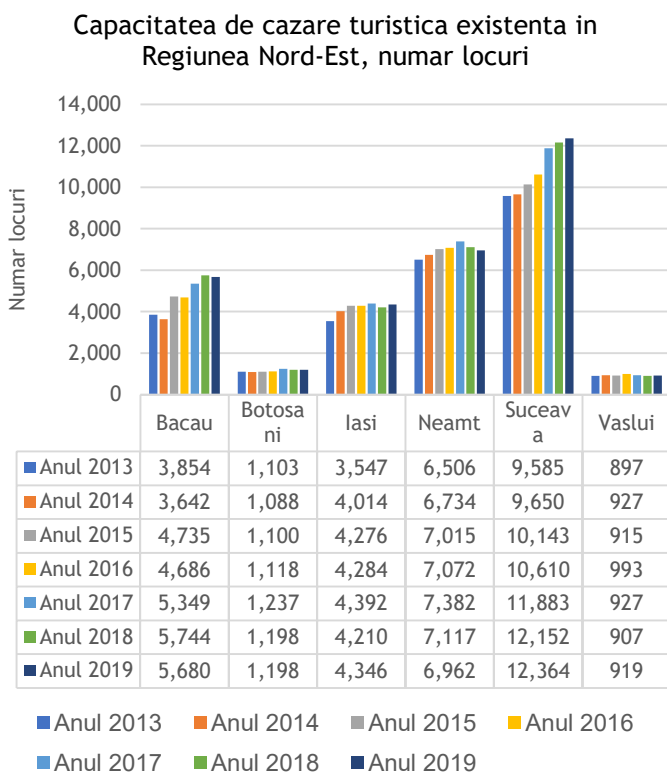
La nivelul anului 2019, capacitatea de cazare in functiune in regiune era de 9.172 mii locuri-zile, in crestere fata de 2013⁹⁹ cu 21,81%. Totodata, acest nivel reprezinta 10,33% din capacitatea de cazare la nivel national. La nivelul anului 2015, s-a inregistrat o crestere cu 4,62%, reprezentand peste 350 de mii de locuri-zile, in anul 2016 (8.371 mii locuri-zile in crestere cu 3,5% fata de 2015) si in anul 2017, ajungandu-se la 8.728 mii locuri-zile, reprezentand o crestere de 4,2% fata anul precedent. Tendinta de crestere s-a mentinut intre anii 2013 si 2019.

⁹⁷ 2013 este anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020 (avizat de catre Comitetul Regional de Planificare Nord-Est si aprobat de catre Consiliul de Dezvoltare Regionala Nord-Est) privind indicatorii in turism

⁹⁸ Baza de date TEMPO -online, INS 2015

⁹⁹ 2013 este anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020 (avizat de catre Comitetul Regional de Planificare Nord-Est si aprobat de catre Consiliul de Dezvoltare Regionala Nord-Est) privind indicatorii in turism

Graficul alaturat surprinde evolutia capacitatii de cazare turistica din judetele Regiunii Nord-Est, pentru perioada 2013-2019. Se observa ca la nivelul anului 2019 capacitatea de cazare a crescut fata de 2013 cu 23,45% insumand 31.469 locuri.

Sursa: Prelucrare baza de date TEMPO - online, INS

Cu exceptia judetelor Botosani si Vaslui, unde se inregistreaza o relativa stagnare a numarului locurilor de cazare turistica disponibile, in celelalte judete ale regiunii, se observa o crestere a acestui indicator.

Se poate observa ca judetul cu cea mai mare capacitate de cazare este Suceava, situatie normala daca avem in vedere conditiile geografice existente, favorabile pentru dezvoltarea turismului, precum si spiritul antreprenorial deosebit de dezvoltat al locuitorilor din acest judet - la polul opus situandu-se judetele Botosani si Vaslui.

Evolutia numarului de sosiri turistice in perioada 2013 - 2019

Numar sosiri	RNE	Bacau	Botosani	Iasi	Neamt	Suceava	Vaslui
Sosiri 2013	756.006	101.826	33.349	183.305	160.707	241.629	35.190
Din care straini	93.774	9.144	2.563	24.606	11.509	41.396	4.556
Sosiri 2014	812.880	105.505	39.848	197.024	176.226	260.684	33.593
Din care straini	98.972	9.688	3.138	29.570	12.785	40.170	3.621
Sosiri 2015	939.475	124.517	37.670	246.470	182.384	310.548	37.886

Desi nivelul capacitatii de cazare in functiune poate parea mic in raport cu potentialul turistic existent in regiune, se constata ca indicele de utilizare are un nivel redus, de numai 29,15% in anul 2019. Totusi, acesta are un trend usor ascendent, 21,44% in anul 2013, 22,12% in anul 2014, 23,91% in anul 2015, 26,34% in 2016, 26,6% in 2017, 27,49% in 2018 si 29,15% in 2019. Se constata, de asemenea ca judetul cu cel mai mare indice de utilizare este Iasi (38,3%) iar judetul Botosani are cel mai mic indice de utilizare a capacitatii de cazare (19,6%). Evolutia numarului de turisti a inregistrat de asemenea, un trend pozitiv in intervalul 2013-2019.

Astfel, in anul 2013 numarul de turisti din Regiunea Nord-Est a atins valoarea de 756 mii, in anul 2014 a avut loc o crestere cu 7,53%, in 2015 cu 24%, inregistrandu-se aproximativ 939 mii de turisti, in 2016 o crestere cu 15,3% fata de anul precedent (1.084 mii total turisti), in 2017 o crestere cu 9,5% (1.187,8 mii total turisti), iar in 2018 o crestere cu 5,8%, pana la 1.257,2 mii turisti, iar in 2019 o crestere cu 7,6%, pana la 1353 mii turisti.

Totodata, mentionam ca numarul turistilor sositi in Regiunea Nord-Est in anul 2019 reprezinta 10,12% din totalul national al sosirilor, un nivel care s-a mentinut aproape constant comparativ cu anul 2013 - 9,52%.

In anul 2018, cei mai multi turisti (79,3% din total) au vizitat judetele Suceava (465.921 turisti, reprezentand 34,44% din totalul regional), Iasi (341.916 turisti) si Neamt (265.055 turisti). Cei mai putini turisti au fost inregistrati in judetele Botosani si Vaslui, cu cate 3,84%, respectiv 3,77% din numarul total al turistilor.

Din care straini	117.224	11.258	2.533	41.905	12.391	45.995	3.142
Sosiri 2016	1.084.045	134.550	43.972	298.657	224.105	342.710	40.051
Din care straini	135.119	13.196	1.957	50.800	14.220	51.750	3.196
Sosiri 2017	1.187.823	144.489	52.343	321.359	238.783	385.676	45.173
Din care straini	153.272	13.898	2.555	63.526	15.607	53.324	4.362
Sosiri 2018	1.257.205	152.977	47.009	333.021	246.887	430.673	46.638
Din care straini	162.273	13.744	1.836	69.038	14.382	58.517	4.756
Sosiri 2019	1.352.527	176.693	51.975	341.916	265.055	465.921	50.967
Din care straini	155.263	13.006	2.808	64.383	15.516	56.128	3.422

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

In privinta numarului de innoptari in Regiunea Nord-Est, in perioada 2014-2019 s-a inregistrat o crestere constanta, ajungandu-se la un total de 2.673 mii, ceea ce reprezinta o crestere cu 65,6% fata de anul 2013¹⁰⁰ - cauzele posibile ale cresterii numarului de turisti si a innoptarilor pot fi cresterea veniturilor si reducerea fiscalitatii in sectorul turistic (cota redusa TVA de 9%).

Atractivitatea turistica a regiunii poate fi masurata in special cu ajutorul duratei medii de sedere. In anul 2014, valoarea acestui indicator a scazut de la 2,14 (anul 2013) la 2,10 nopti per turist. In anul 2015, scaderea a continuat, ajungand la 2,06 nopti per turist. Aceasta tendinta de s-a pastrat si in anii 2016 si 2017 cand durata medie de sedere a fost de 2,03, respectiv 1,96 nopti per turist.

In 2018 si 2019 s-a inregistrat cea mai scazuta valoare din ultimii ani, (1,95 si 1,98 nopti per turist) cauzata de diminuarea sejururilor lungi in regiune, evidentiindu-se o trecere catre un turism fie de weekend, ocazional sau de tranzit. Tinand cont de potentialul turistic existent, consideram ca acest nivel este inferior in raport cu posibilitatile existente. Mai mult, in intreaga perioada analizata, nivelul inregistrat la nivel regional a fost inferior celui national. In anexa sunt prezentate localitatile care au un numar mai mare de turisti sositi (peste 3.000 sosiri in 2014-2019), evidentiindu-le pe cele care se situeaza deasupra valorii medii regionale anuale in ceea ce priveste durata medie de sedere, conform datelor furnizate de Institutul National de Statistica pentru anii 2014-2019.

Astfel, din datele prezentate, se observa ca la finalul anului 2019, dintre localitatile cu o durata medie de sedere de peste trei nopti/turist din Regiunea Nord-Est se disting: Targu Ocna din judetul Bacau, cu 4,26 nopti/turist, Baltatesti din judetul Neamt, cu 11,10 nopti/turist, Vatra Dornei cu 3,87 nopti/turist.

Pe de alta parte, la nivelul aceluiasi an, localitatile Regiunii Nord-Est care primesc peste 10.000 de turisti anual, sunt Bacau, Onesti, Tg. Ocna, Slanic Moldova, Magura, Botosani, Iasi, Piatra Neamt, Ceahlau, Alexandru cel Bun, Roman, Agapia, Tirgu Neamt, Suceava, Campulung Moldovenesc, Falticeni, Radauti, Vatra Dornei, Gura Humorului, Scheia si Sucevita.

• Statiunile turistice

Privind evolutia numarului de structuri de primire turistica existente in statiunile turistice in perioada 2013-2019, se pot observa urmatoarele evolutii, asa cum apar evidentiata si in grafic:

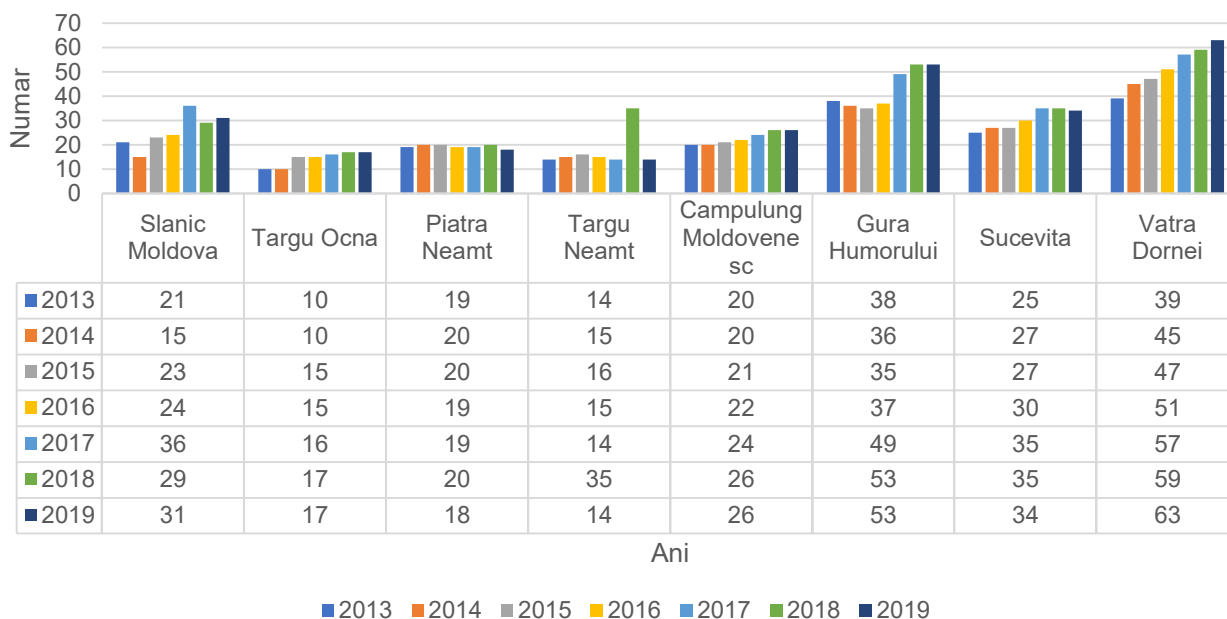
- Cresteri in Slanic Moldova si Vatra Dornei;
- Stagnare in Targu Ocna, Campulung Moldovenesc, si Gura Humorului.

Din punct de vedere al tipurilor de structuri de primire turistica, s-a constatat o preponderenta a pensiunilor turistice in toate statiunile turistice de interes national, iar in comuna Ceahlau, un numar crescut de pensiuni agroturistice. In toate aceste statiuni hotelurile ocupa locul secund ca numar.

¹⁰⁰ 2013 este anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020 (avizat de catre Comitetul Regional de Planificare Nord-

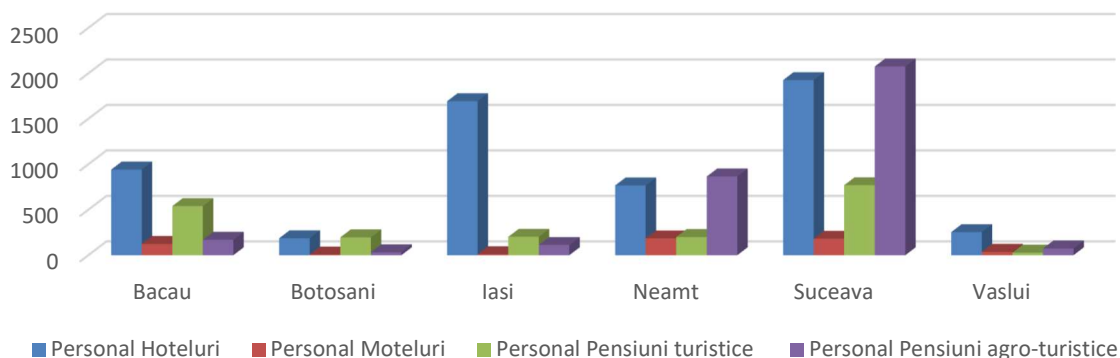
Est si aprobat de catre Consiliul de Dezvoltare Regionala Nord-Est) privind indicatorii in turism

Structuri de primire turistica in statiunile turistice de interes national din Regiunea Nord-Est

Sursa: Prelucrare baza de date TEMPO - online, INS

Personalul angajat pe tipuri de structuri de primire turistica in judetele Regiunii Nord-Est, 2018

Sursa: Prelucrari date din „Frecventarea structurilor de primire turistica cu functiuni de cazare”, Institutul National de Statistica, 2013-2018

Nota: Datele referitoare la personalul angajat in structurile de primire turistica reprezinta media anuala, calculata prin media aritmetica a valorilor trimestriale comunicate de INS.

• Populatia ocupata in turism

In tabelul din anexa, este prezentata evolutia numarului personalului ocupat din structurile de primire turistica cu functiuni de cazare turistica,

la nivel regional si judetean, in perioada 2013¹⁰¹-2019.

¹⁰¹ 2013 este anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020 (avizat de catre Comitetul Regional de Planificare Nord-

Est si aprobat de catre Consiliul de Dezvoltare Regionala Nord-Est) privind indicatorii in turism

Comparativ cu numarul total al personalului ocupat in structurile de primire turistica la nivel national (34.277 persoane in 2018), in Regiunea Nord-Est se inregistreaza un nivel redus al populatiei ocupate in structurile de primire turistica (doar 3.166 persoane), reprezentand doar 9,2%. Dupa cum se poate observa din datele prezentate, cele mai multe persoane ocupate in structurile de cazare turistica se gasesc in judetul Suceava, ceea ce este justificat tinand cont de capacitatea de cazare existenta in acest judet si numarul total de turisti.

Comparativ cu anul anterior, in anul 2018 personalul ocupat in structurile de cazare turistica a crescut cel mai mult in judetele Suceava cu apr. 25% (264 de persoane) si Neamt (23% - 108 de persoane) In judetul Botosani, in anul 2018 s-au inregistrat scaderi de personal. In ceea ce priveste repartizarea personalului pe tipuri de structuri de cazare, in anul 2018, procentul cel mai mare a personalului ocupat in

structuri de cazare turistica il intalnim in hoteluri, cu ponderi cuprinse intre 33% (Neamt) si 77% (Iasi).

8.6. Forme de turism practicate

• Turismul balnear

Desi Regiunea Nord-Est ofera posibilitati largi pentru dezvoltarea turismului balnear, doar o mica parte din potentialul curativ natural este valorificat la un nivel satisfacator.

Localitatile Regiunii Nord-Est carora le-a fost acordat statutul de statiune balneoclimatica sunt:

- Municipiul Vatra Dornei, judetul Suceava,
- Orasul Slanic Moldova, judetul Bacau,
- Orasul Targu Ocna, judetul Bacau,
- Arealul corespunzator zonei de agrement-tratament Nicolina din municipiul Iasi, judetul Iasi.

80%), urmata din nou de scadere in 2018 cu 31% si crestere in 2019 cu 34%.

- un trend crescator pentru numarul de sosiri in statiunile balneoclimatice Tirgu Ocna si Vatra Dornei. In anul 2014, s-a inregistrat o crestere cu 25,7% si respectiv 7,5%, in anul 2015 numarul de turisti a crescut in continuare cu 8,18%, respectiv 9,51%, iar in anul 2016 doar Vatra Dornei a mai inregistrat o crestere a numarului de turisti (1,3%). In 2017-2019 s-au inregistrat cresteri substantiale ale numarului de turisti cu 38% in Tg. Ocna si 52% in Vatra Dornei.

Pe langa statiunile balneoclimatice mentionate, exista si alte localitati care au beneficiat in trecut de statutul de statiune, precum Sarata Bai din judetul Bacau, baile Strunga din judetul Iasi, Negulesti din judetul Neamt, Ghermanesti-Dranceni din judetul Vaslui, sau Cacica si Solca din judetul Suceava.

Evolutie nr. de sosiri in statiuni balneare, 2013-2019

Localitate	Numar sosiri						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Slanic Moldova	25860	17902	26147	23586	42325	29292	39386
Targu Ocna	6963	8753	9469	9128	10590	12884	12635
Vatra Dornei	39232	42187	46200	46838	50031	59031	71374

Sursa: Date prelucrate din baza de date TEMPO - online, INS

Din tabelul prezentat se desprind urmatoarele concluzii:

- dupa scaderea cu 30,8% a numarului de turisti sositi in statiunea Slanic Moldova in anul 2014 (comparativ cu anul anterior), in anul 2015, ca urmare a deschiderii partiei de schi Nemira, numarul turistilor a crescut considerabil, respectiv cu 46%. In anul 2016 se observa o scadere a numarului de turisti cu apr. 10% fata de anul precedent. In 2017 se constata o revenire pe trend ascendant (crestere cu

La nivelul anului 2019, numărul de sosiri turistice este de 326 persoane la Sarata Bai, 9.807 la Cacica și doar 445 la Solca. Multe dintre structurile de cazare ale acestor stațiuni necesită reparații majore sau chiar capitale.

Evoluție nr. sosiri în stațiuni turistice, 2013-2019

Localități	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sarata Bai	830	672	346	1625	383	334	326
Cacica	2633	3059	3603	7617	6820	7970	9807
Solca	94	195	246	303	216	280	445

Sursa: Date prelucrate din baza de date TEMPO – online, INS

Turismul rural și agroturismul

În Regiunea Nord-Est, zona Bucovinei cuprinde mai multe areale agroturistice - Tara Hutulilor din Nordul Sucevei, zona Moldovita - Izvoarele Sucevei, Comuna Vama, etc. O altă zonă agroturistică este zona Masivului Ceahlau, în special zonele Bicaș, Ceahlau și Durau. Astfel, la nivel regional, în anul 2019 existau 458 de pensiuni agroturistice, în ușoară creștere față de anul precedent, Regiunea Nord-Est ocupând locul doi pe țară, după regiunea Centru.

Turismul activ

În Regiunea Nord-Est se pot practica drumețiile montane, sporturile de iarnă, dar și activitățile specifice turismului de aventură și sportiv: alpinismul, escalada, mountain bike, zboruri cu parapanta. În prezent, în Regiunea Nord-Est, stațiunile montane unde se pot practica aceste sporturi de iarnă (schi, patinaj, snowboard) sunt Vatra-Dornei, Gura Humorului, Piatra Neamț, Durau, Sucevița, Malini, Câmpulung Moldovenesc, Slănic Moldova și Carlibaba.

În caravana de monitorizare a Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020, desfășurată în localitățile mici și mijlocii din Regiunea Nord-Est s-au identificat o serie de probleme, nevoi, provocări cu care se confruntă comunitățile locale. Tabelul următor prezintă în mod sintetic aceste aspecte identificate, menționând și localitățile unde, în urma discuțiilor cu reprezentanții administrației publice locale s-au semnalat problemele și provocările respective.

Domeniu	Principalele aspecte
Turism, cultură, agrement	<ul style="list-style-type: none"> • Potențial turistic insuficient valorificat: Bicaș (agroturism), Darmanesti (existența unui lac de acumulare în zonă), Săveni (lipsa oricărei infrastructuri turistice), Solca (potențial balneoclimateric); • Promovarea insuficientă a resurselor turistice existente în localități: Bicaș, Dolhasca, Harlau, Moinesti; • Dorința autorităților publice locale de a fi acreditată localitatea ca stațiune balneoclimaterică: Moinesti • Intenția diversificării ofertei turistice: Slănic Moldova, Vatra Dornei (prin amenajarea de parcuri tematice); • Nevoia înființării unor zone de agrement: Bicaș (zona râului Bistrita), Husi (zona lacului de acumulare), Moinesti, Negresti, Pascani (zona lacului), Ștefanesti (zona lacului Stanca-Costesti), Tg. Neamț (zona Cetății);

-
- Nevoia restaurării/consolidării unor clădiri aparținând patrimoniului istoric și cultural și redării lor circuitelor turistice-culturale: Comanesti (palatul Ghica), Darabani (casa Theodor Blaj), Falticeni (casa memorială Mihail Sadoveanu), Husi (casa de cultură „Alexandru Giugaru”), Pascani (palatul Cantacuzino-Pascanu), Roman (casa Celibidache), Slanic Moldova (cazinou), Tg. Ocna;
 - Nevoia reabilitării și/sau dotării casei de cultură din localitate: Bicz, Buhusi, Cajvana, Campulung Moldovenesc, Darabani, Darmanesti (construire de casa de cultură și bibliotecă), Dorohoi, Falticeni, Harlau, Liteni, Negresti, Podu Iloaiei (construire casa de cultură), Radauti, Tg. Frumos;
 - Nevoia identificării și amenajării unor spații pentru activități cultural-educative pentru copii: Bicz, Dolhasca;
 - Nevoia înființării/reabilitării unor cămine culturale în localitățile arundate: Brosteni, Comanesti, Dolhasca, Liteni, Milisauti, Murgeni, Salcea, Saveni, Stefanesti, Tg. Ocna;
 - Intenția autorităților publice locale de înființare a unor muzee și introducerea lor în circuite turistice-culturale: Brosteni (muzeul „Ion Creanga”), Comanesti (muzeul minei), Dorohoi (muzeu al sticlei), Flamanzi (muzeul taranului roman), Moinesti (muzeu „Ion Luchian”), Murgeni, Tg. Frumos (muzeu „Garabet Ibraileanu”);
 - Existența unor muzee nefuncționale, în stare de degradare sau care necesită lucrări de modernizare, reabilitare, dotări: Falticeni
 - Nevoia extinderii/modernizării/reabilitării/dotării bibliotecii din localitate: Bucecea, Buhusi, Cajvana, Campulung Moldovenesc, Comanesti, Falticeni, Harlau, Negresti, Onesti, Podu Iloaiei, Radauti, Siret, Slanic Moldova, Tg. Frumos;
 - Nevoia construirii/reabilitării/modernizării stadionului/salii de sport/salii polivalente/bazei sportive din localitate: Buhusi, Falticeni, Husi, Liteni, Radauti, Roznov, Solca;
 - Nevoia amenajării unor terenuri de fotbal: Cajvana, Negresti;
 - Nevoia reabilitării/repunerii în funcțiune a unor cinematografe sau transformării lor în centre multifuncționale: Buhusi, Campulung Moldovenesc, Falticeni, Husi, Negresti, Onesti, Roman;
 - Nevoia organizării unor evenimente culturale, spectacole etc: Darabani
 - Existența unor tabere școlare nefuncționale în zona: Frasin
-

8.7 Anexa

Evolutia numarului de turisti si a duratei medii de sedere in Regiunea Nord-Est, 2014-2019

Judet	Localitate	Nr. turisti						Durata medie de sedere					
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bacau	Targu Ocna	8.753	9.469	9.128	10.590	12.884	12.635	7,55	7,21	7,43	5,21	4,45	4,26
	Slanic Moldova	17.902	26.147	23.586	42.325	29.292	39.386	3,16	3,88	3,28	3,36	2,80	2,70
	Bacau	44.010	50.256	59.804	48.283	61.510	68.039	2,07	1,64	2,05	1,80	2,45	2,27
	Magura	8.746	8.462	10.151	10.537	11.151	11.211	1,37	1,44	1,41	1,47	1,41	1,42
	Onesti	8.644	8.813	9.234	12.258	13.245	14.121	1,75	1,82	1,55	1,81	1,62	2,12
	Margineni	4.624	3.381	3.105	1.939	2.411	4.331	1,29	2,22	2,66	3,58	3,26	2,97
Botosani	Botosani	27.003	29.626	33.470	42.262	35.995	40.934	2,05	1,95	1,94	1,90	1,74	1,71
	Dorohoi	3.022	4.562	5.937	5.565	5.127	3.880	1,23	1,04	1	1,02	1,00	1,01
	Curtesti	8.492	1.036	1.230	0	1.721	2.378	1,99	2,45	2,71	0	3,57	2,57
Iasi	Iasi	176.924	225.288	273.964	290.066	302.470	310.938	2,01	1,82	1,81	1,73	1,70	1,68
	Ion Neculce	4.904	4.800	4.806	4.893	5.081	6.064	1,25	1,38	1,31	1,48	1,40	1,36
Neamt	Piatra Neamt	47.665	52.463	57.584	54.953	64.496	66.725	1,78	1,48	1,68	1,51	1,50	1,57
	Baltatesti	5.485	5.196	7.231	6.280	5.702	6.219	9,34	11,01	9,45	11,84	11,62	11,10
	Raucesti	3.471	4.471	4.615	4.846	4.179	5.702	2,48	2,34	2,55	2,69	2,79	2,74
	Dumbrava Rosie	3.209	3.698	6.531	3.210	3.677	3.593	2,17	1,61	1,66	1,57	1,59	1,52
	Ceahlau	24.265	22.756	41.094	46.969	45.494	60.125	1,7	1,83	1,88	1,74	1,97	1,78
	Alexandru cel Bun	21.100	22.439	23.456	27.106	29.035	27.537	1,35	1,3	1,53	1,39	1,50	1,43
	Roman	20.171	17.906	22.377	24.385	21.394	18.531	1,81	1,78	1,61	1,50	1,54	1,51
	Agapia	10.795	11.335	9.556	14.358	10.988	12.216	1,54	1,4	1,60	1,44	1,51	1,51
	Tirgu Neamt	10.609	14.009	13.411	15.525	15.645	16.842	1,26	1,5	1,41	1,38	1,22	1,35
	Bicaz	7.005	5.435	9.764	8.393	8.589	7.055	1,81	1,78	1,61	1,35	1,44	1,88
Suceava	Suceava	81.489	91.04	93.058	101.412	103.139	99.129	1,52	1,87	1,5	1,49	1,45	1,57
	Vatra Dornei	42.187	46.2	46.838	50.031	59.031	71.374	4,64	4,18	5,2	4,48	4,37	3,87
	Dorna Candrenilor	3.964	4.454	5.271	5.882	6.712	8.409	3,43	3,2	4	3,34	2,95	2,90
	Vama	5.384	5.538	5.545	5.622	7.082	6.857	2,81	2,47	2,33	2,54	2,68	2,65
	Gura Humorului	40.855	50.46	59.331	69.874	81.520	95.845	1,74	1,65	1,68	1,65	1,65	1,76
	Scheia	13.585	20.771	20.478	21.133	23.990	25.006	1,6	1,92	1,69	1,87	1,69	1,66

Sursa: Prelucrari date din baza de date TEMPO - online, INS

Evolutia personalului ocupat in structurile de primire turistica, 2013-2018

An	Regiune Nord-Est	Bacau	Botosani	Iasi	Neamt	Suceava	Vaslui
Total personal ocupat in structuri de primire turistica							
2013	2460	419	113	458	451	919	101
2014	2494	387	103	480	419	984	122
2015	2589	473	99	519	397	984	91
2016	2580	464	88	527	496	912	93
2017	2756	492	131	516	462	1060	98
2018	3166	497	128	545	570	1324	104
Personal Hoteluri							
2013	1181	200	73	339	155	410	57
2014	1247	189	63	358	138	427	73
2015	1320	215	63	391	152	444	57
2016	1286	219	56	390	158	416	47
2017	1285	225	49	386	151	418	55
2018	1443	236	47	424	192	482	64
Personal Moteluri							
2013	260	33	0	14	24	178	11
2014	263	32	0	15	20	191	6
2015	159	37	0	13	18	87	4
2016	104	30	0	13	28	29	5
2017	127	31	2	3	38	42	11
2018	137	31	2	3	46	45	9
Personal Pensiuni turistice							
2013	397	123	17	61	58	126	13
2014	383	119	16	56	55	122	15
2015	414	133	12	62	47	153	8
2016	434	126	12	57	56	170	12
2017	481	142	47	59	42	184	7
2018	484	135	49	51	50	193	7
Personal Pensiuni agro-turistice							
2013	385	32	6	17	167	148	16
2014	395	24	6	19	157	167	22
2015	469	47	9	22	156	218	18
2016	526	48	7	28	215	204	24
2017	527	46	9	34	193	227	18
2018	833	43	8	28	217	519	19

Sursa: „Frecventarea structurilor de primire turistica cu functiuni de cazare in anul 2015”, Institutul National de Statistica, 2013-2018.

Nota: datele referitoare la personalul angajat in structurile de primire turistica reprezinta media anuala, calculata prin media aritmetica a valorilor trimestriale comunicate de INS.

9. Agricultura si dezvoltare rurala

9.1. Descrierea generala a zonelor rurale

Spatiul rural din Regiunea Nord-Est este alcatuit din 506 comune si 2.414 de sate insumand o populatie totala de 1.866.294 persoane¹⁰².

In regiune exista zone rurale care nu cuprind orase pe o raza de 30 km. Astfel, cele mai intinse areale sunt cele din estul judetului Bacau - vestul judetului Vaslui, in acest perimetru fiind necesara modernizarea unor localitati rurale cu rol de servire in zona de influenta. Harta "Localitati rurale situate la distante mai mari de 30 km fata de localitatile urbane" se gaseste la sectiunea 3 din prezentul raport.

Localitatile indepartate, cele care au populatie mai mare de 4000 de persoane sunt reprezentate de urmatoarele sate resedinta de comuna: Ghimes-Faget, Pancesti, Rachitoasa, Stanisesti (judetul Bacau), Andrieseni, Bivolari, Ciorlesti, Mosna, Raducaneni, Vladeni (judetul Iasi), Codaesti, Dragomiresti, Voinesti (judetul Vaslui).

9.2. Populatia si forta de munca

La nivelul anului 2018, in mediul rural locuiau 1.866.294 locuitori (58,13% din populatia regiunii), din care 914.922 femei. Pentru orizontul de timp 2006 - 2018¹⁰³, in raport cu datele statistice furnizate de INS, populatia totala din mediul rural a fost in relativa crestere pana in 2008, urmata de un usor declin.

Din totalul populatiei rurale, in anul 2018¹⁰⁴, la nivel regional, cele mai mari ponderi se inregistreaza in judetele Iasi (22,75%), Suceava (19,88%) si Bacau (17,92%), iar cele mai mici in judetele Botosani (12,12%) si Vaslui (11,93%). Valorile sunt in crestere fata de anul 2012 in judetele Iasi (de la 21,77% la 22,75%) si Suceava

(de la 19,39% la 19,88%), printre posibilele cauze aflandu-se periurbanizarea.

La nivel judetean cele mai mari ponderi ale populatiei aflate in mediul rural se inregistreaza in judetele Neamt (64,69%), Suceava (59,29%), Botosani (59,13%) si Vaslui (59,05%). Comparativ cu datele anterioare (2012), aceste procente sunt in usoara crestere pentru judetele Bacau (0,2 pp), Neamt (0,6 pp) si Suceava (0,5 pp), in judetul Vaslui scazand cu 2,2 pp.

Structura pe grupele de varsta a populatiei rurale este caracterizata printr-un relativ dezechilibru, procesul accentuat de imbatranire demografica fiind evident.

Astfel, in perioada 2012-2018 au avut loc scaderi ale numarului de copii cuprinsi in grupele de varsta 0-4 ani si 5-9 ani cu 6,44%, respectiv 16,92%. Cele mai mari scaderi au avut loc in judetele Vaslui si Botosani (17,81%, respectiv 16,66% pentru grupa de varsta 0-4 ani si 22,04%, respectiv 22,47% pentru grupa de varsta 5-9 ani). Numarul de tineri din grupa de varsta 15-19 ani inregistreaza crestere intre 1,7 si 12 procente in fiecare judet (exceptie judetul Neamt), cel mai mult in judetele Iasi (11,95%) si Botosani (10,24%). Pentru grupa de varsta 45-49 de ani, toate judetele inregistreaza crestere, intre 37% si 71% in anul 2018 comparativ cu 2012. Acest fenomen poate fi explicat prin incadrarea in aceasta grupa a populatiei nascute in perioada boom-ului demografic generat de masurile demografice intreprinse in Romania incepand cu anul 1966.

O alta grupa de varsta care inregistreaza crestere este cea de peste 85 de ani, - cu valori cuprinse intre 26% si 47% pentru toate judetele, crestere care se explica atat prin tendinta de imbatranire din multe sate, cat si printr-o crestere a longevitatii (datorita progreselor din domeniul medical).

¹⁰² Sursa datelor: Baza de date TEMPO online - INS - populatia rezidenta la 1 iulie 2018

¹⁰³ In varianta avizata si aprobata a Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020, au fost folosite datele Recensamantului Populatiei si Locuintelor din 2011 privind populatia stabila. Incepand cu anul 2015, INS furnizeaza

doar date privind populatia rezidenta si cea domiciliata, rezultand diferente intre datele folosite pana acum (pentru perioada dinainte de 2014) si cele disponibile de acum inainte, datele vechi fiind eliminate din sistem.

¹⁰⁴ Au fost folosite datele INS privind populatia rezidenta la 1 iulie

Pe de alta parte, cele mai mari scaderi se observa la grupele de varsta 30-34 de ani si 75-79 de ani. Pentru prima dintre aceste grupe, la nivel regional se inregistreaza o scadere cu 18,09%, "maximul" fiind in judetul Vaslui (28,36%), fenomen ce poate fi explicat prin migratia externa a persoanelor din aceasta grupa de varsta dupa anul 2000. Pentru grupa de varsta 75-79 de ani se inregistreaza scaderi de 16,25% la nivel regional, maximul fiind in judetul Suceava (19,71%), valori justificate prin numarul scazut de copii nascuti in perioada celui de-al doilea razboi mondial.

In anul 2018, la nivel regional, populatia ocupata din mediul rural reprezenta 52,7% (961 mii persoane)¹⁰⁵ din total populatie ocupata. Fata de anul precedent, numarul persoanelor ocupate in mediu rural este intr-o usoara scadere (cu 6 mii persoane). In mediul rural 68% din populatia ocupata activeaza in agricultura, silvicultura si pescuit, acest procent fiind in scadere (72,8% - 2015; 70,3% - 2016).

Populatia ocupata¹⁰⁶ in activitati agricole, silvice si pescuit a scazut in regiunea Nord-Est de la 508,4 mii in 2012 pana la 352,6 mii in 2018, datorita, mai ales fluxului migratoriu catre alte state ale UE si in foarte mica masura crearii de alternative economice in zonele rurale.

Cu toate ca, raportata la activitatile economice desfasurate in zona rurala, forta de munca este suficienta din punct de vedere cantitativ, aceasta este in mare parte necalificata. Acest fapt se datoreaza atat ofertei de pregatire profesionala si educationala neadaptate cerintelor pietei muncii, cat si ponderii ridicate a populatiei rurale ce nu si-a finalizat/continuat studiile.

9.3. Activitati economice in mediul rural

- **Agricultura**

Activitatile economice de baza in mediul rural sunt: agricultura (cultivarea culturilor cerealiere - cultura cartofului si a sfeclei de zahar fiind practicate aproape in toate judetele, viticultura-judetele Vaslui, Bacau si Iasi, pomicultura-judetele Iasi, Suceava si Neamt, zootehnia), exploatarea si/sau prelucrarea lemnului-judetele Suceava, Neamt si Bacau si turismul rural in judetele Suceava, Neamt si Bacau.

Suprafata totala a regiunii era la nivelul anului 2014¹⁰⁷ de 3.684,9 mii hectare (15,45% din suprafata totala a Romaniei), din care 2.124,8 mii hectare reprezenta suprafata agricola (14,52% din suprafata agricola a Romaniei). In proprietate privata se gasesc 2.019,7 mii hectare (95,05 % din suprafata agricola). Fata de 2013 se observa o crestere a suprafetei agricole, atat la nivel national (cu 15 mii ha), cat si la nivel regional (cu 3 mii ha)¹⁰⁸.

Cele mai mari suprafate agricole se inregistreaza in judetele Vaslui, Botosani si Iasi, fiecare detinand in jurul a 18-19% din suprafata agricola totala a regiunii. Cele mai mari suprafete arabile sunt in judetele Botosani si Vaslui, unde la 100 ha suprafata agricola corespund 78 ha, respectiv 79 ha suprafata arabila.

Judetele Vaslui si Iasi detin cele mai mari suprafete viticole, impreuna avand 74% din suprafata totala viticola a regiunii.

La nivelul anului 2018, in regiunea Nord-Est, doar 6,37%¹⁰⁹ din suprafata agricola avea amenajari pentru irigatii.

¹⁰⁵ Sursa datelor: Anuarul Statistic al Romaniei 2016

¹⁰⁶ Sursa datelor: Baza de date TEMPO online - INS - Populatia ocupata civila pe activitati ale economiei nationale la nivel de macroregiuni, regiuni de dezvoltare si judete

¹⁰⁷ Pana la finalizarea actiunii de cadastrare a tarii, de catre Agentia Nationala de Cadastru si Publicitate

Imobiliara, seriile de date sunt blocate la nivelul anului 2014.

¹⁰⁸ Sursa datelor: Baza de date TEMPO online - INS

¹⁰⁹ Pentru acest calcul s-a luat ca baza suprafata agricola din 2014

Daca se ia in calcul suprafata agricola irigata cu cel putin o udare, in 2018, la nivel regional, se constata ca aceasta - desi s-a triplat comparativ cu 2012 -, reprezinta doar 11% din total suprafata agricola amenajata pentru irigatii. Suprafetele agricole irigate efectiv se gasesc cu precadere in judetele Iasi (47,5%) si Vaslui (40,8%). La nivel judetean cea mai mare pondere a suprafetelor agricole amenajate pentru irigatii raportate la totalul suprafetelor agricole judetene sunt in judetele Iasi si Vaslui, cu 14,1%, respectiv 20,5%.

La nivel regional, in anul 2018, cea mai mare parte a suprafetei cultivate era formata din cultura cerealelor pentru boabe (56,6%), plante uleioase (17,7%) si furaje verzi din teren arabil (17,7%). Pentru cultura cerealelor pentru boabe cele mai intinse suprafete erau cultivate cu porumb boabe (66,12%), respectiv grau si secara (24,06%).

Cele mai mari suprafete cultivate in 2018 cu culturi cerealiere pentru boabe sunt in judetele Botosani (21,63%), Iasi (19,71%) si Vaslui (18,80%) din suprafata totala a regiunii (pe acest segment agricol). In privinta suprafetelor cultivate cu grau cele mai mari parti din totalul suprafetei cultivate pentru acest tip de cereale la nivel regional se regasesc in judetele Vaslui (22,79%), Iasi (20,91%) si Botosani (16,73%). In perioada 2013-2016 se observa o crestere continua a suprafetelor cultivate cu grau in toate judetele regiunii, in medie cu apr. 10%. In 2017 acesta suprafata a scazut cu apr. 11% fata de anul precedent. In 2018 se constata o oarecare revenire (7,5%) fata de anul precedent.

Cele mai mari suprafete cultivate cu porumb pentru boabe sunt in judetele Botosani - 23,35%, Iasi - 20,1%, Vaslui - 18,18% si Bacau - 17,3% din totalul suprafetei cultivate pentru aceasta cultura la nivel regional.

La nivel judetean, in anul 2017, cele mai mari contributii la valoarea agricola totala sunt aduse de judetele Suceava cu 22%, Botosani si Iasi cu cate 19,41 si 17,15%. In mod surprinzator, desi economia judetului Vaslui are un caracter predominant

agricol, aportul acestui judet este de numai 14,32% - ceea ce indica practicarea pe suprafete intinse a unei agriculturi de subzistenta. Fata de anul 2012, valorile productiei agricole au crescut in termeni reali¹¹⁰, cu apr. 1.168 mil. lei la nivel regional (10,8%), cea mai mare crestere fiind in judetul Botosani, iar cele mai mici in judetele Bacau (1,2%) si Suceava (1,6%). Mentionam ca 98,9% din valoarea productiei agricole a fost realizata de catre sectorul privat. Pentru productia agricola vegetala, cele mai mari contributii in anul 2017 sunt aduse de judetele Iasi, Botosani si Suceava cu ponderi cuprinse intre 19% si 20%, in timp ce cea mai redusa este a judetelor Neamt si Bacau cu cate 13%.

Pentru productia agricola animala cele mai mari aporturi sunt ale judetelor Suceava si Botosani cu 25%, respectiv 18%.

La sfarsitul anului 2018, regiunea dispunea de: 486,4 mii bovine, 447,4 mii porcine, 1.431,1 mii ovine, 130,7 mii cabaline, 235,6 mii caprine, 13.606,4 mii pasari, 219,3 mii familii de albine.

In comparatie cu anul 2012¹¹¹ se observa o scadere a efectivelor de bovine (cu 28,8 mii), porcine (cu 103,4 mii) si cabaline (cu 19,8 mii) si o crestere a efectivelor de ovine (cu 134,2 mii), caprine (cu 33 mii) pasari (cu 739,2 mii) si familii de albine (cu 48,6 mii). Ingrijorator este faptul ca mare parte din scaderile de efective s-a intamplat in 2017-2018, in acest an scazand inclusiv efectivele de ovine.

• Silvicultura

In 2018 suprafata totala a fondului forestier a fost de 1199,9 mii hectare, reprezentand 18,2% din fondul national, regiunea situandu-se pe locul doi, dupa Regiunea Centru, care detine 19,2% din totalul fondului forestier. Cea mai mare parte a acestei suprafete se regasesc in judetul Suceava (36,27%). Urmeaza judetele Bacau si Neamt cu 22,6%, respectiv 21,8% din total suprafata.

¹¹⁰ La calcularea cresterii reale ale productiei Agricole s-au luate in considerare ratele inflatiei, comunicate de INS

¹¹¹ anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est

Comparativ cu situatia existenta in anul 2013¹¹² exista o usoara crestere a suprafetei totale (0,6%). In anul 2018, in regiune s-au inregistrat cele mai mari suprafete pe care au fost facute lucrari de regenerare a padurilor, reprezentand 25,8% (2.346 ha) din suprafata totala regenerata la nivel national.

Cea mai mare parte a acestor lucrari au fost efectuate in judetul Suceava (60,4%).

Comparativ cu anul 2013, suprafata terenurilor regenerare a scazut cu 14,4%.

Regiunea reprezinta cel mai mare furnizor de masa lemnoasa (5.499,2 mii mc. in 2018 fata de 5333,6 mii mc. in 2017, 4.688,6 mii mc. in 2016, 4.811,1 mii mc recoltati in 2015 si 5.412,5 mii mc recoltati in 2013), reprezentand 28,2% din masa lemnoasa totala recoltata a Romaniei. Cel mai mare aport il are judetul Suceava care asigura 46,57% din masa lemnoasa recoltata din regiune, urmat de judetul Neamt cu 22,65%.

Mentionam ca speciile de rasinoase reprezinta cca. 56% din masa lemnoasa recoltata.

¹¹² anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est

CAPITOLUL 2 - SITUATIA CURENTA A INDICATORILOR DE MONITORIZARE

Tablou indicatori privind gradul de realizare a obiectivelor prevazute in Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020

Obiectiv general PDR NE 2014-2020	Indicator	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023
Derularea in Regiunea Nord-Est a unui proces de crestere economica durabila, favorabil cresterii competitivitatii economice si incluziunii sociale, care sa conduca la o diminuare a decalajelor existente fata de celelalte regiuni ale Romaniei	Indicele de disparitate al PIB pe locuitor nivel regional fata de PIBRO si PIBUE28	%	59,1 - 2011 (RO)	62,8 - 2017 (RO)	75 (RO)
			29 - 2010 (UE27)	39 - 2017 (UE28)	37 (UE28)

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m .	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
Prioritatea 1 Imbunatatirea capitalului uman	1. Cresterea ocuparii in randul tinerilor si a grupurilor vulnerabile	Rata somajului BIM in randul tinerilor (15-24 ani)	%	12,1 ¹¹³ 26,3 ¹¹⁴ (2013)	9,1 17,8 (2018)	8 15	Date statistice Eurostat, date statistice INS
		Ponderea tinerilor care nu au loc de munca, nu sunt inscrisi intr-o unitate de invatamant si nu urmeaza un curs de formare profesionala (NEET)	%	15,5 ¹¹⁵ 11,9 ¹¹⁶ (2013)	11,9 9,4 (2018)	10 8	Date statistice Eurostat, date statistice INS
		Ponderea populatiei ocupate in agricultura in total populatie ocupata	%	41,50 ¹¹⁷ (2012)	31 (2018)	35	Date statistice Eurostat, date statistice INS
		Ponderea salariatilor din agricultura	%	3,20 (2013)	3,2 (2019)	7	Date statistice Eurostat, date statistice INS
		Ponderea somerilor pe termen lung in total someri	%	46,7 ¹¹⁸ (2012)	33,3 (2019)	35	Date statistice Eurostat, date statistice INS
	2. Imbunatatir ea accesului si participarii la educatie	Rata de parasire timpurie a scolii	%	22,5 (2013)	19,5 (2018)	12	Date statistice Eurostat, studii intocmite la nivel regional
		Rata abandonului scolar in invatamantul profesional	%	18,1 (2010- 2011)	min 0,47% max 9,1% (2019-2020)	10	Date statistice INS, studii intocmite la nivel regional, informatii furnizate de

¹¹³ Nivel regional

¹¹⁴ Nivel urban

¹¹⁵ Grupa 18-24 ani

¹¹⁶ Grupa 15-24 ani

¹¹⁷ Nivel revizuit INS

¹¹⁸ Nivel revizuit Eurostat

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m .	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
	si instruire de calitate						Inspectorate Scolare Judetene
		Rata somajului BIM in randul tinerilor (15-24 ani)	%	12,4 ¹¹⁹ 27,8 ¹²⁰ (2013)	9,1 17,8 (2018)	8 15	Date statistice Eurostat, date statistice INS
		Rata de participare la programe de educatie si instruire	%	1,9 ¹²¹ (4,8 ¹²²)	0,9 (2018)	5	Date statistice Eurostat, studii, analize
		Ponderea unitatilor de invatamant din regiune care detin autorizatie de functionare la inceperea anului scolar	%	-	58,7 (2019-2020)	60	Informatii furnizate de inspectoratele scolare judetene
	3. Cresterea accesului la servicii de sanatate de calitate	Rata mortalitatii infantile in mediul urban	‰	7,8 (2013)	3,5 (2019)	5	Date statistice INS, Eurostat
		Rata mortalitatii infantile in mediul rural	‰	11,1 ¹²³ (2013)	7,5 (2019)	8	
	4. Promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor rurale si urbane	Numarul de persoane aflate in risc de saracie sau excluziune sociala	Nr.	1.935.000 (2012)	1.502.631 ¹²⁴ (2019)	1.808.000	Raportul Anual privind Incluziunea Sociala in Romania, rapoarte de progres, prelucrari date statistice INS, Eurostat

¹¹⁹ Nivel regional

¹²⁰ Nivel urban

¹²¹ 2009-2012

¹²² 2013

¹²³ Nivel revizuit INS

¹²⁴ 47,2% din populatia rezidenta (cf. EUROSTAT) - date provizorii

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m .	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
	aflate in declin						
Prioritatea 2 Dezvoltarea unei infrastructuri moderne	1. Cresterea accesibilitatii conectivitatii si mobilitatii prin realizarea de investitii in infrastructura de transport	Numar de pasageri deserviti de aeroporturile din regiune	Nr.	556.375 (2013)	2.210.968 (2019)	800.000	Raportari autoritati aeroportuare, date INS
		Numar de gari modernizate	Nr.	4 ¹²⁵	0 (2017)	6	Informatii Ministerul Transporturilor
		Grad de modernizare drumuri judetene	%	35 (2013)	44 (2019)	60	Date statistice si publicatii INS, raportari Compania Nationala Administrare Infrastructura Rutiera, Directia Regionala Drumuri si Poduri Iasi
		Grad de modernizare drumuri comunale	%	7,3 (2013)	22 (2019)	20	
		Sosele de centura si variante ocolitoare create/modernizate	Nr.	2 ¹²⁶	2 ¹²⁷ 1 ¹²⁸ (2017)	9	
		Planuri de mobilitate urbana realizate	Nr.	0 (2013)	16 ¹²⁹	3	Informatii furnizate de UAT, vizite de monitorizare PDR Nord-Est
		Numar de pasageri transport public in comun electric	Mii pasageri	58.701 (2012)	36.846 (2019)	100.000	
	2. Stimularea atractivitatii	Ponderea gospodariilor cu acces la internet	%	51 (2013)	80 (2019)	70	Raportari ANCOM, date statistice Eurostat

¹²⁵ Modernizate in perioada de programare 2007-2013

¹²⁶ In curs de implementare/executie (ref. mai 2014)

¹²⁷ Finalizata VO Iasi Sud si Suceava

¹²⁸ In curs de executie VO Bacau

¹²⁹ Elaborate si aprobate (noiembrie 2020)

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m .	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
	si economiei locale prin cresterea accesului la infrastructura TIC de calitate	Ponderea gospodariilor cu acces la internet tip broadband	%	47 (2013)	77 (2019)	65	Raportari ANCOM, studii de monitorizare, date statistice Eurostat
		Ponderea populatiei care a accesat internetul cel putin odata	%	58 (2013)	66 (2015)	70	
		Ponderea populatiei care acceseaza frecvent internetul	%	43 (2013)	69 (2019)	65	
		Ponderea populatiei care realizeaza cumparaturi online	%	7 (2013)	18 (2019)	20	
Prioritatea 3 Sprijinirea unei economii competitive si a dezvoltarii locale	1. Sprijinirea inovarii si competitivitatii mediului economic, promovarea rezultatelor obtinute	Numar total de clustere	Nr.	8 (2014)	11 (2020)	9	Rapoarte, studii, informatii Ministerul Cercetarii
		Centre de transfer tehnologic ¹³⁰	Nr.	0 (2014)	2 centre acreditate (2020)	3	
		Indicele productivitatii muncii la nivel regional fata de national	%	73,5 ¹³¹ (2012)	73,9 (2018)	85	Prelucrari date statistice INS
		Intreprinderi active la mia de locuitori	‰	15,3 ¹³² (2012)	19,4 (2018)	20	Prelucrari date statistice INS

¹³⁰ Autorizate sau acreditate

¹³¹ Calcule realizate fara cifra de afaceri din agricultura(nu sunt date publicate)

¹³² Valoare recalculate, avand ca baza populatia rezidenta

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m .	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
		Numarul de salariatii din unitatile locale ¹³³	Nr.	497.928 (2012)	609.248 (2018)	563.000	Date statistice INS
	2. Impulsionare a sectorului de cercetare-dezvoltare, in special a celei aplicate	Ponderea cheltuielilor de cercetare-dezvoltare in PIB regional	%	0,30 (2011)	0,17 (2017)	2	Date statistice INS
		Numarul total de salariatii din cercetare-dezvoltare	Nr.	3.867 (2012)	3.821 (2018)	5.000	
	3. Imbunatatire a accesului firmelor la servicii de afaceri de calitate	Rata anuala de creare de noi intreprinderi	%	3,3 (2012)	3,8 (2018)	6	Date statistice INS, prelucrari date INS, studii, analize
		Indicele productivitatii muncii la nivel regional fata de nivelul national	%	73,5 (2012)	73,9 (2018)	85	
	4. Sprijinirea exporturilor si competitivitatii produselor locale la export	Aportul adus de regiune la valoarea totala a exporturilor Romaniei	%	4,7 (2013)	4,6 (2019)	8	Date statistice INS, studii
	5. Sprijinirea dezvoltarii zonelor urbane	Numar de planuri/ strategii integrate de dezvoltare/ regenerare urbana	Nr.	18 ¹³⁴	41 ¹³⁵ (2018)	25	Informatii furnizate de UAT-uri, vizite de monitorizare PDR Nord-Est

¹³³ Initial a fost utilizata valoarea pentru personalul total din unitatile locale. Intrucat, din anul 2013 nu mai sunt furnizate date pentru nivelul personalului se utilizeaza in prezent valoarea pentru numarul total al salariatilor

¹³⁴ Elaborate pentru perioada de programare 2007-2013

¹³⁵ Elaborate si aprobate HCL

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m .	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
	6. Sprijinirea dezvoltarii zonelor rurale	Numar de planuri/strategii de dezvoltare locala (SDL)	Nr.	30 ¹³⁶	47 ¹³⁷	10	Informatii furnizate de UAT-uri, vizite de monitorizare PDR Nord-Est, informatii Ministerul Agriculturii si Dezvoltarii Rurale
		Ponderea populatiei ocupate in agricultura in total populatie ocupata	%	41,50 ¹³⁸ (2012)	31 (2018)	35	Date statistice Eurostat, date statistice INS
	7. Sprijinirea valorificarii potentialului turistic existent	Indicele de utilizare a capacitatii de cazare in functiune	%	21,5 (2013)	29,15 (2019)	50	Date statistice INS, studii, analize
		Durata medie de sedere	Nop ti pe turi st	2,13 (2013)	1,98 (2019)	3	
		Numarul total anual de sosiri	Mii	756 (2013)	1.353 (2019)	900	
	Prioritatea 4 Optimizarea utilizarii si protejarea	1. Promovarea eficientei energetice	Ponderea gospodariilor care au beneficiat de lucrari de reabilitare termica	%	11,5 ¹³⁹ (2011)	- ¹⁴⁰	25 - 2011
Ponderea institutiilor publice care beneficiaza			%	-	39 proiecte de reabilitare	40	

¹³⁶ Numar SDL in perioada de programare 2007-2013

¹³⁷ Elaborate si in implementare

¹³⁸ Revizuit INS

¹³⁹ Nivel revizuit in raport cu rezultatele finale Recensamantul populatiei si locuintelor 2011

¹⁴⁰ Datele vor fi disponibile dupa derularea Recensamantului populatiei si gospodariilor din 2021

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m .	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
resurselor naturale		de lucrari de reabilitare termica			termica contractate ¹⁴¹		
	2. Protejarea mediului si biodiversitatii prin realizarea de investitii specifice	Ponderea populatiei din gospodariile conectate la retele de alimentare cu apa potabila	%	45,4 (2012)	50 (2019)	80	Rapoarte judetene privind starea mediului, informatii furnizate de Agentiile judetene pentru protectia mediului, Raportul anual privind starea mediului in Romania, informatii furnizate de Agentia Nationala pentru Protectia Mediului (ANPM)
		Ponderea populatiei din gospodariile conectate la retele de canalizare	%	35,5 (2012)	36,9 (2019)	65	
		Ponderea populatiei in gospodariile deservite de servicii salubritate	%	67,5 (2010)	BC: 93,42 BT: 100 IS: 94,14 NT: 97,7 SV: 98,65 VS: 28,55 (2018)	80	
		Suprafata totala afectata de fenomenele de panta	Mii ha	1.129 (2012)	1.652 (2019)	880	
		Numar de situri reabilitate	Nr.	0 (2014)	20 (2018)	36	
		Arii naturale protejate cu planuri de management	Nr.	2 (2014)	117 (2019)	60	

¹⁴¹ Septembrie, 2020

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m .	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
		elaborate si aprobate ¹⁴²					mediului, informatii furnizate de ANPM

CAPITOLUL 3 - PORTOFOLIUL DE PROIECTE PRIORITARE AFERENT PLANULUI DE DEZVOLTARE REGIONALA NORD-EST 2014-2020

Localizare spatiala	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -	Stadiu proiect	Progres fizic, %
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST						
Judetul Bacau	Consiliul Judetean Bacau	OT 7	Modernizarea si dezvoltarea infrastructurii de transport aerian la Aeroportul International "George Enescu" Bacau	90.594.884	finalizat	100%
		OT 7	Cresterea capacitatii portante si modernizarea pistei de decolare aterizare si a suprafetelor de miscare aferente la Aeroportul International „George Enescu” Bacau	195.867.790	Implementare	3%
	Municipiul Bacau	OT 4	Sistem de management al traficului pentru prioritizarea coridoarelor de transport public local si a deplasarilor cu bicicleta	91.440.394	Initiat	0%

¹⁴² Prin hotarare de guvern

*Pentru judetele Bacau si Neamt datele sunt la nivelul anului 2016

Localizare spatia	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -	Stadiu proiect	Progres fizic, %
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST						
	Municipiul Onesti	OT 10	Cresterea calitatii infrastructurii educationale din municipiul Onesti (3 obiective)	29.784.228	Initiat	0%
		OT 4	Extindere si modernizare iluminat public stradal in municipiul Onesti	12.361.229	Initiat	0%
		OT 7 OT 9	Imbunatatirea calitatii vietii populatiei in orasele mici si mijlocii din Romania	23.157.696	Initiat	0%
	Municipiul Moinesti	OT 4 OT 7	Extindere retea de piste de biciclete si reamenajarea trotuarelor pe strada Mihai Eminescu, George Cosbuc si strada Capitan Zaganescu din Municipiul Moinesti	22.279.459	implementare	0%
		OT 4 OT 10	Reabilitare termica imobil Scoala „George Enescu”	4.562.804	Implementare	7%
		OT9	Reabilitarea, modernizarea si extinderea Ambulatoriului Spitalului Orasenesc Buhusi	11.000.000	N/A	0%
	Orasul Buhusi	OT4	Imbunatatirea mediului urban din orasul Buhusi pentru zonele piata agroalimentara, strada Pionierului, bloc NATO, cantina, zona Marginea	3.462.700	N/A	0%

Localizare spatia	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -	Stadiu proiect	Progres fizic, %
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST						
	Orasul Comanesti	OT 3 OT 4 OT 6 OT 7	Promovarea si dezvoltarea domeniului public din Orasul Comanesti, Judetul Bacau	319.200.000	N/A	0%
	Orasul Darmanesti	OT9	Reabilitare, modernizare, dotare si amenajare teren si cladire Centru Cultural "Nemira"	10.643.447	Initiat	0%
		OT 6	Alimentare cu energie electrica zona Podei-Izvorul Alb, orasul Darmanesti, judetul Bacau	6.320.000	Initiat	0%
	Orasul Slanic Moldova	OT 3	Complex de agrement turistic de relaxare si sportiv in orasul Slanic Moldova	29.204.655	Initiat	0%
	Orasul Tirgu Ocna	OT 7	Modernizare 4 strazi in orasul Tirgu Ocna, judetul Bacau: str. Viisoara, str. Capitan Busila, str. Tabacari si strada Daniela Caurea	6.097.933	N/A	99%
		OT 7	Reabilitare strazi in orasul Tirgu Ocna, judetul Bacau	4.305.587	N/A	78%
Judetul Botosani	Consiliul Judetean Botosani	OT 3	Structura de afaceri/Parc industrial si tehnologic/CDI	13.600.000	Neinitiat	0%
	Municipiul Botosani	OT 4	Transport urban durabil in municipiul Botosani prin reabilitarea, modernizarea si	93.877.550	N/A	0%

Localizare spatia	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -	Stadiu proiect	Progres fizic, %
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST						
			extinderea transportului public local de calatori cu tramvaiul- Reabilitare cale rulare			
	Municipiul Dorohoi	OT 9	Cresterea calitatii vietii populatiei din zona municipiului Dorohoi prin modernizarea infrastructurii socio-medicale	42.000.000	N/A	0%
		OT10	Modernizarea si dotarea unitatilor de invatamant	18.000.000	N/A	0%
	Orasul Saveni	OT 6	Aductiune si distributie gaze naturale in orasul Saveni, jud. Botosani	10.000.000	Neinitiat	0%
	Orasul Bucecea*	-	-	-		
	Orasul Darabani	OT6	Modernizare strazi in orasul Darabani, judetul Botosani, etapa II	13.859.240	Neinitiat	0%
		OT7	Asfaltari strazi principale in orasul Darabani	12.636.640	Implementare	97,23%
	Orasul Flamanzi	OT 7	Modernizare strazi in orasul Flamanzi, jud. Botosani	17.729.820	N/A	0%
	Orasul Stefanesti	OT 6	Amenajare parc orasenesc in orasul Stefanesti, Judetul Botosani	2.280.436	Initiat	1%

Localizare spatia	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -	Stadiu proiect	Progres fizic, %
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST						
Judetul Iasi	Consiliul Judetean Iasi	OT 7	Dezvoltarea si modernizarea Aeroportului International Iasi	255.331.849	Finalizat	100%
	Municipiul Iasi	OT 4	Centrul intermodal de transport Autogara Iasi	93.786.254	Initiat	0%
	Municipiul Pascani	OT 4 OT 6 OT 7	Reabilitarea infrastructurii urbane din cartierul Aerodrom	13.500.000	Initiat	0%
	Orasul Hirlau	OT 4 OT 7 OT 10	Regenerarea urbana a Orasului Hirlau, judetul Iasi, prin interventia in infrastructura economica, sociala si rutiera a localitatii	54.000.000	N/A	0%
	Orasul Podu Iloaiei	OT 7	Modernizare strazi in cartierele Zecime si Zorilor	13.170.000	N/A	0%
	Oras Targu Frumos	OT 7	Modernizare strazi localitatea Targu Frumos, judetul Iasi	10.496.034	initiat	5%
	Judetul Neamt	Consiliul Judetean Neamt	OT 9	Reabilitare si modernizare Centrul de recuperare medicala Negulesti	22.000.000	Initiat

Localizare spatiala	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -	Stadiu proiect	Progres fizic, %
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST						
	Municipiul Piatra Neamt	OT4	Reorganizarea coridorului principal de mobilitate urbana pe axa est-vest (Bulevardul Decebal, Piata Mihail Kogalniceanu, Bulevardul Traian)	26.660.436	Implementare	0%
	Municipiul Roman	OT4	Imbunatatirea conditiilor de mediu si de viata in Municipiul Roman prin amenajarea Parcului Zavoii	5.267.126	Implementare	50%
	Orasul Tirgu Neamt	OT 3 OT 6	Cresterea calitatii vietii locuitorilor orasului Tirgu Neamt prin dezvoltarea infrastructurii turistice	90.000.000	Implementare	10%
	Orasul Bicaz	OT9	Restaurarea, conservarea si transformarea in muzeu a "Casei Regale" din Orasul Bicaz, Jud. Neamt	7.919.625	Neinitiat	0%
	Orasul Roznov	OT 7 OT 9 OT 10	Imbunatatirea serviciilor educationale, culturale si a spatiilor publice urbane in Orasul Roznov, judetul Neamt (3 obiective)	24.388.817	Initiat	0%
	Consiliul Judetean Suceava	OT 3 OT 10	Bucovina-pol de dezvoltare turistica	245.000.000	Neinitiat	0%

Localizare spatia	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -	Stadiu proiect	Progres fizic, %
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST						
Judetul Suceava	Municipiul Suceava	OT 4	Sistem de transport public ecologic interurban	116.189.651	Implementare	5%
	Municipiul Falticeni	OT 7	Centura ocolitoare a municipiului Falticeni	201.585.000	Initiat	0%
		OT4	Reabilitare termica cladiri apartinand unor unitati de invatamant, institutii, unitati sportive, unitati de cultura din municipiul Falticeni (7 obiective)	17.426.341	4 initiate, 3 in implementare	0%
	Municipiul Campulung Moldovenesc	OT 3	Infrastructura de agrement turistic in municipiul Campulung Moldovenesc	40.000.000	Neinitiat	0%
	Municipiul Vatra Dornei	OT 4	Reabilitarea si extinderea sistemului de iluminat public in municipiul Vatra Dornei	18.360.000	Initiat	0%
		OT7	Reabilitare si modernizare infrastructura rutiera in statiunea balneo-climaterica Vatra Dornei	14.823.843	Implementare	50%
	Municipiul Radauti	OT 9	Creare Centru de zi pentru copii si tineri cu dizabilitati municipiul Radauti	690.000	N/A	0%
	Orasul Gura Humorului	OT 3	Dezvoltarea integrata a infrastructurii de turism la nivelul zonei Gura Humorului	157.500.000	Initiate/ Implementare	12%

Localizare spatia	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -	Stadiu proiect	Progres fizic, %
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST						
Judetul Suceava	Orasul Brosteni	OT 6	Reabilitare, modernizare si extindere sistem de canalizare cu statie de epurare in oras Brosteni, jud. Suceava	11.115.449	N/A	0%
	Orasul Cajvana	OT 9	Dezvoltarea integrata a orasului Cajvana	100.000.000	Initiat	0%
	Orasul Dolhasca	OT 6 OT 7	Reabilitarea si modernizarea infrastructurii rutiere inclusiv reseaua de canalizare si alimentare cu apa din orasul Dolhasca, judetul Suceava	44.184.538	Implementare	30%
	Orasul Frasin	OT 6	Sistem de canalizare si statie de epurare ape uzate in localitatea Frasin si sat Bucsoaia, oras Frasin, judetul Suceava	9.886.914	Implementare	96.5%
	Orasul Liteni	OT 4	Reducerea emisiilor de carbon in zona urbana Liteni, judetul Suceava, bazata pe Planul de mobilitate urbana durabila	22.318.000	N/A	0%
	Orasul Milisauti	OT 6	Infiintare sistem de canalizare si statie de epurare in orasul Milisauti	10.033.522	N/A	0%
	Orasul Salcea*	-	-	-	-	-
	Orasul Siret	OT 3	Infiintarea Parcului Industrial „East European Border” Siret	18.000.000	implementare	5%

Localizare spatia	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -	Stadiu proiect	Progres fizic, %
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST						
	Orasul Solca	OT 7	Reabilitare străzi și refacere gabioane afectate de viituri în perioada 28 - 30.06.2018, în orașul Solca, județul Suceava	4.947.080	implementare	0%
	Orasul Vicovu de Sus	OT 7	Reabilitare strazi in orasul Vicovu de Sus, judetul Suceava	42.156.098	N/A	0%
		OT6	Dezvoltarea infrastructurii de apa si apa uzata in Orasul Vicovu de Sus si localitatea Bivolaria	130.459.600	N/A	0%
Judetul Vaslui	Consiliul Judetean Vaslui	OT 3	Parc agro-industrial Vaslui	23.250.000	Neinitiat	0%
	Municipiul Vaslui	OT 7	Varianta de ocolire Vaslui	162.028.825	Initiat	0%
	Municipiul Barlad	OT9	Reabilitarea si Modernizarea Spitalului Municipal de Urgenta "Elena Beldiman"- sectia TBC	23.000.000	Initiat	0%
	Municipiul Husi	OT 10	Colegiul Agricol „Dimitrie Cantemir” centru educational performant, vector de dezvoltare a zonei Husi, judetul Vaslui	75.328.178	Neinitiat	0%
	Orasul Negresti	OT 10	Retehnologizare centrala termica, reabilitare retea distributie agent termic si instalatii termice interioare la scoala cu clasele I-VIII "Mihai David"	5.312.649	Initiat	0%

Localizare spatiala	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -	Stadiu proiect	Progres fizic, %
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST						
	Orasul Murgeni*	OT 4 OT 9	Reabilitare, modernizare, consolidare, extindere si dotare "Spital de Psihiatrie" din orasul Murgeni	23.562.930	initiat	0%
TOTAL				3.217.945.251		

* Pana la 30.06.2020, unitatea administrativ teritoriala nu a transmis catre ADR Nord-Est propuneri de proiecte prioritare.

Nota: pentru proiectele a caror valoare a fost exprimata in euro, s-a aplicat un curs de 1 euro=5 lei

Legenda:

neinitiat: nu exista documentatie intocmita

initiat: documentatia este intocmita si este depusa Cererea de finantare

implementare: contract semnat

N/A: fara raspuns

Lista axelor rutiere strategice din Regiunea Nord-Est pentru perioada 2014-2020

REGIUNEA NORD-EST			
Localizare spatiala	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -
Judetul Iasi si Judetul Suceava	OT 7	Regiunea Nord-Est - Axa rutiera strategica 1: Iasi - Suceava	327.030.642
Judetul Botosani si Judetul Iasi	OT 7	Regiunea Nord-Est - Axa rutiera strategica 2: Botosani - Iasi	475.545.296
Judetul Bacau	OT 7	Regiunea Nord-Est - Axa rutiera strategica 3: Neamt - Bacau NEAMT-BACAU, DJ 207D (limita județ Neamț -Traian - DN2F, km 28+000 - 50+254), DJ 241 (limita județ Vrancea - Podu Turcului – Izvoru Berheciului, km 25+000 -83+368) si DJ 241A (Izvoru Berheciului- Secuieni, km 64+250 - 78+114)	185.138.337
Judetul Neamt	OT 7	Regiunea Nord-Est - Axa rutiera strategica 3: Neamt - Bacau- Reabilitare si modernizare axa de transport Piatra Neamt- Margineni-Faurei-Horia-Ion Creanga-Icusesti-limita judet Bacau	144.772.187
Judetul Vaslui	OT 7	Regiunea Nord-Est - Axa rutiera strategica 4: Vaslui	222.001.842
		Total axe rutiere strategice	1.354.488.304
		Total general portofoliu proiecte prioritare	4.572.433.555

**Repartizarea proiectelor prioritare si a bugetelor aferente pe obiectivele tematice aferente
Strategiei Europa 2020**

Obiective tematice	Valoare proiect -mii lei -	Valoare proiect -mii euro -
OT 1 - consolidarea cercetarii, dezvoltarii tehnologice si a inovarii	0	0
OT 2 - imbunatatirea accesului si a utilizarii si cresterea calitatii TIC	0	0
OT 3 - imbunatatirea competitivitatii intreprinderilor mici si mijlocii, a sectorului agricol si a sectorului pescuitului si acvaculturii	528.854.655	105.770.931
OT 4 - sprijinirea tranzitiei catre o economie cu emisii scazute de dioxid de carbon in toate sectoarele	628.652.278	125.730.456
OT 5 - promovarea adaptarii la schimbarile climatice si prevenirea riscurilor	0	0
OT 6 - protectia mediului si promovarea utilizarii eficiente a resurselor	345.347.430	69.069.486
OT 7 - promovarea sistemelor de transport durabile si eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor retelelor majore	2.541.500.138	508.300.027
OT 8 - promovarea ocuparii fortei de munca si sprijinirea mobilitatii fortei de munca	0	0
OT 9 - promovarea incluziunii sociale si combaterea saraciei	248.742.991	49.748.598
OT 10 - investitiile in educatie, competente si invatare pe tot parcursul vietii	279.336.063	55.867.213
OT 11 - consolidarea capacitatii institutionale si o administratie publica eficienta	0	0
Total general portofoliu de proiecte prioritare	4.572.433.555	914.486.711

Nota: Portofoliul de proiecte rezultat in urma centralizarii informatiilor din fisele de proiect primite de la autoritatile publice locale din Regiunea Nord-Est

Nota: Pentru fisele de proiect unde valoarea indicativa a bugetului a fost mentionata doar in euro, a fost folosita pentru transformarea in lei cursul euro/leu: 1 Euro = 5 Lei